

EPISTOLA ÎNTÂI A LUI PAVEL CĂTRE TIMOTEI „VIAȚA TRĂITĂ ÎN EVLAVIE“

CUVÂNT INTRODUCATIV

Autorul epistolei

Apostolul Pavel, care se recomandă în versetul 1 al epistolei ca autor, așa cum era obiceiul în vechime, era un iudeu din seminția lui Beniamin (Filipeni 3.5). El s-a născut în Tarsul Ciliciei (în sud-estul Turciei de astăzi) și a posedat prin naștere cetățenia romană (Faptele Apostolilor 22.3,28). La rabinul Gamaliel în Ierusalim a primit învățătură după etaloanele severe ale fariseilor (Faptele Apostolilor 26.5).

În Noul Testament Pavel, care atunci se numea încă Saul, este amintit pentru prima dată la omorârea cu pietre a lui Ștefan (Faptele Apostolilor 7.58). Imediat după aceea sunt amintite activitățile lui barbare de prigonitor al Adunării¹, despre care își amintește în scrisorile sale uneori cu mare părere de rău (Faptele Apostolilor 8.1-3; 9.1-2; 1 Corinteni 15.9; Galateni 1.13; 1 Timotei 1.13).

Într-o călătorie spre Damasc, Domnul Isus Hristos glorificat i-a ieșit în cale. Saul s-a pocăit, și Dumnezeu, care l-a ales din pântecul mamei sale, l-a chemat să vestească pe Fiul Său printre națiunile păgâne. Imediat după mântuirea sa a predicat vestea bună mai întâi în sinagoga iudeilor din Damasc. Deoarece iudeii de acolo voiau să-l omoare, a fugit în Arabia. Nu ni se relatează nimic despre cei trei ani, pe care el i-a petrecut acolo. După aceea a venit la Ierusalim, unde a făcut cunoștință cu Petru (Galateni 1.18).

Și în Ierusalim iudeii au căutat să-l omoare, și el s-a refugiat prin Cezarea în orașul său natal Tars. Acolo a fost vizitat de Barnaba, care l-a adus cu sine în Antiohia, unde apoi amândoi au lucrat împreună un timp în lucrarea pentru Domnul (Faptele Apostolilor 11.25-26).

În Antiohia a început prima lor călătorie misionară mai mare spre Cipru și Asia Mică (în jurul anilor 46-48 după Hristos). Orașele pe care le-au vizitat cu această ocazie au fost: Salamina, Pafos, Perga, Antiohia (din Pisidia), Iconia, Listra și Derbe. Aici era și orașul natal al lui Timotei. La reîntoarcere au vizitat aproape toate aceleași localități, înainte ca prin Atalia să se reîntoarcă acasă în Antiohia (Faptele Apostolilor 13 și 14).

După a doua vizită la Ierusalim (Faptele Apostolilor 15 și Galateni 2), Pavel a plecat din nou spre Antiohia în a doua sa călătorie misionară (între anii 48-52), acum încă nu în companie cu Barnaba, ci cu Sila. De data aceasta Pavel a ajuns pentru prima dată în Europa. Mai întâi au vizitat încă o dată Derbe și Listra, unde au găsit pe tânărul credincios Timotei și pe care l-a luat ca însoțitor. Prima stațiune în Europa a fost Filipi, apoi a urmat Amfipoli, Tesalonic, Bereea, Atena și Corint. Aici Pavel a rămas 18 luni. De acolo s-a reîntors prin Chencrea, Efes și Cezarea înapoi la Antiohia (Faptele Apostolilor 15.36-18.22).

La scurt timp după aceasta a plecat în a treia sa călătorie misionară (între anii 53-57), în care temporar l-a avut și pe Luca ca însoțitor. Trecând prin Galatia și Frigia a ajuns la Efes, unde au rămas trei ani, și de acolo a plecat spre Macedonia și Grecia. Călătoria de întoarcere a făcut-o iarăși prin Macedonia spre Asia Mică și prin insulele grecești spre Ierusalim (Faptele Apostolilor 18.23- 21.17).

Aici, scurt timp după sosirea sa, Pavel a fost prins în Templu de iudeii împotriviți și a fost luat ca prizonier de către romani. După o detenție de doi ani în Cezarea, a fost trimis la Roma, deoarece a cerut să fie judecat de Cezar, fiind cetățean roman. Acolo a rămas captiv timp de doi

¹ Cuvântul grecesc *ekklesia* (Biserică, comunitate sau adunare) îl voi reda întotdeauna prin „Adunare”.

ani în condiții destul de umane (Faptele Apostolilor 21-28). Din detenție a scris epistolele către Efeseni, Filipeni, Coloseni și Filimon. În ele și-a exprimat speranța că în curând va fi eliberat (Filipeni 1.25; 2.24; Filimon 22). Despre viața în continuare a apostolului nu aflăm alte detalii în Noul Testament, în afară de informațiile din scrisorile pastorale (epistola 1 și 2 Timotei și epistola către Tit).

În 1 Timotei 1.3, Pavel amintește că l-a lăsat pe Timotei în Efes, pe când el însuși a plecat spre Macedonia. Această afirmație nu se poate referi nici la prima sa vizită scurtă în Efes la reîntoarcerea din a doua sa călătorie misionară (Faptele Apostolilor 18.19), și nici la a doua sa oprire în acest oraș din timpul celei de-a treia călătorii misionare, căci Pavel a mers într-adevăr mai departe spre Macedonia și Grecia; dar în Faptele Apostolilor 20,4 se relatează că Timotei l-a însoțit iarăși până în Asia Mică.

O comparație între epistola către Efeseni și prima epistolă către Timotei arată că starea Adunării din Efes s-a înrăutățit (1 Timotei 1.3,6,19; 6.10,21).

În afară de aceasta, Pavel nu amintește nimic în prima epistolă către Timotei despre întemnițarea sa (și nici în epistola către Tit). În epistola către Efeseni el a amintit de mai multe ori aceste lucruri (Efeseni 3.1; 4.1; 6.20). În epistola a doua către Timotei, scrisă mai târziu, Pavel amintește de mai multe ori de întemnițarea sa (2 Timotei 1.8,12,16; 2.9; 4.6) și despre moartea care îl aștepta (2 Timotei 4,6-7).

De aceea noi putem presupune, că speranța lui Pavel de eliberare din prima întemnițare s-a împlinit. După aceea el a vizitat adunarea din Efes, unde l-a lăsat pe Timotei, în timp ce el a plecat mai departe spre Macedonia. Conlucrătorului său Tit i-a spus că intenționa să rămână o iarnă în Nicopole (Tit 3.12). După aceea s-a mai dus încă o dată la Troa, unde și-a lăsat mantaua și cărțile sale (2 Timotei 4.13), probabil și la Efes (1 Timotei 3.14). De acolo drumul său l-a condus iarăși prin Milet și Corint (2 Timotei 4.20) spre a doua sa captivitate, a cărei cauză și amănunte referitoare la ea nu ne sunt făcute cunoscute.

Epistola întâia către Timotei este scrisă la scurt timp după ultima vizită a apostolului în Efes, amintită în capitolul 1.3, între anii 63-66. Tot în acești ani a scris și epistola către Tit. După prinderea sa din nou, Pavel a scris ultima mărturie inspirată - probabil în toamna anului 66 - a doua sa epistolă către Timotei.

Destinatarul epistolei

Timotei era fiul unui tată grec și al unei mame iudaice. Atât bunica sa Lois cât și mama sa Eunice i-au făcut cunoscut din copilărie scrierile Vechiului Testament, care pentru iudei erau Sfânta Scriptură (Faptele Apostolilor 16.1; 2 Timotei 1.5; 3.15). Pavel, în a doua sa călătorie misionară, a cunoscut în ținuturile Derbei și Listrei (Licaonia) pe acest tânăr credincios Timotei, deoarece el avea o bună mărturie din partea fraților din Listra și Iconia (Faptele Apostolilor 16.2). Deoarece Pavel deja în prima sa călătorie (Faptele Apostolilor capitolele 13-15) a evanghelizat în aceste ținuturi - în care a vizitat de două ori cetățile Listra și Iconia (Faptele Apostolilor 14,1.8.21) - putem presupune că Timotei a auzit deja atunci vestea bună despre cruce și a primit-o prin credință. Dar și mama și bunica lui au venit la credință.

Pentru ca descendența lui dintr-un tată grec să nu-l împiedice în slujba pentru iudei, Pavel l-a circumcis pe Timotei (Faptele Apostolilor 16.3). Cu acest nou tovarăș de drum, Pavel și Sila au călătorit prin Asia Mică spre Macedonia. De la Bereea, Pavel a plecat singur la Atena. Sila și Timotei l-au urmat mai târziu (Faptele Apostolilor 17.14; 1 Tesaloniceni 3.12). Pavel l-a trimis înapoi pe Timotei din cauza neliniștii sale duhovnicești cu privire la acea adunare tânără din Tesalonic (1 Tesaloniceni 3.1-6). Abia în Corint s-au întâlnit din nou, și de acolo au scris împreună prima epistolă către Tesaloniceni (Faptele Apostolilor 18.5; 1 Tesaloniceni 1.1).

Și în a treia călătorie misionară, Timotei l-a însoțit pe Pavel. Din Efes el a fost trimis apoi împreună cu Erast în Macedonia și mai departe la Corint, unde el a ajuns după sosirea primei

epistole către Corinteni (Faptele Apostolilor 19.22; 1 Corinteni 4.17; 16.10). La redactarea celei de a doua epistole către Corinteni, Timotei se afla iarăși la Pavel în Macedonia (2 Corinteni 1.1). Când Pavel, după un popas de trei luni în Grecia, s-a întors în Asia Mică trecând prin Macedonia, Timotei l-a așteptat în Troa cu unii frații (Faptele Apostolilor 20.3-6). Probabil după aceea nu l-a însoțit pe Pavel spre Ierusalim, ci a rămas în Efes, unde el a lucrat mai târziu la rugămintea lui Pavel. Când Pavel a fost prins și dus la Roma, Timotei l-a vizitat acolo. În epistolele către Filipeni, Coloseni și Filimon Timotei este amintit în cuvintele introductive de salut alături de Pavel. Deoarece lui Pavel i s-a refuzat posibilitatea unei vizite, în epistola către Filipeni a arătat intenția să le trimită pe Timotei. Dacă la începutul conlucrării lor Pavel îl numea „fratele nostru și slujitorul lui Dumnezeu și împreună lucrător cu noi în Evanghelie” (1 Tesaloniceni 3.2), în prima epistolă către Corinteni el vorbește despre el deja ca despre preaiubitul și credinciosul său copil în Domnul (1 Corinteni 4.17). Însă cele mai calde și mai pline de dragoste expresii el le folosește în epistola către Filipeni 2,19-22: „Dar nădăjduiesc în Domnul Isus să vă trimit în curând pe Timotei, ca să fiu și eu înviorat când voi avea știri despre voi. Căci n-am pe nimeni care să fie însuflețit de același sentiment, ca să se îngrijească de starea voastră; căci toți umblă după foloasele lor, și nu după ale lui Isus Hristos. Cunoașteți însă râvna lui încercată: cum, ca un copil cu tatăl lui, ca un rob a slujit împreună cu mine în lucrarea Evangheliei.”

Acest slujitor tânăr și timid, dar credincios Domnului și colaborator al apostolului Pavel era unul din pușinii care au stat de partea lui și atunci când mulți s-au rușinat de el, când a fost întemnițat ei s-au îndepărtat. Când Pavel după eliberarea lui a vizitat încă o dată unele locuri în care a lucrat odinioară, el a putut plin de încredere să-l lase pe Timotei în Efes. În speranța să vină curând la el, dar presimțind că Domnul a prevăzut o altă cale pentru el, îi scrie lui Timotei prima sa epistolă.

CAPITOLUL 1

LEGEA ȘI HARUL

Versetele 1 și 2: *„Pavel, apostol al lui Isus Hristos, potrivit poruncii lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru, și a lui Hristos Isus, nădejdea noastră, către Timotei, adevăratul meu copil în credință: Har, îndurare, pace, de la Dumnezeu Tatăl și de la Hristos Isus, Domnul nostru!”*

În timpul în care s-a scris Noul Testament era obiceiul ca expeditorul unei scrisori să-și pună numele la început și apoi să ofere salutul său destinatarului scrisorii (compară în privința aceasta scrisoarea guvernatorului roman din Ierusalim către guvernatorul Felix în Faptele Apostolilor 23.26-30).

Ca și în epistolele către Corinteni, Galateni, Efeseni, Coloseni și către Tit, Pavel se prezintă aici ca apostol. El era un trimis (în limba greacă: *apostolos*) al lui Isus Hristos. În timpul vieții Sale pe pământ Domnul Isus a ales doisprezece apostoli și i-a trimis. Între învierea Sa și înălțarea Sa la cer, El a repetat porunca Sa de trimitere (Matei 28 și Marcu 16). Deci trimiterea celor doisprezece apostoli era de natură pământească, deoarece aceasta a fost exercitată de Domnul Isus aici pe pământ. Aceasta s-a văzut în misiunea pe care El le-a dat-o. Pavel dimpotrivă a fost chemat și trimis de Hristos Cel glorificat, domnind la dreapta lui Dumnezeu în cer. Această diferență este foarte importantă. Într-adevăr, Pavel și-a îndreptat slujba sa, după porunca Dumnezeului veșnic, tot așa către națiuni, cum au făcut și ceilalți apostoli ai Domnului (compară cu Romani 16.26 și Matei 28.19). Dar în timp ce aceștia au fost împuterniciți de Domnul să facă ucenici din toate națiunile, învățându-i și botezându-i, Pavel a primit de la început o altă slujbă. Omul glorificat Hristos Isus i S-a revelat ca fiind Capul trupului Său, al Adunării. Prin aceasta El

i-a descoperit o taină care a fost ascunsă în toate timpurile trecute. Această taină a constituit temelia principală a predicilor apostolului Pavel (vezi Galateni 1.11-2.10; Romani 16.25-26; Efeseni 3.2-11; 5.32; Coloseni 1.25-27; 2.2-3). Diferența între slujba apostolului Pavel și a celorlalți apostoli se arată deja în Numele Domnului în diferitele epistole. După cele mai noi informații în urma cercetării textului, Pavel se numește pe sine în epistolele, în care el se prezintă ca apostol, cu două excepții (Galateni 1.1; Tit 1.1) întotdeauna *apostol al lui Hristos Isus* (1 Corinteni 1.1; 2 Corinteni 1.1; Efeseni 1,1; Coloseni 1.1; 1 Timotei 1.1; 2 Timotei 1.1), în timp ce Petru scrie în ambele sale epistole: „*apostol al lui Isus Hristos*“. Titlul *Hristos* vorbește de înălțarea Aceluia care împlinește toate planurile lui Dumnezeu (Faptele Apostolilor 2.34-36), în timp ce Numele *Isus* a fost dat Fiului lui Dumnezeu în smerirea Lui ca Om. Când sunt folosite împreună ambele denumiri, prima denumirea scoate în evidență sau se accentuează despre ce este vorba.

Pavel era deci un trimis al Fiului Omului glorificat, care trebuia să vestească taina unității lui Hristos, a Capului din cer cu trupul Său, Adunarea. Dar el era și apostol „potrivit poruncii lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru, și a lui Hristos Isus, nădejdea noastră“. El era apostol nu numai prin voia lui Dumnezeu (1 Corinteni 1,1; 2 Corinteni 1,1; Efeseni 1,1; Coloseni 1,1; 2 Timotei 1,1), ci după porunca Lui categorică. Această poruncă a lui Dumnezeu nu se referea numai la funcția sa de apostol, ci lui i-a fost încredințată și predicarea „după porunca lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru“, potrivit cu Tit 1.3. „Căci dacă vestesc Evanghelia, nu am de ce să mă laud, căci este o datorie asupra mea; și vai de mine, dacă nu vestesc Evanghelia. Dacă fac lucrul acesta de bunăvoie, am o răsplată. Chiar dacă nu-l fac de bunăvoie, o administrare îmi este încredințată“ (1 Corinteni 9.16-17).

Expresia „Dumnezeu, Mântuitorul nostru“ se întâlnește sub această formă sau o formă asemănătoare numai în prima epistolă către Timotei și în epistola către Tit (1 Timotei 1.1; 2.3; Tit 1.3; 2.10,13; 3.4; compară cu Luca 1.47). Ea arată în ce legătură stă acum Dumnezeu cu omenirea. De la „arătarea Mântuitorului nostru Isus Hristos, care a nimicit moartea și a adus la lumină viața și neputrezirea, prin Evangheliie“ (2 Timotei 1.10), Dumnezeu ca Dumnezeu Mântuitor oferă mântuirea tuturor oamenilor, deoarece El Însuși a făcut tot ce este necesar pentru aceasta. Prin venirea lui Hristos pe pământ și prin lucrarea Sa de ispășire de pe cruce s-a arătat că dragostea lui Dumnezeu depășește cu mult mărimea păcatului și vrăjmășia unei omenirii pierdute. Dar această dragoste depășește chiar și legile divine și rânduielile omenești ale iudaismului. Abia după ce a devenit vizibil în exemplul lui Israel că oamenii de la ei înșiși nu pot împlini cerințele sfinte ale lui Dumnezeu, a fost deschisă calea revelației desăvârșite a harului lui Dumnezeu cu privire la toți oamenii. Până atunci exista „zidul de la mijloc al despărțirii“, care despărțea pe iudei de păgâni. Prin moartea lui Hristos pe o parte s-a întrerupt temporar legătura deosebită a lui Dumnezeu cu Israel, iar pe de altă parte s-a deschis ușa harului pentru toate națiunile. Așa cum nu există nici o diferență între oameni cu privire la pierzarea lor totală, tot așa nu există nici o diferență cu privire la mântuirea și împăcarea tuturor celor care cred în Domnul Isus. Predestinarea națională a lui Israel ca popor al lui Dumnezeu ar putea să trezească impresia că Dumnezeu ar fi numai Dumnezeul unui singur popor. Dar cei aproape 1500 de ani ai perioadei de valabilitate a Legii de la Sinai pentru poporul Israel au arătat un lucru clar: chiar și un popor ales de Dumnezeu și ocrotit de El este prin natura sa rebel și incapabil să facă voia Sa. Nici trimiterea multor profeți la poporul pământesc al lui Dumnezeu nu a dus la nici o schimbare. Sentința lui Dumnezeu sună astfel: „Nimeni nu va fi îndreptățit înaintea Lui prin faptele Legii, căci prin lege vine cunoștința păcatului“ (Romani 3.20). Deci Dumnezeu a trimis pe Fiul Său Preaiubit și prin Evanghelia harului a revelat cine este El: „Dumnezeu, Mântuitorul nostru, care dorește ca toți oamenii să fie mântuiți“ (1 Timotei 2.3-4).

Și Timotei trebuia să aibă tot timpul în fața ochilor săi pe Dumnezeu ca Mântuitor al nostru, ca astfel să păstreze o inimă largă și fericită, când deseori în chip anevoios va purta grijă de sufletele unora și pentru Adunare în ansamblul ei. Această conștiință nu este numai pentru evangheliști, ci ea este foarte importantă și pentru păstori și învățători în Adunarea lui

Dumnezeu. Acolo unde ea lipsește, există pericolul ca slujba în adunare să devină îngustată și fără rezultate.

Dacă Dumnezeu ca Mântuitor este singura salvare pentru lumea pierdută, așa este Hristos Isus unica noastră nădejde. El este nu numai nădejde, pentru cei fără nădejde (compară cu Efeseni 2.12; Romani 15.12), ci și pentru cel care crede. În Romani 8.24 se spune: „Căci în nădejde am fost mântuiți”. Cine prin credința în Evanghelia a primit mântuirea sufletului său, acela este făcut una cu Mântuitorul său Isus Hristos. Dar cu toate că Acesta trăiește în cel care crede, El este totuși numit „nădejdea slavei” (Coloseni 1.27). Măsura deplină a rezultatelor lucrării de mântuire va fi partea credinciosului abia atunci când va reveni Domnul Isus ca să ducă pe toți mântuiții Săi în Casa Tatălui. Însă nădejdea credinciosului nu se concentrează asupra lucrurilor sau evenimentelor, ci asupra Persoanei lui Isus Hristos. El Îl așteaptă (Filipeni 3.20; 1 Tesaloniceni 1.10). Această nădejde creștină nu este o așteptare nedeterminată și nesigură, ci este o nădejde bună, fericită și vie (2 Tesaloniceni 2.16; Tit 2.13; 1 Petru 1.3), care este păstrată în ceruri și care nu dezamăgește (Coloseni 1.5; Romani 5.5). Ea este o realitate statornică, de neclintit, și care este numită speranță numai pentru faptul că ea este încă în viitor.

Pavel îl numește pe Timotei aici adevăratul său copil în credință. Și în a doua epistolă îl numește de două ori copilul său (2 Timotei 1.2; 2.1), și în afară de aceasta și în 1 Corinteni 4.17 și Filipeni 2.22. Și pe Tit îl numește tot așa (Tit 1.4), fără ca prin aceasta, așa cum de exemplu este cu Onisim (Filimon 10), neapărat ar vrea să spună că aceste persoane au fost conduse prin el la nașterea din nou (compară cu 1 Corinteni 4.15; Galateni 4.19). Deși cuvântul „copil” (grecește: *teknon*) în primul rând arată spre descendență, și în sens spiritual, Pavel ca unul mai în vârstă exprimă aici în mod deosebit sentimentele sale lăuntrice față de tânărul Timotei.

El îi dorește „Har, îndurare, pace, de la Dumnezeu Tatăl și de la Hristos Isus, Domnul nostru!”

Harul este dragoste atribuită fără să fie meritată. Numai Dumnezeu, care Însuși este dragoste, este în stare să atribuie acest har nemărginit. El îl dă celor pierduți, El așează pe cei mântuiți în har și dorește ca ei să trăiască fiind conștienți de acest har. Deoarece el lipsește deseori credincioșilor în viața de toate zilele, el stă aici pe primul loc.

Pacea cu Dumnezeu este rezultatul îndreptăririi prin credință. Dar pe lângă această pace a conștiinței, Dumnezeu dăruiește alor Săi, care aruncă toate îngrijorările lor asupra Lui, pacea Sa, pacea inimii (Filipeni 4.7). Ea este premisa absolut necesară, dacă este posibil, în măsura în care depinde de noi, să trăim în pace cu toți oamenii (Romani 12.18; 1 Tesaloniceni 5.13). Și de aceea Pavel dorește pacea preaiubitului său Timotei.

Îndurarea este o formă deosebită a dragostei și a harului, care își are originea într-o atitudine sufletească și este provocată prin suferința oamenilor (Evrei 4.15-16). Fiecare credincios, oricât de sus ar fi fost el ridicat prin Domnul Isus, se găsește pe pământ într-o stare de slăbiciune. De aceea el are nevoie mereu de îndurare. Însă Adunarea lui Dumnezeu ca subiect al planurilor lui Dumnezeu și al dragostei lui Hristos nu este văzută așa. De aceea îndurarea nu este amintită în cuvintele de salut în epistole adresate adunărilor.

În versetul 2 Pavel nu-l mai numește pe Dumnezeu ca Mântuitor al nostru, ci ca Tatăl nostru. Prin aceasta el amintește lui Timotei de poziția minunată a filiațiunii credincioșilor. Numai această o singură dată se întâlnește numele „Tată” în această epistolă, care în primul rând nu are ca temă harul și planul Tatălui, ci responsabilitatea credincioșilor în Casa lui Dumnezeu (capitolul 3.15). Aceasta se exprimă din nou în cuvintele următoare. Hristos Isus nu este aici nădejdea noastră, ci Domnul nostru. În acest titlu este exprimată autoritatea Sa, pe care fiecare credincios adevărat o recunoaște de bună voie (Romani 10.9). Deși El ca Creator al tuturor lucrurilor a posedat dintotdeauna autoritate peste creaturile Sale, prin smerirea și moartea Sa și-a câștigat această domnie și ca Om (Faptele Apostolilor 2.36). Dacă acest fapt este recunoscut azi numai de cei care cred în El, va veni totuși clipa când fiecare genunchi se va pleca în fața Lui și fiecare limbă va mărturisi că Isus Hristos este Domn, spre gloria lui Dumnezeu Tatăl (Filipeni 2.10-11).

Versetele 3-4: „După cum te-am rugat la plecarea mea în Macedonia, să rămâi în Efes ca să poruncești unora să nu învețe pe alții alte învățături și să nu ia aminte la basme și la genealogii fără sfârșit, care aduc mai degrabă certuri de cuvinte decât lucrarea lui Dumnezeu, care este prin credință“.

Înainte ca Pavel să plece spre Macedonia i-a dat misiunea lui Timotei să rămână în Efes ca acolo cu ochii deschiși să ia seama la învățăturile străine ale unor persoane. Mulțimea gândurilor sale le înșiruie prin unele intercalări și anexe, așa că versetele care urmează par să nu aibă nici o legătură gramaticală unele cu altele. Dar cu siguranță Timotei le-a înțeles corect, și tot așa și noi. Cuvântul folosit pentru „a ruga“ (grecește: *parakaleō*) este redat în alte locuri prin „a încuraja“ (2 Corinteni 2.7), „a căuta să convingă“ (1 Corinteni 16,12), dar de cele mai multe ori cu „a mângâia“ (2 Corinteni 1.4 etc.) sau „a îndemna“ (1 Timotei 2.1; 5.1; 6.2 etc.). Deci Pavel a trebuit să-și dea silința ca să-l țină pe Timotei în Efes. Efes era capitala provinciei romane din Asia și un centru al idolatriei. După mărturisirea lui Luca, Pavel a fost de două ori în această cetate; prima dată pentru o vizită scurtă (Faptele Apostolilor 18.19), a doua oară a rămas acolo potrivit afirmației sale, timp de trei ani (Faptele Apostolilor 20.31; compară cu 19.8, 10). În nici o altă cetate apostolul nu a lucrat așa de intens și mult timp ca în Efes. Înainte de luarea lui în captivitate în Ierusalim, în ultima lui călătorie în libertate a chemat încă o dată pe bătrânii și supraveghetorii din Efes să vină la Milet și le-a ținut o cuvântare de despărțire serioasă și emoționantă (Faptele Apostolilor 20.17-38). Din detenția sa în Roma a scris acestei adunări o scrisoare în care Duhul Sfânt revelează tot planul lui Dumnezeu pentru fiecare credincios în parte și pentru Adunare ca întreg, precum și binecuvântările duhovnicești cele mai înalte. Și epistola întâi către Timotei, care conține indicații referitoare la comportarea practică în Casa lui Dumnezeu, a fost trimisă la Efes. În final vedem în prima din cele șapte scrisori deschise din Apocalipsa capitolele 2-3, că adunarea din Efes și-a părăsit dragostea dintâi. Deci adunarea din Efes ocupă în Noul Testament un loc deosebit, și pe drept se poate spune că Duhul Sfânt o prezintă suplinitor ca tablou al întregii Adunării a lui Dumnezeu pe pământ, care cu tot harul, binecuvântarea și purtarea de grijă a lui Dumnezeu, a tăgăduit în mare măsură poziția ei minunată și a renunțat la exercitarea ei practică.

Timotei trebuia să rămână în această cetate Efes. Misiunea apostolului încredințată lui este: „să poruncești unora să nu învețe pe alții alte învățături și să nu ia aminte (textual: să cedeze) la basme și la genealogii fără sfârșit“. De cinci ori apostolul folosește în această epistolă cuvântul „a porunci“ (grecește: *parangellō*). Întotdeauna acest cuvânt se referă la umblarea creștină și întotdeauna este expresia autorității poruncitoare a unei persoane care impune respect (compară cu capitolul 4.11; 5.7; 6.13,17). În acest caz se adresează „unora” care voiau să introducă alte învățături. De șase ori găsim amintit cuvântul „unora“ (grecește: *tines*) în legătură cu abaterea de la adevărata credință (capitolul 1.3,6,19; 4.1; 6.10,21)². Cuvintele „învețe pe alții alte învățături” sunt traducerea unui singur cuvânt grecesc (*heterodidaskaleō*), care se întâlnește și în capitolul 6,3, unde este redat prin „învață într-alt fel”. Este vorba despre învățături străine și metode de învățare pe terenul creștin, care sunt prezentate în continuare mai detaliat. Nu erau învățături ale unor religii false, care trebuiau introduse, ci erau învățături prezentate ca fiind creștine, dar erau contrare învățăturii adevărate, contrare „modelului cuvintelor sănătoase“ (2 Timotei 1.13).

Izvoarele acestor presupuse cunoștințe mai înalte – în realitate însă erau false - erau fabule (grecește *mythos*) și genealogii fără sfârșit. Mai departe citim despre „mituri lumești și băbești“ (capitolul 4,7; compară cu 2 Timotei 4,4), iar în Tit 1.14 despre mituri iudaice și porunci ale oamenilor. Epistola către Tit amintește de genealogii în legătură cu chestiuni litigioase nebune, certuri și lupte privitoare la Lege (Tit 3.9). Deoarece și aici (în versetul 6) este vorba de învățături referitoare la Lege, nu este necesar ca în fabule și genealogii să vedem o aluzie la mitologia păgână și la speculații gnostice. Apostolul se referă mai degrabă la elemente iudaice,

² Aici sunt încă „unii”, aceasta înseamnă câțiva puțini, în timp ce apostolul a trebuit să scrie în a doua epistolă: „oamenii” (capitolul 3,2; compară și 1,15; 2,17,8; 4,3-4).

cum ar fi genealogiile preluate din legendele rabinice și tradiția iudaică, dar nu sunt preluate din șirul veșnicilor gnostice. Influențele gnostice, pe care unii comentatori pretind că le văd în aceste lucruri, s-au făcut cunoscut în creștinism de fapt câteva decenii mai târziu, chiar dacă începuturile lor se arătau deja (compară cu capitolul 4,1-5).

În aceste învățături speciale este o mare primejdie pentru creștini. Ele dau naștere la întrebări, afirmații și discuții, dar nu dau nici o siguranță credinței. Abaterea de la Cuvântul lui Dumnezeu are pentru mulți o atracție periculoasă. Ea pare interesantă și stimulează fantezia. Dar în cele din urmă duc la certuri în care nici o partidă nu poate afirma cu siguranță că ea are dreptate. Și astăzi este tot așa când credincioșii gândesc că trebuie să învețe lucruri care sunt în afara Cuvântului lui Dumnezeu. În acest caz te așezi pe o temelie care se clatină, nesigură, și rezultatul sunt numai certuri. Administrarea pentru Dumnezeu, care este prin credință, nu este stimulată. Inimile creștinilor nu sunt edificate și Dumnezeu nu este glorificat. La astfel de expuneri conștiințele nu sunt nicidecum atinse. Tocmai aceasta este premisa necondiționată pentru umblarea prin credință (compară cu capitolul 1.5,19; 3.9). Cuvântul „administrarea“ (în greacă: *oikonomia*) exprimă în Noul Testament, că Dumnezeu a dat oamenilor anumite misiuni și responsabilități, pe care ei trebuie să le împlinească. În mod foarte general vorbește Domnul în pilda administratorului infidel, căruia trebuia să i se ia administrarea încredințată (Luca 16 începând cu versetul 2). Adevărul creștin, pe care Dumnezeu în harul Său l-a revelat, a fost încredințat în mod deosebit lui Pavel spre administrare, dar și celorlalți slujitori ai Domnului (compară cu 1 Corinteni 4,1-2; 1 Petru 4,10). Pavel scrie credincioșilor din Corint că lui i-a fost încredințată vestirea Evangheliei ca o administrare a ei (1 Corinteni 9.17). În epistola către Efeseni el vorbește de administrarea harului lui Dumnezeu (Efeseni 3.2), care i-a fost încredințată, și despre administrarea tainei Adunării (Efeseni 3.9). În epistola către Coloseni citim că Pavel a devenit un slujitor al Adunării potrivit administrării pe care i-a dat-o Dumnezeu, ca să întregască Cuvântul lui Dumnezeu (Coloseni 1.25). Ceea ce Pavel a primit prin descoperire și trebuia să dea mai departe în vestirea sa, trebuia acum să fie păstrat prin credință de ceilalți (1 Corinteni 2.10,13; Galateni 1.11,12; Efeseni 3.3-5,8-9; 1 Timotei 6.20; 2 Timotei 1.13-14). Este administrarea lui Dumnezeu, care este prin credință

Versetul 5: „Scopul poruncii este dragostea dintr-o inimă curată, dintr-o conștiință bună și dintr-o credință neprefăcută.“

Apostolul întrerupe aici șirul gândurilor sale și-i amintește lui Timotei de scopul final al poruncii (compară cu versetele 3 și 18), care stă în contradicție clară cu dogmele omenești amintite mai înainte. Acest scop final este, că prin poruncă produce în credincioși adevărata stare spirituală. Numai atunci ei sunt capabili să țină cu tărie adevărul și să scape de rătăcire. Numai cine se găsește într-o stare morală bună în fața lui Dumnezeu poate să țină cu tărie învățătura sănătoasă.

Cuvântul „poruncă“ (grecește *parangelia*) nu are nimic de-a face cu poruncile Legii de la Sinai. Ea stă chiar contrar învățătorilor Legii, care sunt amintiți în versetul următor. Chiar dacă Romani 13,10: „Dragostea deci este împlinirea legii“ aparent exprimă același lucru ca în versetul de față, totuși opusul este adevărat. Creștinul, care prin nașterea din nou a primit o natură nouă, nu iubește pentru că el împlinește cerințele Legii, ci pentru că dragostea lui Dumnezeu (1 Ioan 4.8,16) a fost turnată în inima sa (Romani 5.5). Practicarea acestei dragoste arată că el a devenit practic părtaș al naturii divine. Aceasta este posibil numai prin har și nu prin Lege. Porunca aceasta este reamintită în versetul 18, (în capitolul 6,14 este folosit un alt cuvânt grecesc: *entolē*). Ea include nu numai cele spuse în versetele 3 și 4, ci este rezumatul întregii voie a lui Dumnezeu pentru copiii Săi. Ea înseamnă înștiințare, îndrumare, ordin, poruncă.

Deci care era scopul porunci? Era dragostea dintr-o inimă curată și o conștiință bună și o credință neprefăcută. Ce simple, clare și frumoase sunt aceste cuvinte! Fiecare copilaș în credință poate să le înțeleagă. Dumnezeu, care Însuși este dragoste, Și-a arătat dragostea Sa față de noi

prin aceea că Hristos a murit pentru noi pe când eram încă păcătoși (Romani 5.8), și prin Duhul Sfânt dragostea Sa a fost turnată acum în inimile noastre. Ca copii prea iubiți ai lui Dumnezeu suntem îndemnați să fim imitatorii Săi și să umblăm în dragoste (Efeseni 5.1-2). Semnul de recunoaștere a copiilor lui Dumnezeu este, că ei arată această dragoste (Ioan 13.35; 1 Ioan 3.14). Dragostea dumnezeiască (grecește: *agapē*) nu este la fel ca dragostea omenească sau simpatia omenească. În timp ce dragostea firească între oameni are nevoie totdeauna de ceva demn sau de ceva care să răspundă la dragoste, ca să nu se răcească, dragostea dumnezeiască curge ca un izvor prin propria-i putere. Cu toate acestea la credincioși se amestecă adeseori firea cu voința proprie și pornirile sale păcătoase. De aceea apostolul adaugă cele trei lucruri suplimentare, fără de care nu există o adevărată dragoste dumnezeiască în credincioși.

Inima este aici sediul vieții duhovnicești cu gândirea, simțirea și voința sa. Toate acestea sunt necurate la omul firească. „Căci din inimă ies gânduri rele, ucideri, adultere, desfrânări, furturi, mărturii false, hule; acestea sunt lucrurile care întinează pe om.“ (Matei 15.19.20). De aceea inima omului trebuie curățită și ținută practic în această stare de curăție (compară cu Psalm 24.4; 51.10; 73.1; Matei 5.8; 2 Timotei 2.22; 1 Petru 1.22; Faptele Apostolilor 15.9; Evrei 10.22; Iacov 4.8). Curățirea se face prin Cuvântul lui Dumnezeu (Ioan 13.10; 15.3; Efeseni 5.26).

Conștiința este firul călăuzitor al umblării înaintea lui Dumnezeu întemeiată pe cunoașterea conștiință a binelui și răului. Conștiința omului s-a trezit abia după căderea în păcat. Dumnezeu a zis: „Iată că omul a ajuns ca unul din Noi, să cunoască binele și răul.“ (Geneza 3.22). Înainte de a ieși răul la suprafață, omul nu putea să posedă această cunoaștere. Însă conștiința în sine nu este un etalon absolut. Când omul ajunge în lumina deplină a lui Dumnezeu, și conștiința lucrează cel mai puternic, prin sângele lui Hristos conștiința este curățită (Evrei 9.14). Omul primește o conștiință curată prin mărturisirea sinceră a vinei de care a devenit conștient și prin credința în deplina iertare din partea lui Dumnezeu. O conștiință bună se păstrează dacă ne păzim de tot ce nu corespunde cu voia lui Dumnezeu cunoscută. Modul cum putem afla voia lui Dumnezeu, este citirea în permanență a Sfintei Scripturi și rugăciunea. În această epistolă, în care este vorba de responsabilitatea personală și de comportarea în Casa lui Dumnezeu, conștiința ne este prezentată de patru ori ca fiind „arbitrul“ nostru lăuntric (capitolul 1.5,19; 3.9; 4.2). Aceasta dovedește cât de importantă este starea practică a conștiinței pentru o comportare plăcută lui Dumnezeu în Casa Sa.

În al treilea rând este amintită *credința neprefăcută*. Cuvântul „credință“, care în această epistolă scurtă apare de zece ori, are în Noul Testament două înțelesuri diferite. În primul rând înseamnă totalitatea învățăturii creștine, avuția credinței, pe care Dumnezeu a descoperit-o oamenilor. În acest înțeles cuvântul este folosit de cele mai multe ori însoțit de articol (compară cu capitolul 1,19; 4,1.6; 6,10). Al doilea înțeles al cuvântului desemnează primirea personală a actului mântuirii și o viață de ascultare cu toată smerenia și încrederea în Dumnezeu. În acest caz cuvântul este folosit de cele mai multe ori fără articol (compară cu capitolul 1.19; 2.15; 4.12). Deci în versetul 5 ne sunt prezentate care sunt premisele absolut necesare pentru o umblare în adevărata dragoste. Dragostea dintr-o inimă curată, o conștiință bună și o credință neprefăcută trebuie să fie semnele distinctive ale tuturor celor care se află în Adunare, în Casa lui Dumnezeu. Dacă această stare de inimă nu se găsește și rămâne așa, atunci se produc abateri de la adevăratul comportament în Casa lui Dumnezeu. Chiar dacă se fac tot felul de regulamente și ele sunt respectate, ele vor fi numai vorbe goale și în nici un fel nu promovează administrarea lui Dumnezeu, care este prin credință.

Versetele 6-7: „De la care unii, fiindcă n-au nimerit ținta, au rătăcit spre vorbiri deșarte. Ei vor să fie învățători ai Legii și nu știu nici ce spun, nici ce afirmă cu atâta tărie.“

Cuvintele de la început „de la care“ fac referire la cele patru lucruri amintite în versetul dinainte: *dragostea* dintr-o inimă curată, *conștiința bună* și *credința neprefăcută*. Orice abatere de la Dumnezeu are ca urmare o decădere morală. Necredinciosul, care a lepădat cunoașterea lui

Dumnezeu, se scufundă în imoralitate (Romani 1). Cine ca creștin nu veghează să stea în lumina lui Dumnezeu cu inima și conștiința sa, este în primejdie să se alipească de vorbiri deșarte. Cauza învățăturilor străine a unora nu consta aici în relațiile exterioare, ci în profunzimea relației lor personale cu Dumnezeu, în păcatele ascunse, care împiedicau pe acești oameni să ajungă la ținta poruncii. Pentru a ascunde golul lor lăuntric au decăzut în vorbiri deșarte. Acești învățători imitau pe rabinii iudei, din rândurile cărora unii dintre ei proveneau (compară cu Faptele Apostolilor 15.5; Tit 1.10), care se lăudau cu erudiția lor și se ridicau peste popor ca singuri cunoscători ai Scripturii (compară cu Ioan 7.49). Acești învățători ai Legii dintre iudei nu cercetau voia lui Dumnezeu, ci vesteau tradițiile strămoșești și părerile lor proprii (Luca 5.17; Marcu 7.1-15). Ca și ei, nici învățătorii Legii din creștinătate nu cunoșteau nici cine este Dumnezeu cu adevărat și nici starea adevărată a omului, da, nici măcar Legea și adevăratul ei scop, și cu atât mai puțin adevăratul caracter al creștinismului. Dacă ar fi avut cât de puțină înțelegere asupra acestor lucruri, niciodată nu ar fi avut curajul să se ridice ca învățători ai Legii. Dar prin această atitudine ei au demonstrat că n-au înțeles nici ceea ce spuneau și nici ce afirmau cu atâta tărie.

În versetele următoare se răspunde la întrebarea importantă, dacă Legea este ghidul pentru viața credinciosului. Răspunsul este: Legea nu este ghidul pentru comportarea în Casa lui Dumnezeu, ci porunca dumnezeiască, „misiunea evanghelică”, așa cum a fost numită ea odată (vezi capitolul 1.5,18; 6.14).

Versetele 8-10: *„Noi știm că legea este bună dacă cineva o întrebuințează potrivit, știind că legea nu este pentru cel drept, ci pentru cei fărădelege și nesupuși, pentru cei nelegiuiți și pentru păcătoși, pentru cei fără evlavie și necurați, pentru ucigătorii de tată și ucigătorii de mamă, pentru ucigătorii de oameni, pentru desfrânați, pentru homosexuali, pentru răpitorii de oameni, pentru cei mincinoși, pentru cei care jură strâmb și pentru orice este împotriva învățaturii sănătoase,”*

Credinciosul are obligația să facă voia lui Dumnezeu și să nu cedeze firii sale. El a fost sfințit și chemat la ascultarea și stropirea cu sângele lui Isus Hristos (1 Petru 1.2). Dar expresia și etalonul voii lui Dumnezeu pentru credincios nu este Legea, ci viața Domnului nostru Isus Hristos pe pământ (Ioan 4.34; 6.38; Filipeni 2.5; 1 Petru 2.21). Și un iudeu, care a devenit credincios, a fost acum omorât față de Lege prin Trupul lui Hristos, ca să devină al altuia, și anume al Celui înviat dintre morți, ca să aducă rod pentru Dumnezeu (Romani 7.4). Această libertate față de Lege se arată printr-o ascultare și dedicare Dumnezeului și Tatălui nostru, care nu erau cunoscute de un iudeu aflat sub Lege.

Ca și în Romani 7.16, apostolul spune și aici că Legea în sine este bună (grecește *kalos*: frumos, excelent). Legea a fost dată de Dumnezeu. Ea era expresia și întipărirea ființei Sale, chiar dacă nu în întregime, căci dragostea Sa și harul Său erau încă ascunse de sfințenia Sa. În afară de aceasta, vestirea cerințelor Legii era limitată la poporul Israel și se adresa la oameni în starea lor naturală și nu unor oameni născuți din nou. Dacă ei ar fi respectat Legea, atunci ea ar fi devenit calea spre viață și dreptate (Levitic 18.5; Deuteronom 6.25). Dar omul natural este incapabil să respecte cerințele sfințeniei lui Dumnezeu. De aceea Legea era un acuzator permanent: „Prin lege vine cunoștința păcatului” (Romani 3.20; 7.7).

Acesta era scopul legitim al Legii. Legea a fost „adăugată” (Galateni 3.19) ca să arate fărădelegile și păcatele poporului Israel ca reprezentant al omenirii. Să folosești Legea ca regulă de viață pentru un neprihănit, aceasta înseamnă un om îndreptățit, care umblă corespunzător voii lui Dumnezeu, ar fi o folosire nelegitimă a Legii. În versetul 9 se spune textual: lege (fără articol, aceasta înseamnă orice formă de prescripții legale) nu este pentru un om drept.

Acum sunt enumerați aceia pentru cine a fost dată legea, și anume mai întâi prin patru noțiuni pereche, care sunt legate prin prepoziția „și”, apoi prin două grupe de câte trei. Primele trei perechi conțin păcate față de Dumnezeu, iar a patra grupă descrie păcate față de aproapele.

Oamenii cei fărădelege și nesupuși sunt oameni care nu vor să știe nimic de Lege și nu vor să se supună nici unei autorități superioare lor. Apoi urmează cei care nu-I dau cinste lui Dumnezeu și care păcătuiesc împotriva poruncilor Lui (nelegiuți și păcătoși), apoi vin cei fără evlavie și necurați, pentru care nimic nu este sfânt și calcă în picioare tot ce este închinat lui Dumnezeu. Ucigașii de tată și de mamă sunt cei care încalcă porunca a cincea a Legii (Exod 20.12 și versetele următoare); ucigătorii de oameni încalcă porunca a șasea, curvarii și homosexualii se împotrivesc celei de a șaptea poruncă, răpitorii de oameni se împotrivesc celei de a opta poruncă, și la urmă sunt amintiți mincinoșii și cei care jură strâmb, care se împotrivesc poruncii a noua.

Pavel nu vrea să ne dea aici o listă completă a tuturor păcatelor, la care se aplică Legea. El întrerupe enumerarea prin cuvintele: „și pentru orice este împotriva învățaturii sănătoase“. Apariția expresiei „învățătura sănătoasă“ în legătură cu păcatele evident morale nu trebuie să ne uimească (compară în privința aceasta capitolul 4.1; 6.3). Adevărul și sfințenia merg totdeauna mână în mână (Efeseni 4.24), la fel cum merg învățăturile răcitate și păcatul. Învățătura sănătoasă conține nu numai învățatură bună, ci ea conduce și la principii morale sănătoase. Nu Legea, ci învățătura sănătoasă este ghidul adevărat pentru comportarea credincioșilor în Casa lui Dumnezeu. Această epistolă tratează în principal conduita exterioară a celor care aparțin Casei lui Dumnezeu. De aceea apostolul nu se referă la adevărurile adânci ale lui Dumnezeu, ca în epistola către Efeseni, ci aici ca și în capitolele 4.1,6,13; 5.17; 6.1, 3 folosește expresia generală „învățatură“. Această învățatură este numită aici și în alte locuri din epistolele pastorale, „sănătoasă“ (compară cu 2 Timotei 4.3; Tit 1.9; 2.1). Textual aceasta înseamnă „fiind sănătos“ și vrea să spună că cuvântul adus de apostoli era curat și fără amestecătură cu gânduri omenești, străine.

Versetul 11: „... potrivit cu Evanghelia slavei fericitului Dumnezeu, care mi-a fost încredințată mie.“

Păcatele enumerate în versetele 9 și 10 sunt condamnate nu numai prin Lege. Ele stau în contradicție și cu învățătura sănătoasă a Noului Testament, care rezultă din Evanghelia. În privința aceasta Legea este în deplină armonie cu Evanghelia slavei, căci ambele mărturisesc sfințenia lui Dumnezeu și de aceea nu pot suporta păcatul. În caracterul Său, Dumnezeu este Același în veci.

Dar Evanghelia cu binecuvântările ei depășește cu mult toate acțiunile lui Dumnezeu de până acum, și prin aceasta și Legea. Acest lucru îl găsim exprimat prin cuvintele: „Evanghelia slavei fericitului Dumnezeu“. Această comoară prețioasă i-a fost încredințată lui Pavel. El subliniază acest fapt prin aceea că el accentuează în mod deosebit cuvântul „mie“ (compară cu Romani 2.16; 16.25; 2 Timotei 2.8). Dacă ne amintim cum Saul din Tars a venit la credință, atunci putem înțelege de ce el Evanghelia încredințată lui o numește „Evanghelia slavei“ (compară cu 2 Corinteni 4.4). Pe drumul spre Damasc el a fost trântit la pământ când a privit slava cerească arătată (Faptele Apostolilor 22.6, 11). Această slavă era punctul de plecare al lucrării sale. Mesajul harului pentru păcătosul pierdut vine acum de la un Dumnezeu care a fost glorificat de către Fiul Său și care a proslăvit pe Însuși Fiul Său în Sine Însuși (Ioan 13.31-32). Acest mesaj descoperă tot planul lui Dumnezeu, care este plin și caracterizat de gloria Sa (Efeseni 1.18; Coloseni 1.27).

Diferitele denumiri ale lui Dumnezeu în această epistolă ne descriu măreția Sa, fericirea Sa și harul Său. Aici El este „fericitul Dumnezeu“, în versetul 1 Dumnezeu, Mântuitorul nostru (compară cu capitolul 2,3), în versetul 17 Împăratul veacurilor, Cel nepieritor, Cel nevăzut, singurul Dumnezeu, în capitolul 4.10 este Dumnezeul cel viu (compară cu capitolul 3.15), care este un Susținător al tuturor oamenilor, și în sfârșit în capitolul 6.15-16: „fericitul și singurul Stăpânitor, Împăratul celor ce împărățesc și Domnul celor ce stăpânesc, singurul care are nemurirea, care locuiește într-o lumină de care nu te poți apropia, pe care nici un om nu L-a văzut, nici nu-L poate vedea; A Lui să fie cinstea și puterea veșnică! Amin.“ El vrea să introducă

oameni salvați în slava Sa și în fericirea Sa, și Pavel este ales ca să vestească această veste bună. Dumnezeu nu vorbește acum cu oamenii ca la muntele Sinai prin fulgere și tunete, ci în plinătatea harului și adevărului în Hristos. Bucuria lui Dumnezeu este acum, în dragostea Sa să arate îndurare păcătoșilor pierduți.

Versetele 12-13: *„Mulțumesc lui Hristos Isus, Domnul nostru, care mi-a dat putere, că m-a socotit vrednic de încredere și m-a pus în slujba Lui, cu toate că mai înainte eram un hulitor, un prigonitor și un batjocoritor. Dar mi-a arătat îndurare, pentru că lucram din neștiință, în necredință.“*

Un număr mare de manuscrise de rangul doi adaugă la începutul versetului 12 prepoziția „și“, dar ea lipsește la cele mai bune manuscrise. Evident a fost adăugată mai târziu, ca să sublinieze legătura strânsă cu versetul anterior. Gândul la funcția sa de apostol și la Cel care i-a încredințat-o, Domnul nostru Isus Hristos, nu era pentru Pavel o lucrare legată cu o ascultare constrânsă sau griji cu privire la rezultat, ci cu multă mulțumire. Privind în urmă, el putea să-I mulțumească cu multă bucurie Domnului Hristos Isus, pentru că l-a făcut solul Său. Însă El nu numai că l-a chemat, ci în atotștiința Sa l-a socotit vrednic de încredere. Pavel spune conștient că El nu l-a găsit vrednic de încredere, căci aceasta are ca premisă o anumită perioadă de probă, despre care nu putea fi vorba la chemarea sa în slujbă. Domnul l-a cunoscut ca fiind unul care în viitor va fi vrednic de încredere, l-a chemat și i-a dat puterea necesară pentru această slujbă. Orice glorie personală era străină lui de Pavel. Când el privește lucrarea sa, privirea lui nu se oprește la propriile realizări, ci el privește cu mulțumire spre Domnul.

Cine pune pe un om în slujba sa, îi acordă încredere, îl consideră de nădejde și se bazează pe fidelitatea lui. Așa a procedat Domnul Isus cu Pavel, chiar dacă acesta a lucrat cândva împotriva Sa. Prin aceasta Domnul i-a arătat și toată îndurarea Sa. Câtă ură împotriva lui Hristos și alor Săi a arătat Pavel în viața sa înainte de ceasul pe drumul spre Damasc! El însuși se numește aici hulitor, prigonitor și batjocoritor. Împăratului Agripa i-a spus mai târziu: „Și eu, ce-i drept, gândeam că trebuie să fac multe lucruri împotriva Numelui lui Isus Nazarineanul, și așa am și făcut în Ierusalim. Am aruncat în închisoare pe mulți sfinți, căci am primind împuternicirea aceasta de la preoții cei mai de seamă; și, când erau ei condamnați la moarte, îmi dădeam și eu aprobarea. I-am pedepsit adesea în toate sinagogile și îmi dădeam toată silința ca să-i fac să hulească. Și, fiind furios peste măsură împotriva lor, îi persecutam până și în cetățile străine“ (Faptele Apostolilor 26.9-11). Pavel nu vrea nicidecum să se scuze. Dar starea sa de neștiință, în care se găsea atunci, a făcut posibilă iertarea sa. Domnul Isus Însuși S-a rugat pe cruce pentru vrăjmașii Săi: „Tată, iartă-i, pentru că ei nu știu ce fac“ (Luca 23.34). Dar din cauza aceasta Pavel nu era fără vină. Orbirea și neștiința fac într-adevăr ca vina să fie mică, dar nu o anulează (compară cu Luca 12.47 și versetele următoare).

Versetul 14: *„Dar harul Domnului nostru s-a înmulțit peste măsură de mult, împreună cu credința și cu dragostea care este în Hristos Isus.“*

Despre chemarea sa în slujba Evangheliei, Pavel a vorbit deja în versetul 13 despre mântuirea sa și despre îndurarea și harul lui Hristos. El inversează deci ordinea evenimentelor, deoarece el trebuie mai întâi să se refere la învățătura adevărată a Evangheliei sale împotriva învățătorilor falși ai legii. În epistola către Romani a scris într-o formă generală: „unde s-a înmulțit păcatul, acolo harul s-a înmulțit și mai mult“ (Romani 5.20). Aceasta era adevărat în mod deosebit cu privire la sine însuși. Harul, credința și dragostea nu erau revelate și nici cunoscute sub Lege. Acum însă Pavel le-a cunoscut în toată exuberanța lor. În locul necredinței lui, harul a dat naștere credinței, și în locul urii lui de odinioară a dat naștere la dragoste. Ambele sunt aduse în legătură cu Hristos Isus, care este Izvorul oricărei binecuvântări și subiectul laudei pentru inima credinciosului.

Versetul 15: „O, adevărat și cu totul demn de primit este cuvântul acesta: »Hristos Isus a venit în lume ca să mântuiască pe cei păcătoși«, dintre care cel dintâi sunt eu.“

Cuvintele de la începutul acestui verset se mai găsesc și în capitolul 3.1; 4.9; 2 Timotei 2.11 și Tit 3.8. Întotdeauna ele subliniază o comunicare importantă. Aici ele confirmă ceea ce Domnul Isus Însuși a spus: „Pentru că Fiul Omului a venit să caute și să mântuiască ce era pierdut“ (Luca 19.10). Autenticitatea divină a acestui cuvânt este și temelia faptului că el este demn de primit. Fiecare păcătos are voie să-l primească cu inimă bucuroasă și mulțumitoare. Căci Pavel, cel mai mare dintre păcătoși, se dă singur ca exemplu. El stătea oarecum la începutul listei acelor care erau plini de ură împotriva lui Hristos, dar care acum au găsit mântuirea sufletului și mântuirea trupului la revenirea lui Hristos (Efeseni 2.5; 1 Petru 1.5). În acest sens Pavel se numește în plină smerenie ca fiind cel dintâi dintre păcătoși. Cuvintele sale nu sunt nici exagerate și nici nu izvorăsc dintr-o smerenie falsă. De mai multe ori el spune, inspirat de Duhul Sfânt, în mod asemănător despre sine însuși: „eu sunt cel mai neînsemnat dintre apostoli; nu sunt vrednic să port numele de apostol, pentru că am prigonit Biserica lui Dumnezeu“ (1 Corinteni 15.9). „Mie, cel mai mic dintre toți sfinții, mi-a fost dat harul acesta ...“ (Efeseni 3.8). Pavel este conștient de faptul, că din cauza prigonirii plină de ură a lui Hristos și a Adunării Sale el era cel mai mare dintre păcătoși. Ca niciunul altul, el a urmărit pe credincioși chiar din primele zile ale Adunării, când Evanghelia trebuia vestită nu numai oilor pierdute ale casei lui Israel, ci și națiunilor.

Versetul 16: „Dar am căpătat îndurare, pentru ca Isus Hristos să-Și arate în mine, cel dintâi, toată îndelunga Lui răbdare, ca un model, celor care sunt gata să creadă în El, ca să primească viața veșnică.“

Pentru a doua oară Pavel amintește aici că a căpătat îndurare. În versetul 13 ne arată motivul, aici țelul pe care Dumnezeu îl urmărea, când El proceda așa cu Pavel. Tot așa el se numește pentru a doua oară „cel dintâi”. Deoarece el în poziția lui de conducător printre păcătoșii care aveau nevoie de mântuire într-o oarecare măsură încorporează pe toți dușmanii lui Hristos, Domnul Isus Și-a arătat tocmai față de el îndelunga Sa răbdare. Astfel el a devenit modelul sau exemplu (grecește: *hypotypōsis*) despre dragostea lui Dumnezeu, care biruie dușmănia cea mai înverșunată, și al îndelungii răbdări a lui Hristos, care înfrânge cea mai aprigă împotrivire. Nici un iudeu sau păgân nu ar fi putut face mai rău ca Saul din Tars. Din cauza urii sale față de Hristos el stătea în fruntea păcătoșilor, și el stă în fruntea acelor care au parte de toată îndelunga răbdare a lui Hristos. Nici un om nu poate astăzi să zică: eu sunt un păcătos prea mare; harul lui Dumnezeu nu ajunge pentru mine! – Nu, fiecare poate ști: dacă Dumnezeu a arătat har celui mai mare păcătos, atunci El o poate face și pentru mine.

Ca țel al credinței aici nu este privită îndreptățirea din Dumnezeu (Romani 10.10) sau mântuirea sufletului (1 Petru 1.9), ci viața veșnică, pe care Pavel de cele mai multe ori o vede ca țintă finală în slavă (compară Romani 2.7; 6.22; Tit 3.7). În scrierile lui Ioan ea este văzută de cele mai multe ori ca posesiune actuală a credinciosului.

Pavel nu vorbește aici întâmplător sau în treacăt despre îndurarea de care a avut parte, ci în strânsă legătură cu păstrarea învățaturii sănătoase față de învățătorii deosebiți și învățătorii Legii din Efes. Legea nu poate nici să mântuiască pe oameni și nici să călăuzească pe creștini pe drumul drept; miturile și geneologiile nu pot satisface inima omenească, ci numai harul și dragostea lui Dumnezeu în Hristos.

Versetul 17: „Așadar, a Împăratului veacurilor, a nemuritorului, nevăzutului, singurului Dumnezeu să fie cinstea și slava în vecii vecilor! Amin“

Cu o mulțumire simplă, Pavel a început în versetul 12 să descrie experiența mântuirii sale. El o sfârșește cu o laudă măreață pentru Acela care i s-a descoperit așa de îndurător. Dar nu-L

numește pe Dumnezeu cu Numele Său care exprimă legătura Lui cu oamenii. El nu spune Iehova (Domn) sau Tată, ci „Împăratul veacurilor“. În această denumire se exprimă maiestatea absolută a lui Dumnezeu, stăpânirea Sa în toate veacurile, care au fost și care vor mai veni. Înainte de toate timpurile El a alcătuit planul Său de har, El L-a dus la îndeplinire în timpul de acum și în veacurile viitoare va revela rezultatele lui glorioase (Efeseni 2.7; 3.11). El este Cel nepieritor (Romani 1.23), Unicul care stă deasupra tuturor lucrurilor, care sunt trecătoare, atât creația cât și oamenii. El este și Cel nevăzut (Romani 1.20; 1 Timotei 6.16), care stă peste toate lucrurile vizibile și pe care nici un ochi omenesc nu-L poate vedea în caracterul Lui absolut. El este și singurul Dumnezeu adevărat și stă, ca și în caracterul Lui nepieritor și nevăzut, peste toate lucrările de autoritate ale omului, pe care omul le denumește dumnezeii lui. Numai Lui I se cuvine cinstea și slava în vecii vecilor. Determinarea timpului nu înseamnă din veșnicie în veșnicie, ci începând de acum și până în veșnicie., textual: „în vecii vecilor” (grecește: *eis tous aiōnas tōn aiōnōn*).

Versetul 18: „*Porunca pe care ți-o dau, fiule Timotei, după prorociile făcute mai înainte despre tine, este ca prin ele să te lupți lupta cea bună.*“

Apostolul reia gândul, pe care în versetul 6 l-a întrerupt prin intercalarea expunerilor referitoare la Lege și har. Porunca amintită aici se leagă de cuvintele „a porunci” și „poruncă” din versetele 3 și 5 și se referă la misiunea dată deja acolo. Pavel îl numește pe Timotei, încă tânăr, „copilul meu“, cum a făcut deja în versetul 2, subliniind prin aceasta încrederea cu care el i-a încredințat misiunea plină de răspundere și cu siguranță nu ușoară în Efes. Totodată îi amintește lui Timotei - ca o încurajare pentru el – de prorociile făcute cu privire la el. Această expresie a fost prilej pentru unele speculații. El spune însă simplu, că au existat unele afirmații profetice despre acest tânăr și despre darurile sale de har, care au arătat mai dinainte drumul său (compară cu capitolul 4.14). Știm din Faptele Apostolilor 16.2 că tânărul Timotei avea o mărturie bună de la frații din Listra și Iconia în momentul când Pavel l-a luat pentru a-l însoți în călătoriile sale. Prin punerea mâinilor apostolului Pavel i-a fost dat acest dar de har a lui Dumnezeu, care l-a făcut deosebit de destoinic pentru slujba sa (2 Timotei 1.6). Ceva asemănător nu se mai amintește despre nici o altă persoană din Noul Testament. Este vorba despre o excepție, care este întărită și prin aceea, că și bătrânii și-au pus mâinile ca semn al părtășiei lor cu cel chemat în felul acesta. Era vorba deci de trei pași: prima dată avem prorociile făcute mai dinainte cu privire la darul de har a lui Timotei, al doilea, transmiterea acestui dar de har lui Timotei prin punerea mâinilor de către apostolul Pavel, și al treilea pas expresia părtășiei și recunoașterii de către bătrâni cu punerea mâinilor. Într-un mod asemănător a fost trimis Pavel și Barnaba (care totuși stăteau deja de mult în slujba Domnului) din Antiohia în prima lor călătorie spre națiuni. Duhul Sfânt a vorbit către profeții și învățătorii care erau acolo (și desigur și prin ei): „Puneți-Mi deoparte pe Barnaba și pe Saul pentru lucrarea la care i-am chemat” (Faptele Apostolilor 13.2). Aici lipsește punerea mâinilor mijlocitoare, deoarece amândoi slujeau deja de mult cu darurile lor de har, dar paragraful se încheie cu punerea mâinilor celorlalți slujitori ai Domnului, care s-au făcut una cu Saul și Barnaba în această misiune importantă și grea (Faptele Apostolilor 13.3). Prorociile făcute mai înainte despre Timotei puteau să-l îmbărbăteze și să-l întărească în lupta bună care o avea de dus. Este aceeași luptă de care vorbește Pavel în 2 Corinteni 10.3-4: nu este o luptă de întreceri ca în 1 Timotei 6,12 și în 2 Timotei 4,7, ci este războiul împotriva puterii și vicleniei dușmanului din afară și dinlăuntru. Când se vestește Evanghelia, împotrivirea lui satan vine din afară, din lume; dar Timotei avea mai mult a face cu lupta din interiorul Casei lui Dumnezeu, unde satan prin învățături false și imoralitate caută să se împotrivescă acțiunii lui Dumnezeu. Lupta împotriva acestor influențe este o luptă bună (în greacă: *kalos*), aceasta înseamnă o luptă justificată și plăcută lui Dumnezeu. Dar, așa s-ar putea întreba, este permisă lupta între credincioși? Însă expresia luptă trebuie înțeleasă spiritual. Fiecare copil al lui Dumnezeu este chemat să lupte pentru drepturile lui Dumnezeu, chiar dacă

există împotrivire. În privința aceasta contează gândirea corectă, pentru ca această luptă să nu devină, ca la galateni, o mușcare și sfâșiere reciprocă (Galateni 5.15).

Versetul 19: „și să păstrezi credința și o conștiință bună, pe care unii au lepădat-o și au naufragiat în ce privește credința.“

Ca și mai înainte în versetul 5 și mai târziu în capitolul 3.9 sunt puse alături credința și o conștiință bună. Cuvintele „să păstrezi credința“ (grecește: *echōn pistin*) spun altceva decât ce spune Pavel despre sine însuși în 2 Timotei 4.7: „am păzit credința“ (grecește: *tēn pistin tetērēka*). Acolo este vorba de credință ca bun încredințat (1 Timotei 6.20; 2 Timotei 1.14), pe care Pavel a păstrat-o cu credincioșie și nevătămată. Aici însă se spune, că Timotei trebuie să aibă credință și o conștiință bună. Ca și în capitolul 3.9 aici nu este folosit unul din cuvintele uzuale pentru „a păstra”, ci cuvântul „a avea, a ține (strâns)“. Timotei trebuia să țină strâns credința și o conștiință bună, pentru ca să poată lupta lupta cea bună. În Efeseni 6.16 prin scutul credinței și în 1 Tesaloniceni 5.8 prin platoșa credinței este prezentată armura necesară în lupta duhovnicească. Aici este vorba probabil mai mult de puterea lăuntrică necesară pentru luptă. Acest gând este susținut prin adăugarea conștiinței bune. O conștiință bună este premisa părtășiei cu Dumnezeu. Dacă nu avem o conștiință bună și prin aceasta nu avem o părtășie cu Dumnezeu, ușile și porțile sunt deschise pentru acțiunea lui satan. Conștiința acționează în noi ca o busolă, care indică orice abatere de la cursul normal. De aceea este foarte important ca această busolă să fie orientată corect, adică spre Cuvântul lui Dumnezeu. Conștiința nu este etalonul absolut. Ea trebuie mereu activată prin Cuvântul lui Dumnezeu. Unii au aruncat această busolă peste bord. Urmarea tragică a fost că ei au naufragiat în ce privește credința. S-ar putea să fie numai un păcat „mic“, dar nejudicat. Dar când lipsește judecata de sine în lumina lui Dumnezeu, aceasta va conduce la pagube neprevăzute. Pavel se gândește aici la oameni care au naufragiat în ce privește adevărul credinței. Ei nu au ținut strâns adevărul, mărturia lor față de lume a fost rea și viața lor personală a devenit o grămadă de dărâmături.

Versetul 20: „Dintre ei sunt Imeneu și Alexandru, pe care i-am dat pe mâna satanei, ca să fie învățați prin disciplină să nu hulească“.

Doi dintre acei oameni au fost Imeneu și Alexandru. Imeneu ar putea fi același om despre care în 2 Timotei 2.17 se spune că el împreună cu Filet s-au abătut de la adevăr. În 2 Timotei 4.14 este amintit meșterul arămar Alexandru, dar care ar putea fi altă persoană. Timotei trebuia să se păzească de el, în timp ce aici Pavel vorbește de faptul că el l-a dat pe el și pe Imeneu pe mâna lui satan. Ceea ce Pavel prezintă aici ca fiind deja efectuat, în cazul unui curvar din Corint prezintă adunării de acolo ca fiind sentința sa. „Căci eu, măcar că n-am fost la voi în trup, dar fiind de față în duh, am și judecat, ca și când aș fi fost de față. În Numele Domnului nostru Isus Hristos, voi și duhul meu, fiind adunați laolaltă, cu puterea Domnului nostru Isus Hristos, am judecat pe cel care a comis o astfel de faptă: un astfel de om să fie dat pe mâna satanei, pentru nimicirea cărnii, ca duhul lui să fie mântuit în ziua Domnului Isus.“ (1 Corinteni 5.3-5). Însă atunci nu s-a ajuns așa de departe, ca adunarea să dea răul afară din mijlocul ei. Darea afară nu este același lucru cu darea pe mâna lui satan. Disciplina în adunare se ocupă cu cei din interior și disciplina cea mai drastică este darea afară a răului din mijlocul ei (1 Corinteni 5.12-13). Prin aceasta o persoană care stăruie în rău este exclusă pe deplin de la părtășia acelor care vor să țină cu tărie Cuvântul lui Dumnezeu și au voința de a trăi în sfințenie. O astfel de persoană nu este pusă pe același nivel cu lumea, căci nu este permis nici să se mănânce împreună cu ea și nici s-o salute (1 Corinteni 5.11b; 2 Ioan 10,11; compară cu 1 Corinteni 10.27). Prin această măsură de disciplinare ea trebuie să-și vină în fire și să se pocăiască.

Dacă apostolul Pavel vorbește despre a da pe cineva pe mâna lui satan, ca în 1 Corinteni 5 și aici, atunci aceasta merge mai departe decât ce face adunarea cu cei care sunt afară, și cu care nu

are nici o legătură. Cei drept, Pavel voia în 1 Corinteni 5 să conlucreze cu adunarea, dar aici el a acționat deja singur. În Corint, curvarul, prin faptul că a fost predat pe mâna lui satan, trebuia să aibă parte de nimicirea cărnii, aceasta înseamnă disciplinarea trupului, vieții și probabil a sufletului, în timp ce aici este vorba în general de instruirea prin pedepsire sau disciplinare. Instrumentul folosit în această disciplinare este satan, ca de exemplu în cazul lui Iov. În aceste două cazuri nou-testamentale ținta nu era nicidecum pierzarea veșnică, ci întoarcerea și pocăința. În timp ce Pavel a scris corintenilor: „ca duhul lui să fie mântuit în ziua Domnului Isus“, Imeneu și Alexandru trebuiau să învețe prin această disciplinare ceea ce ei nu au învățat prin adevărul Cuvântului și probabil prin mustărări: să nu mai hulească. Noi nu știm în ce constau aceste hule. A huli înseamnă: să iei în derâdere lucrurile sfinte, mai ales în privința lui Dumnezeu. De la un om nepocăit ne putem aștepta la cuvinte de hulă. Dar dacă un urmaș al Domnului nu rămâne zilnic în părtașie cu El prin credință și o conștiință bună, poate și el să alunece pe un astfel de drum îngrozitor.

CAPITOLUL 2

Rugăciunea și atitudinea femeilor

Ajungem acum la tema propriu-zisă a acestei epistole: comportarea în Casa lui Dumnezeu. În primul capitol apostolul a trebuit să explice clar, că Legea nu poate să fie ghidul pentru această comportare, deoarece noi am avut acum parte de îndurarea lui Dumnezeu și suntem în harul Său. Fiecare om mântuit aparține ca o piatră vie Casei lui Dumnezeu, pe care Hristos Însuși o construiește (Matei 16.18; Efeseni 2.21; 1 Petru 2.5). Dar în această epistolă ne este prezentată responsabilitatea în legătură cu Casa lui Dumnezeu, ca și în 1 Corinteni 3,12-17, dar cu deosebirea că credinciosul este privit aici aflându-se în această Casă. De aceea el trebuie să știe cum trebuie să se comporte în Casa lui Dumnezeu (capitolul 3.15). Comportarea în Casa lui Dumnezeu nu se referă numai la străngerile laolaltă ale credincioșilor. Casa lui Dumnezeu în Noul Testament nu este o clădire materială ca în Vechiul Testament (Psalm 122.1), ci o casă duhovnicească, o locuință a lui Dumnezeu în Duhul. Această Casă a lui Dumnezeu există de când Duhului Sfânt a coborât și și-a făcut locuință aici. Cine mărturisește că aparține acestei Case, acela aparține acesteia în fiecare clipă a vieții sale. De aceea modul lui de viață stă totdeauna în legătură cu Casa lui Dumnezeu. Fiecare cuvânt rostit, fiecare lucrare trebuie văzută în această lumină. Apostolul Pavel nu scrie numai despre viața Adunării, ci și despre viața de familie și despre comportarea în lume și față de lume. De aceea ceea ce urmează nu se limitează numai la străngerile laolaltă ale credincioșilor.

Versetul 1: „*Vă îndemn deci întâi de toate, să faceți cereri, rugăciuni, mijlociri, mulțumiri pentru toți oamenii.*“

Primul îndemn al apostolului se referă la rugăciune. Deoarece lipsește orice altă informație, aici este vorba la modul cel mai general atât de rugăciunea în public cât și de cea personală. Tradus strict textual, Pavel îl îndeamnă pe Timotei la aceasta „înainte de toate (lucrurile)“. Unii comentatori au atribuit aceste cuvinte părții următoare din frază, ca și cum rugăciunile pentru toți oamenii ar trebui să stea înaintea celorlalte rugăciuni sau înainte de toate celelalte eforturi. În cazul acesta traducerea ar trebui să sune cam așa: Eu îndemn deci, ca înainte de toate lucrurile să faceți cereri, rugăciuni... . Dar contextul lasă să se vadă că prin adăugarea acestor cuvinte Pavel vrea să scoată în evidență importanța primului său îndemn. Rugăciunea este respirația sufletului credincios, așa se spune. Este un prim semn de recunoaștere a vieții duhovnicești. Când Domnul Isus l-a trimis pe Anania la Saul, care tocmai se întorsese la Dumnezeu, i-a zis: „Iată, el se

roagă“ (Faptele Apostolilor 9.11). Unul din cele patru semne distinctive ale primilor creștini din Ierusalim era stăruința în rugăciune (Apocalipsa 2,42). Pentru exercitarea practică a părtășiei cu Tatăl și cu Fiul, citirea Sfintei Scripturi și rugăciunea sunt cele două premise indispensabile. Îndemnul apostolului nu a pierdut nimic din actuale în zilele noastre, dimpotrivă. Și pentru noi sunt valabile cuvintele: „înainte de toate lucrurile“. Pavel scrie credincioșilor din Efes să facă în tot timpul, prin Duhul, tot felul de rugăciuni și cereri, să vegheze la aceasta cu toată stăruința și cu rugăciune pentru toți sfinții, și pentru el (Efeseni 6.18), și credincioșilor din Filipi le scrie: „În orice lucru aduceți cererile voastre la cunoștința lui Dumnezeu, prin rugăciuni și cereri cu mulțumiri“ (Filipeni 4.6). Aici avem însă o enumerare mai detaliată a diferitelor feluri de rugăciuni.

Cererea (textual, implorarea, ruga fierbinte) înseamnă o rugăciune insistentă, urgentă.

Rugăciunea este expresia generală pentru vorbirea credinciosului cu Dumnezeu.

Mijlocirea înseamnă aici nu numai intervenția pentru altul, ci și apropierea liberă de Dumnezeu. Găsim același cuvânt și în capitolul 4.5.

Mulțumirea se cuvine pentru acela care se apropie de Tatăl cu încredere și conștient că El dă tot ce este necesar pentru binele nostru spiritual.

Faptul că ar trebui să se facă rugăciunii pentru toți oamenii este o particularitate demnă de remarcat a acestui îndemn. Când cu multe secole înainte profetul Isaia a profetit despre harul de care vor avea cândva parte toate națiunile, el a spus despre Templul lui Dumnezeu: „Casa Mea se va numi o casă de rugăciune pentru toate popoarele“ (Isaia 56.7). Când Domnul Isus a curățit Templul și a izgonit pe vânzători și cumpărători, El a folosit această expresie profetică a lui Isaia (Marcu 11.17). Harul Aceluia care acum S-a revelat ca Dumnezeu Mântuitorul (capitolul 1,1; 2,3), nu se limitează la anumiți oameni, ci se îndreaptă către toate națiunile și către toți indivizii. Acest lucru este accentuat în mod deosebit prin aceea, că în textul nostru cuvântul „toți“ îl găsim de mai multe ori: „toți oamenii“ (versetul 1 și 4), „toți cei ce sunt așezați în poziții înalte“ (versetul 2), „toți“ (versetul 6). Într-adevăr, în Casa lui Dumnezeu avem în primul rând a face cu Dumnezeu Tatăl nostru și cu Fiul Său Isus Hristos, Domnul nostru. Dar cât de ușor poate fi așa, că noi vedem într-adevăr pe cei din casa credinței, dar pierdem din vedere pe „toți oamenii“! În mod deosebit credincioșilor dintre iudei trebuie să le fi venit foarte greu să se despartă de tot disprețul pe care îl aveau față de ceilalți oameni. Pentru ei toți cei „necircumciși“ erau necurați și dușmani ai lui Dumnezeu. Dar chiar și prigoanele care a început deja atunci, care au dat naștere la batjocură și dispreț din partea oamenilor, puteau să dea naștere în cei credincioși la mânie și chiar la ură față de dușmanii lui Hristos. În cele din urmă creștinii puteau să ajungă în pericol și prin aceea că au uitat pe semenii lor sau i-au disprețuit, deoarece despărțirea lor de lume potrivit vocii divine au realizat-o într-un mod fariseic, fals. Adevărata despărțire constă în aceea, că de dragul Domnului nostru preaiubit te desparti de tot ce stă în contradicție cu sfințenia Sa. Dar cu regret se poate întâmpla că te ții departe numai de unele lucruri, ca să te deosebești de alții, și prin aceasta să simulezi o superioritate. Aceasta este autoînșelare, care în nici un caz nu corespunde vocii lui Dumnezeu. Prin cuvintele „pentru toți oamenii“, Duhul Sfânt vrea să ne păzească ca despărțirea noastră să devină exprimarea mândriei omenești, în loc să mărturisească despre harul și sfințenia lui Dumnezeu. Corespunde însă vocii lui Dumnezeu Mântuitorul nostru să facem cereri, rugăciuni, mijlociri și mulțumiri pentru toți oamenii.

Versetul 2: „pentru împărați și pentru toți cei ce sunt în poziții înalte, ca să putem duce astfel o viață pașnică și liniștită, în toată evlavia și demnitatea.“

Din expresia cuprinzătoare „toți oamenii“, sunt separați acum „împărați și toți cei ce sunt în poziții înalte“. Și pentru ei este valabilă rugăciunea credincioșilor, pentru că de ei depinde dacă ei pot duce sau nu o viață pașnică și liniștită. Ei pot pe baza poziției lor să aibă o influență bună sau rea asupra mersului lumii. Rugăciunile pentru împărați și pentru toți cei din poziții înalte se referă foarte general la toate aceste persoane din toate țările. Nu putem deduce din aceste cuvinte

că noi trebuie să ne rugăm numai pentru cei din guvernul țării în care trăim. În aceasta se exprimă în mod deosebit unitatea tuturor copiilor lui Dumnezeu din întreaga lume, care împreună formează Casa lui Dumnezeu, și într-o despărțire sfântă de toată politica și domnia lumii, au privilegiul să implore, să se roage și să mulțumească pentru aceia care au o responsabilitate înaltă și care probabil nu vor să se roage pentru ei înșiși, sau nu pot.

Este de menționat aici, că noi nu suntem solicitați să ne rugăm pentru autorități. Autoritatea, principiul dat de Dumnezeu pentru ordinea omenească și conducerea lumii, potrivit cu Geneza 9.6, Romani 13.1-7, Tit 3.1 și 1 Petru 2.13-14 trebuie recunoscută ca fiind rânduită de El. Uneltele acestei autorități sunt însă oameni, care sunt răspunzători înaintea lui Dumnezeu. Pentru acești oameni trebuie să ne rugăm, și anume pentru toți, fără să facem vreo deosebire. Când Pavel a scris aceste cuvinte, la Roma domnea împăratul Nero, unul din domnitorii cei mai cruzi și desfrânați.

În această rugăciune de implorare și de mulțumire se vede în mod foarte deosebit măreția poziției creștine în lumea aceasta. Toți oamenii, fără deosebire pot fi cuprinși în rugăciunile sfinților, când aceștia se apropie de tronul harului!

Două argumente sunt date pentru rugăciunile amintite în versetul 1 și 2. Primul este: „ca să putem duce astfel o viață pașnică și liniștită, în toată evlavia și demnitatea.” Această a doua propoziție nu se referă la conținutul rugăciunilor, ci la rezultatul lor. Profetul Ieremia a scris deja în Vechiul Testament iudeilor deportați în Babilon: „Urmăriți binele (textual: pacea) cetății în care v-am dus captivi și rugați-vă Domnului pentru ea, pentru că în binele (textual: pacea) ei veți avea pace” (Ieremia 29.7). Împreună cu poporul lui Dumnezeu de pe tot pământul înaintea ochilor, putem apela la bunătatea lui Dumnezeu, ca El să călăuzească pe toți conducătorii lumii acesteia, pentru ca ai Săi ca străini să poată duce o viață liberă de prigoane, dar și de distragerea și influența acelor care sunt afară. O astfel de viață retrasă de influențele lumii și ale politicii trebuie să fie caracterizată de evlavie cu privire la Dumnezeu și de demnitate față de oameni.

Evlavia este orientarea sufletului omului spre Dumnezeu, și ea se arată prin aceea, că omul venerează pe Dumnezeu și Îi slujește. Acest cuvânt îl găsim de opt ori în prima epistolă către Timotei (capitolul 2.2; 3.16; 4.7-8; 6.3,5-6,11). Din aceasta putem vedea ce preț pune Dumnezeu nostru pe faptul că viața nouă se manifestă practic și în comportamentul nostru sub privirea Sa.

Prin cuvântul „demnitate” este redat un cuvânt grecesc (*semnotēs*), care se întâlnește și în capitolul 3,4. El descrie partea vizibilă a conviețuirii credincioșilor în relațiile lor unii cu alții și include în sine două noțiuni: „rang” și „seriozitate”. Dacă credincioșii pot duce o viață cu toată evlavia și demnitatea, Numele lui Dumnezeu este cinstit așa cum se cuvine și mărturisit înaintea lumii acesteia și a conducătorilor ei.

Versetele 3-4: „(Căci) *Lucrul acesta este bun și bine primit înaintea lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru, care dorește (textual: vrea) ca toți oamenii să fie mântuiți și să vină la cunoștință de adevăr.*”

Prin conjuncția justificativă „căci” (care de fapt în unele manuscrise importante lipsește), versetul al treilea este legat cu cel anterior. Totodată este dată și a doua justificare pentru rugăciunile din primele două versete ale capitolului nostru. Primul argument prezentat în versetul 2 era o viață pașnică și liniștită, care de fapt nu ar trebui să fie un scop în sine, ci o premisă pentru răspândirea Evangheliei în lume. Începutul versetului 4 nu este continuarea gândului anterior, ci a îndemnului prezentat în versetul 1, să ne rugăm pentru toți oamenii. Arcul se extinde prin aceea că aici sunt amintiți pentru a doua oară toți oamenii. Dumnezeu vrea ca toți oamenii să fie mântuiți.

În primul rând însă se scoate în evidență, că această atitudine de rugăciune este bună și plăcută în fața lui Dumnezeu Mântuitorul nostru. Cuvântul „bun” se întâlnește deosebit de des în această epistolă (mai întâi cuvântul grecesc *kalos* în capitolul 1.8,18; 2.3; 3.1,7,13; 4.4,6 de două ori,

5.10,25; 6.12 de două ori,13,18,19; în afară de aceasta ca adverb „bine” în capitolul 3.4,12,13; 5.17; de două ori cuvântul grecesc *agathos* în capitolul 1.5,19; 2.10; 5.10). Cuvântul cel mai frecvent (*kalos*) desemnează ceva care în sine însuși este bun și frumos din punct de vedere moral, în timp ce al doilea cuvânt (în greacă *agathos*) înseamnă că ceva este bun în natura și felul lui, dar și binefăcător în efectul lui. Cuvântul „bine primit (sau plăcut)” (grecește: *apodektos*) se întâlnește în Noul Testament numai aici și în capitolul 5,4 și înseamnă ceva care merită să fie primit. Dumnezeu nostru privește rugăciunile sfinților ca ceva frumos și plăcut pentru El. Apostolul nu spune aici: Dumnezeu Mântuitorul, ci: „Dumnezeu, Mântuitorul nostru“. Așa ni S-a revelat El nouă, și acum noi Îi aparținem Lui. Deoarece El este pentru noi, avem voie să ne apropiem de El cu o deplină încredere. Chiar dacă ne-am ruga pentru mântuirea celui mai rău păcătos, o putem face conștienți fiind că acest lucru este plăcut lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru. El Se revelează în Evanghelie tuturor oamenilor, fără nici o deosebire, ca Dumnezeu Mântuitorul (compară cu capitolul 1,1), care vrea ca toți oamenii să fie mântuiți și să vină la cunoștință de adevăr. În timpurile Vechiului Testament DOMNUL-DUMNEZEU Și-a ales un popor, pe care prin Lege El l-a pus deoparte de restul popoarelor. Acum însă este ziua harului și mântuirii pentru toți oamenii. Prin expresia „Dumnezeu dorește“ (în greacă: *thelō*)³ nu se exprimă aici planul Său veșnic, ci lucrarea Sa prin Evanghelie în dragoste față de toți oamenii. În epistola apostolului Pavel către Efeseni ne este arătat planul voii lui Dumnezeu. Acolo omul este privit mort în păcate și fărădelegi, așa că el nu poate face nici cel mai mic lucru pentru mântuirea sa. Când însă apoi el a fost mântuit, Dumnezeu și Tatăl său îi face cunoscut planul Său propriu: el a fost rânduit pentru înfiere pentru Tatăl Însuși, rânduit după planul Aceluia care lucrează totul după planul voii Sale (Efeseni 1.5, 18). Aceste minunate dezvăluiri sunt totodată o taină pentru copiii din familia credinței.

Aici însă în prima epistolă către Timotei ne este arătat un alt punct de vedere. Aici vedem dragostea lui Dumnezeu, Mântuitorului nostru, care cheamă pe toți oamenii să vină la mântuire și la cunoașterea adevărului. Dumnezeu era în Hristos, împăcând lumea cu Sine, nesocotindu-le greșelile lor și a pus în noi cuvântul împăcării. Astfel noi suntem acum trimiși pentru Hristos, ca și cum Dumnezeu ar îndemna prin noi, vă rugăm, pentru Hristos: Împăcați-vă cu Dumnezeu! (2 Corinteni 5.19-20). „Cine vrea, să ia apa vieții fără plată“ (Apocalipsa 22.17).

Aceste două aspecte opuse ale adevărului mântuirii pot părea un paradox pentru mintea naturală. Ele ne arată însă adâncimea bogăției și înțelepciunii și cunoașterii veșnicului Dumnezeu. Ele aparțin tainelor, pe care noi, în adevăr nu aici, ci în slava cerului le vom înțelege.

Este deci voia declarată a lui Dumnezeu, ca toți oamenii să fie mântuiți și să vină la cunoașterea adevărului. Apostolul Pavel vorbește pentru a doua oară aici despre mântuire. În capitolul 1.15 a scris deja, că Hristos Isus a venit în lume să mântuiască pe *păcătoși*. Aici devine clar, că nu este nici o deosebire, căci *toți oamenii* au nevoie de mântuire. Mântuirea desăvârșită a lui Dumnezeu este eliberarea omului de orice primejdie a trecutului, a prezentului și a viitorului pentru suflet și trup. Calea într-acolo este numai credința în Mântuitorul: „Crede în Domnul Isus și vei fi mântuit“ (Faptele Apostolilor 16.31). Mântuirea sufletului este, pentru fiecare care a crezut Evanghelia mântuirii (sau salvării, în greacă: *sōtēria*), un fapt deja realizat (Efeseni 2.5; 1 Timotei 1.9; Tit 3.4; 1 Petru 1.9). Dar noi suntem salvați zilnic din pericolele venite din partea dușmanului sufletului, prin activitatea Domnului ca Mare Preot la Dumnezeu (Evrei 7.25; compară cu Romani 5.10). Mântuirea noastră va fi terminată când va veni Domnul să ne salveze prin răpire de toate necazurile în care ne găsim încă (1 Petru 1.5a; Filipeni 3.20-21). În sfârșit noi suntem salvați și prin botez cu privire la poziția noastră pe pământ – nu pentru veșnicie – de acest neam stricat, în mijlocul căruia toți s-au aflat sau încă se mai află prin natura lor (1 Petru 3.21; compară cu Faptele Apostolilor 2.40-41).

³ Cuvântul grecesc *thelō* înseamnă în principal o dorință, o poftă. Pe lângă aceasta în Noul Testament este un alt cuvânt mai rar întâlnit pentru voință (în greacă *boulomai*), care față de cuvântul *thelō* se comportă cum este „hotărâre față de decizie”. Cuvântul grecesc *boulomai* este folosit în Noul Testament deosebit de des pentru planul divin (compară cu Matei 11.27; Luca 10.22; 22.42; 1 Corinteni 12.11; Evrei 6.17; Iacov 1.18).

În versetului nostru, apostolul se referă la mântuirea sufletului, așa cum rezultă din cuvintele următoare: „... și să vină la cunoștința de adevăr“. Faptul că cuvântul „adevăr“ nu este însoțit de articol arată că aici este vorba de adevăr în sensul general, și nu este vorba de un anumit adevăr referitor la mântuire. Fiecare om care este departe de Dumnezeu se află sub autoritatea satanei, tatăl minciunii (compară cu Ioan 8.44-47). Numai la Dumnezeu este adevăr; numai El vede toate lucrurile în adevărata lor natură, adică, așa cum sunt ele în realitate. El a deschis și singura cale adevărată spre mântuirea prin Fiul Său, Salvatorul. Recunoașterea acestui fapt, să te pleci cu pocăință în fața acestui fapt și să crezi, este singura cale pentru mântuirea omului. Este recunoașterea adevărului. Fără ea mântuirea este imposibilă (compară cu Tit 1.1; Evrei 10.26; 2 Timotei 3.7). Dar această cunoștință nu încetează când ai ajuns mântuit, ci ea trebuie să crească continuu (compară cu 2 Timotei 2.25; Coloseni 1.9,10; 2.3; 2 Petru 1.2,8). Abia în slavă vom cunoaște așa cum și noi am fost cunoscuți (1 Corinteni 13.12; compară cu Efeseni 4.13). Concepția că mântuirea este același lucru ca și cunoașterea adevărului sau că cunoașterea adevărului este numai calea spre mântuire, este la fel de greșită ca și aceea că cunoașterea adevărului urmează după ce ai fost mântuit, căci așa cum am remarcat deja, nu este vorba de cunoașterea unui anumit adevăr, ci de faptul că omul vine în lumina lui Dumnezeu și face progrese în ea, da, așa cum spune cuvântul în limba greacă, se ajunge la cunoașterea (*epignōsis*) deplină a adevărului.

Versetul 5: „*Căci este un singur Dumnezeu și un singur Mijlocitor între Dumnezeu și oameni: Omul Hristos Isus,*“

Baza tuturor revelațiilor din Sfânta Scriptură este faptul că Dumnezeu este *Unul*. Așa a fost El revelat în Vechiul Testament și cunoscut deja de poporul Israel. „Ascultă, Israele: Domnul Dumnezeu nostru este singurul Domn” (Deuteronom 6,4). „Voi sunteți martorii Mei, zice Domnul, și Robul Meu pe care L-am ales, ca să știți, ca să Mă credeți și să înțelegeți că Eu sunt: înainte de Mine n-a fost făcut nici un Dumnezeu și după Mine nu va fi. Eu, Eu sunt Domnul și afară de Mine nu este nici un Mântuitor” (Isaia 43.10,11). „În ziua aceea va fi un singur Domn și un singur Nume” (Zaharia 14.9). Singurul Dumnezeu este mărturisit și în Noul Testament: „... știm ... că nu este decât *un singur* Dumnezeu. Căci chiar dacă sunt așa numiți ‚dumnezei’, fie în cer, fie pe pământ, ca și cum ar fi mulți ‚dumnezei’ și mulți ‚domni’, totuși pentru noi este *un singur* Dumnezeu: Tatăl, de la care vin toate și pentru care trăim și noi, și *un singur* Domn: Isus Hristos, prin care sunt toate, și prin El și noi” (1 Corinteni 8.4-6). „Dar Mijlocitorul nu este al unei singure părți, pe când Dumnezeu este *Unul singur*” (Galateni 3.20). „Tu crezi că Dumnezeu este unul și bine faci” (Iacov 2.19). Cât de total neîntemeiate sunt învinovățirile iudeilor și mahomedanilor, aduse de multe ori, că creștinii venerază trei Dumnezei! Nu, Dumnezeu este *unul singur*.

Deja de la prima pagină a Bibliei se recunoaște faptul, revelat pe deplin la arătarea lui Isus Hristos, că acest Dumnezeu unul există în trei Persoane: Dumnezeu Tatăl, Dumnezeu Fiul și Dumnezeu Duhul Sfânt (compară cu Matei 28.19). Triunitatea lui Dumnezeu se recunoaște în tot ce face ea, în creație, la întruparea Fiului ca om, la începutul lucrării Sale publice, în lucrarea de mântuire, la salvarea păcătoșilor și în Adunarea lui Dumnezeu.

Cu toate că în iudaism era revelată și mărturisită unitatea lui Dumnezeu, Dumnezeu a rămas ascuns pentru poporul Său în spatele perdelei Locului Preasfânt din Cortul întâlnirii și mai târziu din Templu. Dar când Fiul a venit pe pământ, Dumnezeu a fost revelat deplin. Când El a fost botezat de Ioan în Iordan, Duhul Sfânt a coborât vizibil în chip de porumbel asupra Lui și glasul Tatălui a fost auzit din cer: „Acesta este Fiul Meu preaiubit, în care Mi-am găsit desfătarea” (Matei 3.16-17). Astfel S-a revelat Dumnezeu unul în Triunitatea Tatălui, Fiului și Duhului Sfânt. „Nimeni n-a văzut vreodată pe Dumnezeu; singurul Lui Fi, care este în sânul Tatălui, Acela L-a făcut cunoscut” (Ioan 1.18).

Pentru acest scop Fiul trebuia să devină Om. Nici o creatură nu poate vedea pe Dumnezeu în maiestatea Sa sublimă (Exod 33.20; 1 Timotei 6.16). Într-un har de neînțeles, Cuvântul a devenit trup și a locuit printre noi și apostolul Ioan putea spune: „Noi am privit slava Lui, slavă ca a unicului Fiu din partea Tatălui” (Ioan 1.14). A fost buna plăcere a întregii plinătăți a Dumnezeirii să locuiască în Omul Hristos Isus aici pe pământ.

Dar pentru păcătoșii pierduți nu era suficientă revelarea lui Dumnezeu în trup. Omul Hristos Isus trebuia să devină Mijlocitorul dintre Dumnezeu și oameni. Dumnezeu în sfințenia și dreptatea Sa absolută nu poate avea părtășie cu păcătoșii decăzuți de la El. Și omul decăzut nu are nici o posibilitate de la sine însuși să vină la Dumnezeu. De aceea era necesar un Mijlocitor. Numai Dumnezeu putea să dea acest Arbitru, despre care Iov spunea: „ca să-și pună mâna peste noi amândoi” (Iov 9.33). Fiul veșnic, care este chipul Dumnezeului nevăzut, era singurul care putea să reveleze pe deplin pe Dumnezeu, să cunoască voia Sa și s-o împlinească. Ca Om El putea să intervină la Dumnezeu pentru oameni și să ia asupra Sa plata păcatului, moartea. De aceea numai Omul Hristos Isus era în stare să devină acest Mijlocitor între Dumnezeu și oameni. Lăudat să fie Numele Său pentru aceasta! Dar cu aceasta încă nu s-a spus totul despre lucrarea Sa de mijlocire. Ea nu s-a mărginit numai la faptul că El ca Preot și Împărat pentru poporul Israel a restabilit legătura cu Dumnezeu. Nu, Hristos este Mijlocitorul, care corespunde desăvârșit atât Ființei veșnice a lui Dumnezeu cât și nevoilor oamenilor în prezența Sa. El a coborât în locurile cele mai de jos, ca astfel cel mai nenorocit păcătos să poată cunoaște că Dumnezeu în bunătatea Lui se pleacă spre el și este accesibil pentru oameni. Dar aceeași îndurare, cu care Domnul Isus era pe pământ, El o are și acum în cer. El nu a încetat să fie Om și nu uită experiențele Sale de pe pământ. În desăvârșire divină El rămâne totuși Om în slavă. El este Mijlocitorul, incomparabil cu nimic și cu nimeni, între Dumnezeu și om.

Cât de mult este dezonorat Domnul Isus, când în cea mai mare parte a creștinătății alături de El sunt onorați și alți locuitori, și îngeri și sfinți și Maria! Cât de stricătoare este și concepția multor teologi contemporani, conform căreia Domnul Isus ar fi numai un Om deosebit de distins din marea mulțime de oameni, care a trăit pentru o idee bună și apoi ar fi murit pentru ea. Temelia acestor gânduri este, că omul nicidecum nu are nevoie de un Mântuitor, deoarece Dumnezeu nu mai este recunoscut ca Creator și nici ca Judecător sfânt și drept. Acolo unde se tăgăduiește lumea de dincolo și prin aceasta viața după moarte, religia devine unealta politică în îmbunătățirea lumii și a schimbării sistemului. Cuvântul lui Dumnezeu spune și în această privință: „Nu vă înșelați: «Dumnezeu nu Se lasă să fie batjocorit». Ce seamănă omul, aceea va și seceră” (Galateni 6.7).

Versetul 6: „care S-a dat pe Sine Însuși ca preț de răscumpărare pentru toți; această mărturie a fost dată la timpul ei,”

Trei lucruri importante ne sunt făcute cunoscut despre Mijlocitorul. Primul este, că există numai *un singur* Mijlocitor, al doilea, că acest Mijlocitor este *un Om*. Al treilea ne este prezentat în acest verset: El S-a dat ca preț de răscumpărare pentru toți.

Dumnezeu nu numai a dat pe Fiul Său (Ioan 3.16), ci și Fiul S-a dat pe Sine Însuși. Un dar mai înalt nu poate exista! Și în Galateni 1.4 și Tit 2.14 citim că Domnul Isus S-a dat pe Sine pentru noi (grecește: *didōmi*). În Galateni 2.20 și Efeseni 5.2 și 25 se folosește un cuvânt mai accentuat pentru „a se da” (grecește: *paradidōmi*), care exprimă dăruire totală. Domnul Isus a folosit odată o pildă pentru a lămurii aceasta: „Împărăția cerurilor se aseamănă cu o comoară ascunsă într-un ogor. Omul care o găsește, o ascunde: și de bucuria ei, se duce și vinde tot ce are și cumpără ogorul acela” (Matei 13.44). Acest negustor a dat tot ce avea pentru a cumpăra ogorul – lumea - (compară cu Matei 13.38). Dar Domnul a făcut mai mult: El S-a dat pe Sine Însuși. El a plătit prețul de răscumpărare, care corespundea întregii vini, care trebuia achitată. În epistola către Efeseni citim că Domnul Isus a glorificat pe Dumnezeu prin parfumul plăcut al dăruirii de Sine (Efeseni 5.2). Aici ne este prezentată mai mult latura lucrării de ispășire orientate spre om:

Hristos S-a dat pe Sine Însuși ca preț de răscumpărare pentru toți. În lucrarea de mântuire a lui Hristos se revelează dragostea, adică natura lui Dumnezeu și solitudinea Sa de a mântui pe toți oamenii (versetul 4). Însă aceasta nu înseamnă că toți oamenii vor ajunge să savureze această mântuire. O comparare cu textul foarte asemănător din Matei 20.28 (compară și cu Marcu 10.45) poate clarifica această diferență. Domnul Isus spune acolo: „După cum nici Fiul Omului n-a venit să I se slujească, ci El să slujească și să-Și dea viața ca răscumpărare pentru mulți”. Cuvintele așa de asemănătoare între ele și decisive ale acestui verset arată trei diferențe:

1. Cuvântul grecesc folosit pentru „preț de răscumpărare“ (*lytron*) în Matei 20.28 și Marcu 10.45 înseamnă de fapt preț dat pentru eliberarea unui sclav. Nu se mai găsește în Noul Testament, este însă binecunoscut în limba greacă din timpul acela. În 1 Timotei 2.6 este folosit pentru preț de răscumpărare cuvântul *antilytron*, căruia i s-a adăugat un prefix de accentuare cu înțelesul de „în locul”. El se întâlnește în Noul Testament numai în acest loc.
2. O deosebire importantă este între prepoziții, care în ambele locuri sunt redată cu „pentru”. În Matei 20.28 înțelesul de bază este „în loc de“ (în greacă *anti*). Făcând excepție de unele locuri, în care *anti* are funcția de conjuncție, în Noul Testament el se folosește întotdeauna atunci când trebuie exprimat înlocuitorul sau echivalența. Enumerăm toate aceste locuri: Matei 2.22; 5.38; 17.27; 20.28; Marcu 10.45; Luca 11.11; Ioan 1.16; Romani 12.17; 1 Corinteni 11.5; 1 Tesaloniceni 5.15; Evrei 12.2,16; 1 Petru 3.9. Însă aici în 1 Timotei 2.6 stă o altă prepoziție, care în general cu genitivul are înțelesul „pentru, spre cel mai bine sau spre avantajul cuiva” (în greacă *hyper*). Acest cuvânt în înțelesul său mult mai general stă de exemplu în Galateni 1.4; 2.20; Efeseni 5.2,25; Tit 2.14, dar și în Romani 5.6; 2 Corinteni 5.14 și 21
3. A treia diferență este în cuvântul „mulți” în evanghelia după Matei și Marcu precum „toți” în versetul nostru. Pe când Domnul vorbește în evangheliile despre aceia care prin credință vor primi că acest preț de răscumpărare a fost plătit și pentru ei, aici este exprimat că prețul plătit este suficient pentru toți oamenii.

Deci între aceste două fraze foarte asemănătoare este o diferență mare. Este diferența dintre *ispășire* (1 Timotei 2.6) și *actul de suplinire* al lui Hristos (Matei 20.28). Când El a efectuat lucrarea Sa pe cruce, Dumnezeu a fost glorificat în mod desăvârșit și satisfăcut. Pe această temelie a lucrării Domnului, Dumnezeu oferă tuturor păcătoșilor harul și mântuirea în Hristos. Valoarea acestei lucrări este suficientă pentru toți oamenii. Da, pe baza acestei ispășiri cândva va fi eliberată de păcat chiar și toată creația (Ioan 1.29), căci Hristos a cumpărat și ogorul, aceasta înseamnă toată lumea. Aici însă se spune numai că este voia lui Dumnezeu ca toți oamenii să fie mântuiți și să vină la cunoștința de adevăr.

Însă Cuvântul lui Dumnezeu vorbește foarte clar și fără echivoc, că numai aceia, care prin pocăință și credință au luat pentru ei personal mântuirea, vor fi mântuiți cu adevărat (Marcu 16.16; Apocalipsa 22.17). O ilustrație a celor două aspecte o găsim în cei doi țapi, care trebuiau aduși în Vechiul Testament în ziua ispășirii (Levitic 16). Marele preot trebuia să sacrifice unul din țapi și să ducă sângele lui în Locul Preasfânt al cortului întâlnirii, unde trebuia stropit pe capacul ispășirii și înaintea capacului ispășirii. Acest țap era pentru Domnul și satisfăcea cerințele Lui sfinte și drepte cu privire la necurățiile și fărădelegile copiilor lui Israel „după toate păcatele lor“ (Levitic 16.9,15-17). Aceasta era ispășirea. Al doilea țap, numit Azazel, trebuia adus după aceea. Marele preot Aaron trebuia să-și pună mâinile amândouă pe capul acestui animal și să mărturisească pe el toate nelegiuirile copiilor lui Israel. După aceea acest țap, care purta în chip simbolic toate păcatele poporului Israel, era trimis în pustie. Un animal nevinovat purta ca înlocuitor vina, cu care era încărcat prin mărturisirea păcatelor făcută de Aaron, și apoi a fost trimis într-un loc pustiu, ca niciodată să nu mai fie văzut (Levitic 16.10,20-22). Acesta este un tablou al suplinirii făcute de Hristos pentru toți care cred în El.

În Noul Testament găsim ambele aspecte unite în Romani 3.22, unde în cele mai multe manuscrise citim: „dreptate a lui Dumnezeu, prin credința în Isus Hristos, către toți (aceasta este ispășirea) și peste toți cei care cred“ (aceasta este suplinirea). Apostolul Ioan scrie în prima sa epistolă, 1 Ioan 2.2: „El este ispășirea pentru păcatele noastre; și nu numai pentru ale noastre, ci și pentru ale întregii lumi“.

Acest har al lui Dumnezeu, care pe baza lucrării lui Hristos lasă să se vestească tuturor oamenilor iertarea și mântuirea, trebuia vestit la timpul lui. Acest timp a venit atunci când Hristos S-a înălțat în cer, Duhul Sfânt a venit pe acest pământ și s-a format Casa lui Dumnezeu. Înainte de a fi plătit prețul de răscumpărare nu era posibil acest lucru. Până atunci Dumnezeu a așteptat cu îndelungă răbdare. Dar în momentul când stricăciunea oamenilor, nu numai a păgânilor, ci și a iudeilor, a devenit cu totul vizibilă, a fost plătit prețul de răscumpărare pe crucea de pe Golgota și la timpul său a fost dată mărturia. Această mărturie trebuie să pornească din toată Casa lui Dumnezeu și este îndreptată spre toată lumea.

Versetul 7: *„pentru care am fost pus predicator și apostol (spun adevărul, nu mint), un învățător al neamurilor în credință și în adevăr“.*

Apostolul Pavel a fost un instrument deosebit al lui Dumnezeu, un vas ales. În alte locuri el mărturisește cum a fost rânduit pentru slujba de apostol (compară cu Galateni 1.11-12,15 și versetele următoare). Aici el numește numai cele trei titluri, care caracterizează lucrarea sa. Predicatorul în Împărăția romană era o persoană oficială binecunoscută, care striga informații oficiale și mesaje ale domnitorului. Tot așa și vestea mântuirii este strigată. Cuvântul obișnuit pentru „a predica”, folosit în Noul Testament, este un cuvânt derivat de la cuvântul predicator. Autoritatea predicatorului constă în mesajul pe care îl vestește. – În afară de aceasta Pavel era și apostol. Așa s-a prezentat în primul verset al acestei epistole. În această calitate, el se putea referi la autoritatea Domnului, care l-a trimis. Cu toate acestea funcția de apostol i-a fost deseori contestată (1 Corinteni 9.1-3; 2 Corinteni 11.4-5; Galateni 1 și 2). Probabil din acest motiv, el adaugă aici cuvintele: „spun adevărul, nu mint“ (compară cu Romani 9.1; 2 Corinteni 11.31; Galateni 1.20). - În afară de aceasta Pavel era un învățător al națiunilor. El era într-adevăr și apostolul națiunilor (Romani 11.13), fiindcă Domnul i-a dat în mod personal însărcinarea de a vesti bogățiile Sale de nepătruns între națiuni (compară cu Romani 16.25-26; Galateni 2.7-9; Efeseni 3.8). Ca învățător, Pavel a posedat un dar deosebit din partea Domnului glorificat (Efeseni 4.11). Slujba sa de predicator, de apostol și de învățător al națiunilor era caracterizată cu credință și adevăr. El însuși trăia în mod practic lucrurile pe care le vestește altora. Credința adevărată și adevărul erau și tema vestirii sale, și în cele din urmă credința în Evanghelie și cunoașterea adevărului sunt unica cale spre singurul Dumnezeu Mântuitorul.

Versetul 8: *„Vreau deci ca bărbații să se roage în orice loc, ridicând mâini curate, fără mânie și fără îndoială“.*

După îndemnul general pentru rugăciune din versetul 1 urmează acum o solicitare specială adresată bărbaților. Cu autoritate apostolică Pavel hotărăște categoric ca nu toate mădularele Adunării lui Dumnezeu, ci numai bărbații să se roage în orice loc. Felul de exprimare este așa de clar, încât ne mirăm cu câtă ușurătate mulți creștini trec peste această poruncă. Desconsiderarea inspirației textuale a întregii Sfinte Scripturi, dar și emanciparea mondială a femeii, au produs multe pagube.

Pe de o parte Cuvântul lui Dumnezeu ne învață clar, că rugăciunea, expresia dependenței de Dumnezeu, este un privilegiu nu numai pentru bărbați, ci și pentru femei. Să ne gândim la Ana (1 Samuel 2.1), la Maria (Luca 1.46 și versetele următoare), la Ana (Luca 2.37)! În 1 Corinteni 11.5-10, apostolul Pavel adaugă informația justificată detaliat, limitativă, că femeia care se roagă sau proorocește trebuie să-și acopere capul în acel moment. Dar o învățătură importantă conține 1

Corinteni 14.34-35: „Femeile să tacă în biserici ...“. O femeie credincioasă deci nu putea și nu poate să se roage în orice loc. În deplină armonie cu celelalte locuri din Noul Testament referitoare la această temă, apostolul scrie aici: „vreau deci ca bărbații să se roage în orice loc“.

Numai bărbații au privilegiul potrivit gândurilor lui Dumnezeu, să se roage în orice loc. Aici se exprimă ordinea divină în creație. Bărbații nu sunt o grupă sau o clasă specială, așa cum sunt bătrâni și slujitori sau cei care au primit daruri de la Domnul glorificat, ci toți bărbații, spre deosebire de femei. Frații au deplină libertate să se roage, însă cu supunere smerită față de Domnul și sub călăuzirea Duhului Sfânt. În bisericile și comunitățile creștine această libertate este pretutindeni necunoscută. Dar cum stau lucrurile la aceia care mărturisesc că s-au despărțit de aceste organizații omenești și doresc să se bazeze numai pe Cuvântul lui Dumnezeu? Oare nu există și aici pericolul să se pună această slujbă importantă numai pe umerii unora?

Mențiunea „în orice loc“ se referă însă nu numai la orele străngerilor laolaltă ale credincioșilor. Ea spune simplu, că pentru rugăciunea bărbaților, spre deosebire de cea a femeilor, nu sunt restricții exterioare. Fie că este vorba de rugăciunea în familie, într-un cerc mai larg, în public sau în străngerile laolaltă, bărbații trebuie să se roage în orice loc. Când femeile se strâng împreună, cu soțul lor și cu copiii lor, și sora poate avea îndrăzneala să se roage, în măsura în care ea nu neglijează poziția ei de femeie. Dar în public rugăciunea este misiunea și privilegiul fraților.

Propoziția a doua a acestui verset se referă mai mult la atitudinea lăuntrică decât la cea exterioară a bărbatului care se roagă. Ridicarea sau întinderea mâinilor era în timpurile biblice o obișnuință binecunoscută (compară cu 2 Cronici 6.12; Ezra 9.5), așa cum în zilele noastre este încrucișarea mâinilor sau punerea lor una peste alta. De asemenea nu este decisiv dacă la rugăciune se stă în picioare sau se îngenunchează (compară cu Daniel 6.11; Marcu 11.25; Luca 22.41; Efeseni 3.14). Nu contează numai atitudinea exterioară, ci dacă mâinile celui care se roagă sunt *curate* (textual: sfinte). Aici nu se folosește cuvântul normal pentru „sfânt” (în greacă *hagios*), care înseamnă „pus deoparte”, ci cuvânt grecesc foarte rar folosit *hosios*, care poate fi tradus și prin «evlavios, îndurător, milos» (compară cu Faptele Apostolilor 2.27; Tit 1.8; Evrei 7.26). Mâinile ca unelte și simboluri ale faptelor omului sunt aici expresia stării lăuntrice. Dacă în viața personală sunt tolerate păcate nejudicate, dacă relațiile cu oamenii nu sunt ordonate și dacă la rugăciunea publică lipsește conștiința că suntem gura adunării care vorbește înaintea unui Dumnezeu sfânt, atunci mâinile ridicate nu pot fi sfinte. Acest gând este subliniat prin cuvintele severe: „fără mânie și fără îndoieli“. Dacă în inimă este hrănită mânia față de o persoană oarecare, te poți atunci ruga sincer, și pentru persoana respectivă? Aceasta este imposibil. Domnul vrea ca să iertăm așa cum ne-a iertat El (Coloseni 3.13; Marcu 11.25). Rugăciunile în public nu trebuie folosite abuziv, pentru a ataca sau învăța pe alții. Dar nu numai relația noastră cu oamenii trebuie să fie în ordine, ci și cu privire la Dumnezeu nu trebuie să existe îndoieli. Apostolul Iacov scrie: „Dar să ceară cu credință, fără să se îndoiască; pentru că cine se îndoiește seamănă cu valul mării, tulburat și aruncat de vânt încoace și încolo. Un astfel de om să nu se aștepte să primească ceva de la Domnul, căci este un om nehotărât și nestatornic în toate căile sale“ (Iacov 1.6-8). Dar dacă nu există nimic stingheritor între inimă și Dumnezeu, atunci credinciosul se poate apropia cu încredere de tronul harului (Evrei 4.16; 1 Ioan 3.20-21).

Versetele 9-10: „*Tot așa, femeile să se gătească, având o îmbrăcămintă cuviincioasă, cu modestie și bun simț, nu cu împletituri de păr, nici cu aur, nici cu mărgăritare, nici cu îmbrăcămintă scumpă, ci cu fapte bune, cum se cuvine femeilor care spun că se tem de Dumnezeu*“.

Mereu au fost traducători și comentatori care interpretează cuvintele „tot așa” de la începutul acestui verset ca și cum ele ar prelua tot conținutul versetului 8, adică solicitarea apostolului ca bărbații să se roage în orice loc. Însă această părere nu este temeinică, din două motive. În primul rând în limba greacă versetele 9 și 10 sunt așa fel alcătuite din punct de vedere gramatical, încât

de cuvântul introductiv „vreau” se leagă două propoziții de sine stătătoare: „vreau ca bărbații să se roage ..., tot așa, ca femeile să se gătească ...”. Expresia „tot așa” se leagă deci gramatical clar de cuvintele „eu vreau”. În al doilea rând, explicația că apostolul ar vrea ca și surorile să se roage în orice loc stă în contradicție cu restul învățăturilor Noului Testament referitoare la slujba lor. Am văzut deja la studiul versetului 8, că slujba femeilor pe baza poziției lor în creație nu este aceeași slujbă ca a bărbaților. Astfel, conform cu 1 Corinteni 14.34-35, femeile trebuie să tacă în adunare. Prin aceasta se exclude clar explicația, că aici „tot așa, femeile ...” sunt solicitate să se roage în orice loc.

Așa cum toți bărbații credincioși sunt solicitați să se roage în orice loc într-o atitudine cuviincioasă și prin aceasta să dea dovada dependenței lor de Dumnezeu, tot așa aici se cere tuturor femeilor, care mărturisesc că se tem de Dumnezeu, să se îmbrace cuviincios și cu bun simț. În Cuvântul lui Dumnezeu găsim exemple din vechime pentru instinctul femeilor de a se înfrumuseța și împodobi. Însă deja în Vechiul Testament acest fapt este prezentat ca însușire carnală și condamnat (compară cu 2 Împărați 9.30; Isaia 3.16-24). La această tendință periculoasă a sexului feminin se referă și 1 Petru 3.3-5, și anume în mod deosebit cu privire la mărturia față de cei necredincioși. În epistola către Timotei este vorba de comportarea corectă în Casa lui Dumnezeu. Aceasta înseamnă pentru femei o înfățișare și o comportare modestă sau onorabilă, cuviincioasă și demnă, la care prezentarea exterioară joacă un rol mare. Cuvântul „modest” (în greacă *kosmios*) este tradus în capitolul 3,2 în descrierea însușirilor supraveghetorului cu „vrednic de cinste”.

Așa cum apostolul adaugă la îndemnul adresat bărbaților: „fără mânie și fără îndoieli”, tot așa adaugă aici femeilor: „cu modestie și bun simț (sau prudentă)”. Dumnezeu vrea ca femeile creștine să se gătească, dar numai în felul pe care El îl recunoaște. O astfel de podoabă nu trebuie să atragă atenția celorlalți oameni asupra ei, ci trebuie să fie spre bucuria Sa! Aceasta înseamnă că podoaba este în concordanță cu poziția de copil al lui Dumnezeu. Doresc să dau aici două exemple pentru această împodobire după voia lui Dumnezeu. Robii sunt solicitați în epistola către Tit să se comporte în așa fel încât „să facă în totul cinste (textual: să împodobească sau să decoreze) învățaturii lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru” (Tit 2.10). În Apocalipsa 21.2 este descrisă Adunarea în starea ei veșnică: „Și am văzut coborându-se din cer, de la Dumnezeu, cetatea sfântă, Noul Ierusalim, gătită ca o mireasă împodobită pentru soțul ei”. Adevărata podoabă creștină slujește pentru cinstea Dumnezeului nostru! Aceasta nu se poate spune despre „împletituri de păr, sau aur, sau perle, sau îmbrăcăminte scumpă”, prin care privirile oamenilor sunt atrase spre ele. Aici și în 1 Petru 3 nu este vorba despre o prescripție de modă, ci de o atenționare valabilă totdeauna și pentru toți, și care nicidecum nu este legată de timp. În aplicarea din momentul respectiv s-ar putea ca ea să fie legată de timp, căci ceea ce acum o sută de ani era considerat nepermis, este considerat astăzi chiar și de oamenii serioși ca fiind absolut moral. Dacă o credincioasă nu vrea să-L dezonoreze pe Domnul ei, atunci ea trebuie să poată spune nu, când fenomenele epocii modei au influență provocatoare și imorală. Nu ar corespunde principiului harului și Evangheliei să ne conformăm regulilor care depășesc cadrul Cuvântului lui Dumnezeu, prin care sub o altă formă este provocată atenția oamenilor. Fie ca surorile în vârstă și cele tinere să se întrebe dacă ele iau în serios Cuvântul lui Dumnezeu și au înțeles sensul acestor atenționări și le împlinesc practic.

O femeie care mărturisește că se teme de Dumnezeu trebuie să se împodobească nu cu astfel de lucruri exterioare, ci cu fapte bune. Fapte bune (grecește: *erga agatha*) sunt amintite și în capitolul 5.10 și ca verb în capitolul 6.18a. Acestea sunt lucrări care în efectul lor sunt bune și bogate în binecuvântare. Faptele bune (grecește: *erga kala*) amintite în capitolele 3.1; 5.10a; 5.25; 6.18 sunt fapte care în sine sunt frumoase, bune și nobile. În evangheliile găsim că unele femei au slujit cu avuțiile lor pe Domnul (Luca 8.3). Maria a făcut o faptă bună când L-a uns pe Domnul cu mir de nard curat (Matei 26.7-10). Să ne gândim și la Dorca (Faptele Apostolilor 9.39), la Maria, mama lui Marcu (Faptele Apostolilor 12.12) și la Lidia (Faptele Apostolilor 16.14-15). Există multe fapte bune, care cel mai bine pot fi efectuate de către o soră. Aceste

lucrări pot fi făcute pentru Domnul, pentru ai Săi și chiar pentru necredincioși. Ele sunt întotdeauna o roadă a omului nou și a dependenței de Dumnezeu (Efeseni 2.10).

Versetul 11: „*Femeia să primească învățătură în tăcere, cu toată supunerea*“.

Gândul cu privire la starea cuviincioasă, de modestie și de cuviință este extins în acest verset într-un alt domeniu. Femeia credincioasă trebuie să se deosebească în orice privință de mediul ei lumesc din jur. Femei clevetitoare și bărbați sub papucul nevestei nu sunt invenții ale zilelor noastre. Dintotdeauna ele au fost subiectul râsetelor. Pentru o creștină ar fi foarte trist, dacă ea ar fi amintită în legătură cu aceste lucruri. De aceea i se spune ca ea trebuie să primească învățătură în tăcere și supunere.

Mulți comentatori aplică versetul acesta și versetul următor numai la străngerile laolaltă. Dar cele spuse aici merg mai departe decât 1 Corinteni 14.34-35. Aici este vorba la modul mult mai general de atitudinea care se cuvine poziției femeii. Foarte des toți credincioșii sunt îndemnați la o viață în liniște și supunere (compară cu 1 Tesaloniceni 4.11; 2 Tesaloniceni 3.12; Romani 13.1; 1 Corinteni 16.16; Tit 2.9; 1 Petru 5.5). Însă nici unei alte grupe de persoane nu i se amintește în Noul Testament așa de des de necesitatea supunerii, cum se amintește femeilor (1 Corinteni 14.34; Efeseni 5.22; Coloseni 3.18; Tit 2.5; 1 Petru 3.1, 5). De la început țința lui satan a fost să o scoată pe femeie din locul de supunere față de bărbat, stabilit de Dumnezeu. În timpul nostru se vede foarte clar aceasta. În versetul 14 apostolul se ocupă în detaliu de acest aspect. - O frumoasă ilustrație a acestui verset o vedem în Maria, care s-a așezat la picioarele Domnului Isus și asculta cuvintele Sale (Luca 10.38-42).

Versetele 12-14: „*Femeii nu-i dau voie să învețe pe alții, nici să se ridice mai presus de bărbat, ci să rămână în tăcere. Căci întâi a fost întocmit Adam, și apoi Eva. Și nu Adam a fost amăgit; ci femeia, fiind amăgită, s-a făcut vinovată de călcarea poruncii*“.

La studiul versetului 8 ne-am amintit deja de două restricții referitoare la slujba femeilor credincioase. Ele trebuie să tacă în adunări (1 Corinteni 14.34-35) și să-și acopere capul când se roagă și prorocesc (1 Corinteni 11.2-16). Aici găsim o a treia poruncă valabilă pentru surori: „Femeii nu-i dau voie să învețe pe alții, nici să se ridice mai presus de bărbat, ci să rămână în tăcere”. A învăța pe alții și ridicarea mai presus de bărbat este opusul primirii de învățătură și supunere din versetul anterior, în timp ce aici ca și acolo este scoasă în evidență rămânerea în tăcere.

Poziția de cap se cuvine bărbatului, conform ordinii creației și pe baza căderii în păcat (Geneza 2.18; 3.16). Faptul că o soră pe baza umblării ei, a dăruirii și a dragostei pentru Domnul și ai Săi poate poseda o putere morală, care depășește pe cea a fraților, nu o împuternicește nicidecum să-și părăsească poziția de supunere și să-și aroge poziția de conducător, pe care Dumnezeu a rezervat-o bărbatului. Ea poate însă exercita o influență morală, potrivit cu voia lui Dumnezeu, în locul dăruit ei. Astfel femeile în vârstă trebuie să fie învățătoare ale binelui și să învețe femeile tinere să-și iubească bărbații și copiii, să fie cumpătate, curate, gospodine bune, supuse soților, ca să nu fie vorbit de rău Cuvântul lui Dumnezeu (Tit 2.3-5). Din multele exemple nou-testamentale despre slujba surorilor amintesc numai pe Priscila și soțul ei Acuila (Faptele Apostolilor 18.2, 18, 26; Romani 16.3; 1 Corinteni 16.19; 2 Timotei 4.19). În cele trei versete, unde Priscila este amintită întâi, stă pe prim plan dăruirea. Dar întotdeauna când este vorba de conducere și activitate publică este amintit mai întâi Acuila.

Dacă o soră învață pe alții, ea se ridică deci mai presus de bărbat, chiar dacă nu este nici un bărbat de față. Ea stăpânește peste el, deoarece ea abuzează de poziția ei. Cuvântul „a stăpâni” (grecește: *authentēō*) se întâlnește numai aici și înseamnă să exerciți autoritate cu mâna proprie, să acționezi despotice. Învățătura dată de femeie este însă numai o formă de stăpânire; ea stăpânește de exemplu și atunci când ea vorbește în adunare (1 Corinteni 14.34), când se roagă

sau prorocește cu capul descoperit (1 Corinteni 11,5), pe scurt, când ea părăsește poziția ei de supunere și se așează pe aceeași treaptă cu bărbatul.

Așa cum am amintit deja, aici sunt date două motive pentru poziția femeii. Mai întâi este numită crearea omului în Geneza 2, și anume se atrage atenția asupra succesiunii în care a fost creat Adam și Eva. Mai întâi Adam a avut o existență singur. El a primit sarcina să lucreze și să păzească grădina. El a dat nume animalelor, la însărcinarea din partea lui Dumnezeu. Abia după aceea a fost creată Eva din el, ca ajutor potrivit pentru el, aceasta înseamnă corespunzător lui. Astfel bărbatul a devenit capul și femeia inima omenirii, căci amândoi au fost înzestrați de Creator în așa fel încât să-și poată ocupa pe deplin locul dăruit. În Efeseni 5.22-33 suntem învățați că bărbatul este o imagine despre Hristos, Capul, și femeia este o imagine a Bisericii, mireasa Mielului. - Al doilea motiv pentru poziția care se cuvine femeii îl găsim în versetul 14: căderea în păcat. Adam a urmat-o pe soția sa în neascultare, în loc să o călăuzească el în ascultare. Adam trebuia să fie conștient de urmările faptei lui, și tocmai aceasta face ca fapta lui să fie așa de gravă. Dar a fost Eva, care a fost înșelată, și nu Adam (compară cu 2 Corinteni 11.3). Această slăbiciune și efectul ei asupra bărbatului și asupra întregii omeniri sunt date de aceea ca motiv suplimentar pentru avertismentul a rămâne în tăcere și să nu dea învățătură și să nu stăpânească asupra bărbatului.

Versetul 15: „*Totuși ea va fi mântuită născând copii, dacă stăruie cu smerenie în credință, în dragoste și în sfințenie.*“

Acest verset, mai ales prima parte, a dat bătaie de cap multor comentatori ai Scripturii. O greutate ia naștere prin aceea că cuvântul „a mântui” (în greacă *sozo*) este interpretat în același sens ca și în versetul 4 și în capitolul 4.16 etc., unde este vorba de mântuirea veșnică. Se uită însă, că acest cuvânt se folosește și pentru vindecarea bolnavilor (Marcu 5.34) și pentru salvarea din pericole exterioare (Faptele Apostolilor 27.44). Deci pentru înțelesul cuvântului „a mântui” nu trebuie să ne gândim la mântuirea veșnică.

Cuvintele „născând copii” înseamnă tradus textual: „în timpul durerilor nașterii”. Unii comentatori au mers atât de departe, să se gândească la nașterea Domnului; printr-o femeie a avut loc căderea în păcat și printr-o femeie a venit Mântuitorul. Alții gândesc că femeia, care la căderea în păcat și-a părăsit locul, prin stăruința în misiunea ei de a naște copii, ar corespunde misiunii date ei de Dumnezeu și prin aceasta ar contribui la mântuirea ei. Că menționarea nașterii de copii este făcută în legătură cu căderea în păcat nu este nici o îndoială. Una din urmările neascultării Evei a fost că Dumnezeu a spus: „Voi mări foarte mult suferința și însărcinarea ta; cu durere vei naște copii” (Geneza 3.16). Această pedeapsă a lui Dumnezeu, pe care El în căile Sale de conducere o pune asupra omului decăzut – și aici în mod special asupra Evei –, rămâne valabilă. Dar ea poate acum să devină un prilej pentru îndurarea și ajutorul lui Dumnezeu. O femeie *credincioasă* – la aceasta se referă verbul „a rămâne - se poate încrede în ajutorul permanent al Dumnezeului ei în orele deseori grele ale nașterii. Deci aici este vorba de o mântuire temporală, pământească, în necazuri. Nașterea copiilor nu este o cale sau un mijloc de mântuire, ci un prilej prin care ea va fi izbăvită. În același sens este folosit cuvântul „a mântui” cu prepoziția „prin” (în greacă *dia*, cu cazul genitiv) și în 1 Corinteni 3.15 și 1 Petru 3.20 într-un alt context.

O altă greutate o prezintă pentru unii cuvintele: „dacă rămâne”. Este foarte greșit să ne gândim aici la copiii veniți în lume. Mult mai puțin ușor este răspunsul la întrebarea, dacă aici este vorba numai de femeile credincioase sau de femeile cu bărbați. Dacă aici ar fi fost vorba numai despre femei, ar fi greu de explicat de ce la începutul frazei ele sunt amintite la singular iar la sfârșitul frazei la plural. Dar dacă este vorba de bărbați și femei, sensul este clar. Femeia va fi mântuită în greutățile nașterii, dar premisa este, că amândoi, bărbatul și femeia, rămân practic în credință și dragoste și sfințenie, cu decență. În versete de mai înainte, apostolul s-a adresat la amândoi și i-a îndemnat. Din nou amândoi sunt priviți încă o dată la sfârșit. Unitatea dintre bărbat și femeie în

căsnicie este o binecuvântare și o responsabilitate. Sunt diferențe mari în poziția și misiunea lor pe pământ. Dar în viața de credință zilnică ei au voie să fie una și trebuie să meargă în unitate pe drumul lor. Căci în ceea ce privește poziția în Hristos înaintea lui Dumnezeu „nu mai este nici parte bărbătească, nici parte femeiască, fiindcă toți sunteți una în Hristos Isus“ (Galateni 3.28).

CAPITOLUL 3

Bătrâni și diaconi

Versetul 1: „Adevărat este cuvântul acesta: ,Dacă cineva dorește să facă lucrarea de supraveghere, bun lucru dorește.’“

Apostolul a scris în capitolul 2 despre rugăciune și despre comportarea față de toți oamenii, precum și despre comportarea care se cuvine bărbaților și femeilor, și chiar și în căsnicie. Acum se preocupă cu ordinea între credincioșii care constituie Casa lui Dumnezeu. Cerințele enumerate în acest capitol cu privire la episcopi și slujitori (sau diaconi) conduc la fraza cheie a acestei epistole, versetul 15.

Cuvintele introductive »adevărat este cuvântul acesta«, îl întâlnim, așa cum am remarcat deja la capitolul 1 versetul 15, de trei ori în această epistolă, și în afară de aceasta câte o singură dată în 2 Timotei (cap. 2.1) și epistola către Tit (cap. 3.8). Unii traducători și comentatori vor să lege aceste cuvinte cu sfârșitul secțiunii anterioare. Și în capitolul 3 versetul 9 și în celelalte două epistole, ele subliniază, pe de o parte, cele spuse anterior și se leagă, pe de altă parte, cu ce urmează după ele. Aici însă ele se pot referi numai la una din cele două variante și de aceea în cele mai multe traduceri stau la începutul capitolului 3.

Cuvântul grecesc folosit aici pentru „lucrarea de supraveghere“ (grecește: *episcopē*) se întâlnește documentat în limba greacă numai o singură dată în afara Sfintei Scripturi. Dar în traducerea în limba greacă a Vechiului Testament, Septuaginta, se întâlnește mai mult de treizeci de ori, ca de exemplu în Numeri 4.16 («supraveghere») și în Numeri 16.29 («vor fi cercetați» - vezi ediția GBV 2001). Cuvântul are ambele înțelesuri și în Noul Testament, unde se întâlnește de patru ori (vezi Luca 19.44; 1 Petru 2.12; Faptele Apostolilor 1.20). Aici desemnează funcția sau lucrarea supraveghetorului (grecește *episkopos*). Despre lucrarea de supraveghere propriu-zisă aflăm puține în această epistolă. În capitolul 5 versetul 17 și următoarele se vorbește însă de bătrâni. O privire în Faptele Apostolilor 20.17,28, precum și în epistola către Tit 1.5,7 arată că este vorba de aceiași grupă de bărbați, și prin aceasta de aceiași lucrare. Cuvântul »bătrân« caracterizează mai mult demnitatea, cuvântul »episcop« arată sarcina acestei funcții.

În locul citat din Faptele Apostolilor 20 sunt amintite trei misiuni ale lucrării de supraveghere. În primul rând supraveghetorii ar trebui să ia seama la ei înșiși și la toată turma (versetul 28). În al doilea rând ar trebui să păstorească Adunarea lui Dumnezeu. În al treilea rând, ar trebui să vegheze și să aperse turma de influențe rele (versetul 31).

Așa cum Pavel încuraja pe credincioșii din Corint să fie plini de râvnă pentru darurile spirituale ale harului, adică să-și dea toate silințele în această privință (1 Corinteni 12.31; 14.1), scrie aici prietenului lui credincios Timotei, că dacă cineva dorește să facă lucrarea de supraveghere, atunci el dorește o lucrare frumoasă (sau bună, în greacă *kalos*, vezi capitolul 2.10). Ambele sunt prezentate aici deci ca ceva foarte pozitiv. Această râvnă, sau năzuință, nu poate consta în nimic altceva decât în dăruire și dragoste pentru Domnul Isus și având dorința să-I slujească în dependență și ascultare de El.

Prin aceasta asemănările dintre daruri și funcții (cărora le aparțin și diaconii, versetul 8) sunt prezentate aproape complet. Sunt diferențe mari și importante între ele, care în creștinătate aproape pretutindeni au fost șterse.

În primul rând darurile sunt în legătură cu Adunarea ca trup al lui Hristos (Romani 12; 1 Corinteni 12; Efeseni 4) și servesc zidirii ei spirituale, adică încurajării ei lăuntrice și întăririi ei (Efeseni 4.12), în timp ce funcțiile se referă la Casa lui Dumnezeu (1 Timotei 3.15) și la ordinea exterioară în adunările locale (Faptele Apostolilor 20.28; 1 Petru 5.1-3). În al doilea rând, darurile sunt date trupului întreg, așa cum rezultă din locurile citate. Aceasta înseamnă că în exercitarea lor ele nu se limitează local. Exercițarea funcțiilor însă era limitată la adunările respective (Faptele Apostolilor 14.23; 20.17; Filipeni 1.1; 1 Petru 5.1-2; Tit 1.5). În al treilea rând, citim în epistola către Efeseni 4.11-13, că lucrarea darurilor va dura »până vom ajunge toți la unitatea credinței și a cunoștinței Fiului lui Dumnezeu«, adică, până în clipa când Domnul Însuși va desăvârși totul în slavă. La funcțiile din Noul Testament nu se vede nici o continuare a lor. În al patrulea rând, fiecare mădular din trupul lui Hristos are o anumită funcție și un anumit dar, chiar dacă nu toți sunt evangheliști, păstori sau învățători (Romani 12.4-8; 1 Corinteni 12.14-26; 1 Petru 4.10). Sunt puțini aceia care îndeplinesc premisele legate de lucrarea de supraveghere (versetele 2-7; Tit 1.6-9). În al cincilea rând, darurile sunt date prin Duhul Sfânt de Domnul glorificat în cer (1 Corinteni 12.4,11; Efeseni 4.11), fără să fie necesară vreo mijlocire omenească. Spre deosebire de acestea, bătrânii, sau supraveghetorii, și diaconii, au fost totdeauna rânduiți de apostoli sau de cei împuterniciți de ei, sub călăuzirea Duhului Sfânt (Faptele Apostolilor 6.6; 14.23; 20.28; Tit 1.5).

Apostolii au ocupat o poziție unică. Ei sunt totdeauna primii numiți în darurile harului. Chiar și în zidirea Adunării lui Dumnezeu pe pământ ei au ocupat poziția de conducere (compară cu Efeseni 2.20; 3.5). Ei reprezintă cea mai înaltă autoritate omenească numită în Adunare și posedau aptitudinea și dreptul ca în Numele Domnului să numească autorități subordonate, așa cum erau episcopii și diaconii. Ei făceau aceasta în mod direct, sau prin intermediul persoanelor desemnate de ei, ca de exemplu Tit (Tit 1.5). Despre Timotei nu citim că el trebuia să numească episcopi, cu toate că s-ar putea presupune că el a primit această misiune. Potrivit Sfintei Scripturi, autoritatea vine totdeauna de la Dumnezeu. Acest principiu este desconsiderat în bisericile și comunitățile protestante prin alegerile democratice sau numirile cu care se fac la ordinarea posesorilor de funcții. Dar cum poate cineva să exercite adevărata autoritate asupra acelor de care de fapt este dependent de ei? Principiul catolic al autorității se sprijină pe învățătura greșită că există permanent urmași ai apostolilor. Dar Cuvântul lui Dumnezeu nu vorbește despre aceasta. Dimpotrivă, când Pavel și-a luat rămas bun de la bătrânii Adunării din Efes, el i-a încredințat lui Dumnezeu și Cuvântului harului Său (Faptele Apostolilor 20.32). Acest fundament puternic al credinței îl posedăm și noi astăzi.

Din Noul Testament putem deduce că episcopii sau bătrânii au fost rânduiți numai în acele adunări, ai căror membri în cea mai mare parte a lor proveneau din păgânism: Efes, Filipi, Creta, etc. Ei au fost rânduiți în aceste adunări tinere și fără experiență pentru a conduce și păstra ordinea. În Adunările din Ierusalim și din Iudeea, care erau alcătuite din iudei pocăiți, existau astfel de bătrâni, fără ca noi să citim că ei au fost rânduiți (Faptele Apostolilor 11.30; 15.6). Israelul cunoștea din vechime slujba bătrânilor (Exod 3.16; Deuteronom 19.12; Rut 4.2; Ezra 10.14; Matei 26.59; Faptele Apostolilor 6.12). Pe baza vârstei și experienței lor au fost împuterniciți să ocupe o poziție de conducere în cetăți și în tot poporul. Acest obicei a fost preluat la început de adunările iudaice, fără să aibă loc o numire sau o alegere. Căci între miile de oameni care au venit la credință, puteau să fie și din aceia care în iudaism au ocupat o poziție de conducere recunoscută și după întoarcerea lor la Dumnezeu și-au păstrat această poziție în mijlocul credincioșilor. Erau bărbați, care pe baza felului lor de a trăi, a cunoașterii gândurilor lui Dumnezeu și a dragostei lor pentru Domnul posedau o autoritate morală care îi făcea apti pentru lucrarea unui episcop, sau bătrân.

Tot așa și astăzi sunt bărbați credincioși fideli, care posedă o mare autoritate spirituală și morală. Ei corespund cerințelor pe care Cuvântul lui Dumnezeu le pune aici episcopilor. Astăzi ei nu pot fi numiți sau puși în aceste funcții, căci nici un om nu este împuternicit sau autorizat să

facă aceasta, adică să stea deasupra lor. Dar și astăzi ei trebuie recunoscuți și respectați, căci »când nu este îndrumare, poporul cade« (Proverbe 11.14).

Versetul 2: „*Trebuie deci ca supraveghetorul să fie fără vină, soțul unei singure soții, cumpătat, discret, vrednic de cinste, primitor de oaspeți, în stare să învețe pe alții.*”

Cuvântul supraveghetor (grecește *episkopos*) a devenit în limba română episcop, și tot așa cuvântul bătrân (grecește *presbyteros*) a devenit în catolicism cuvântul „preot” și în protestantism cuvântul „prezbiter”. O diferențiere de poziție între episcop și preot sau bătrân (prezbiter) nu se poate face în baza Sfintei Scripturi. În Cuvântul lui Dumnezeu găsim totdeauna mai mulți din aceștia în același loc (Faptele Apostolilor 14.23; Filipeni 1.1). După moartea apostolilor a ieșit rapid la iveală o diferențiere nebiblică, ierarhică între episcopi și cei ce le erau supuși, prezbiterii din comunitățile locale. Noul Testament nu cunoaște o astfel de diferențiere. Episcopii, sau bătrânii, au fost numiți de apostoli sau de cei împuterniciți de ei, și făceau lucrarea într-un anumit loc. O continuare a acestei numiri nu putem să deducem din Sfânta Scriptură.

Așa cum am amintit deja, lucrarea fraților bătrâni și înțelepți este și astăzi foarte necesară. De aceea cerințele puse aici pentru această lucrare nu sunt nicidecum de prisos. Fiecare creștin serios să năzuiască să corespundă lor. Căci faptul că aceste însușiri constituie premisa pentru slujba de supraveghere, nu înseamnă că restul credincioșilor nu trebuie să se mai intereseze de ea! Este tocmai contrariul: dacă fiecare credincios trebuie să se silească să aibă aceste însușiri, ele sunt pentru un episcop o condiție absolut necesară! În concordanță cu sarcinile care sunt de îndeplinit se vorbește în continuare de calitățile morale, și nu de darurile spirituale.

În primul rând se cere de la episcop să fie fără vină. Acest cuvânt se mai întâlnește numai în capitolul 5 versetul 7 și în capitolul 6 versetul 14, unde este tradus prin „fără vină”. Această primă însușire este așa de generală, că cele ce urmează par să fie o descriere a ei.

Episcopul trebuia să fie »soțul unei singure soții« (compară cu versetul 12; Tit 1.6). Scriitorul inspirat a plecat de la premisa că fratele era căsătorit. Căsnicia este o stare dată de Dumnezeu pentru acest pământ, stare care prin nimic nu-și pierde din valoare dacă cineva prin har devine apt ca, pentru Domnul, să nu se căsătorească și să ocupe un loc mai înalt (1 Corinteni 7.7,32-38). Numai un episcop căsătorit era în stare să-și împlinească toate misiunile – în familie și față de femeile nemăritate sau tinere, ceea ce pentru un necăsătorit ar fi fost foarte greu în unele situații, și chiar nepotrivit.

Accentul se pune aici pe al »unei singure soții«. Chiar dacă în relatarea despre creație și mai târziu în Biblie nu se cere categoric căsătoria monogamă, sau este interzisă poligamia, totuși din Geneza 2.24 și din învățătura Domnului Isus din Matei 19.4-8, bazată pe acest loc, nu este greu de dedus că este voia lui Dumnezeu ca *un* bărbat și *o* femeie să fie uniți ca soți până la moarte. Această unitate dintre bărbat și femeie este un simbol al unității lui Hristos cu soția Lui, Adunarea (Efeseni 5.31-32). Dar începând cu Lameh, al șaptelea patriarh de la Adam (Geneza 4.19), au existat în Vechiul Testament multe cazuri de poligamie. Prin aceasta a luat naștere mult necaz în familii. Să ne gândim numai la Avraam, la Iacov, David și Solomon! Și ruperea căsniciei pare să fi fost frecventă în perioada iudaismului întors din exil (compară cu Maleahi 2.15-16; Matei 5.31 și următoarele versete; Matei 19.3 și următoarele versete). Dar Noul Testament spune foarte clar că desfacerea căsniciei (afară de cea cauzată de preacurvie) este o urâciune înaintea lui Dumnezeu (Matei 5.32; 19.6,9; 1 Corinteni 7.10-11). Tot așa, sunt aspru condamnate în Cuvântul lui Dumnezeu relațiile sexuale la cei necăsătoriți, fiind curvie, și relațiile sexuale în afara căsniciei, ele fiind preacurvie (Exodul 20.14; Matei 5.27-28); 1 Corinteni 5; 6.9,13-20). Cu toate că aceste păcate demne de disprețuit sunt foarte clar condamnate în Biblie, ele dau cel mai frecvent prilejul de disciplinare în adunări. Cei care au căzut în aceste păcate, sau trăiesc în ele, sunt nu numai neascultători față de cuvintele clare ale lui Dumnezeu, ci dovedesc totodată că le lipsește dragostea pentru Domnul lor, și dorința adâncă precum și puterea spirituală să împlinească gândurile Lui.

Deci curăția stării de căsnicie rânduită de Dumnezeu era prima cerință specială care trebuia împlinită de supraveghetori. Este adevărat, păcatele amintite pot fi iertate și părtășia la Masa Domnului poate fi reluată (compară 2 Corinteni 2.5-10 cu 1 Corinteni 5). Dar cine a păcătuit în felul acesta, nu este apt pentru slujba de supraveghetor.

Cuvintele »soțul unei singure soții« nu înseamnă numai, că cineva care a trăit în bigamie sau poligamie trebuia respins. Nici la iudei și nici la greci nu era obiceiul acesta pe vremea aceea. Este vorba exclusiv de curăția vieții de căsnicie, căci cum ar putea supraveghetorul sluji altora, când el însuși a eșuat în această privință?

Cu atât mai puțin poate fi corectă părerea că un supraveghetor care era văduv nu avea voie să se mai căsătorească, cu toate că această părere este susținută chiar și în zilele noastre. Recăsătorirea celor deveniți văduvi nu numai că nu este interzisă niciunde în Cuvântul lui Dumnezeu, ci ea este prezentată ca ceva legitim (Romani 7.3; 1 Corinteni 7.39), »numai în Domnul«.

Alte cerințe sunt numite cumpătarea, chibzuința, buna cuviință. Un caracter nervos, necumpătat și pătimaș fac slujba de supraveghere imposibilă. Supraveghetorul are nevoie de o privire clară, sănătoasă, cu privire la tot ce se petrece în jurul lui. Orice influențare, care nu vine din Cuvânt, poate să-l facă să nu mai fie lucid. Luciditatea este necesară pentru a aprecia corect o situație, iar pentru luarea măsurilor necesare este nevoie de chibzuință și bună cuviință. Cuvântul „cuvinișos” (în greacă *kosmios*) este tradus în capitolul 2, versetul 9 cu »modestie«. Chibzuinței din omul dinăuntru trebuie să-i corespundă modestia în afară.

Primirea de oaspeți este un privilegiu deosebit al tuturor credincioșilor (Romani 12.13; Evrei 13.2; 1 Petru 4.9). Primirea de oaspeți înseamnă textual în limba greacă: „să iubești pe străin”. În Vechiul Testament se spune că Domnul »iubește pe străin și-i dă hrană și îmbrăcăminte« (Deuteronom 10.18). Toți credincioșii trebuie să fie imitatori ai lui Dumnezeu, în mod deosebit aceia care vor să slujească ca model altora. Supraveghetorii trebuie să primească pe frații aflați în călătorie și pe surorile aflate în călătorie, să ofere adăpost celor prigonți și în mod deosebit să primească pe aceia care pentru Numele lui Hristos au plecat să vestească Evanghelia și să învețe (compară cu 3 Ioan 5-8). Supraveghetorul trebuia să fie capabil să învețe pe alții. Cine are darul de învățător (Efeseni 4.11) posedă atât aptitudinea cât și împuternicirea din partea Domnului ca să vestească învățătura lui Hristos public și în case. Supraveghetorul avea nevoie pentru slujba sa numai aptitudinea de a învăța pe alții, adică, să dea mai departe ce a primit prin experiența proprie sau prin studiu. Deci supraveghetorul nu trebuia să aibă darul de învățător. Din capitolul 5.17 se vede că au existat cazuri când acest dar a fost unit cu slujba de supraveghetor. Acolo sunt scoși în mod deosebit în evidență bătrânii »cei care lucrează în cuvânt și în învățătură«.

Versetul 3: „Să nu fie nici dedat la vin, nici bătauș, ci să fie blând, nu certăreț, nu iubitor de bani,»

După cele șapte însușiri pozitive din versetul 2 urmează acum cinci însușiri negative, pe care supraveghetorul nu trebuia să le aibă. În ținuturile unde vinul este băutura zilnică există pericolul să te dedai la vin mai mult decât în regiunile noastre. De aceea găsim în Noul Testament mai multe referiri la pericolul consumului de alcool (Efeseni 5.18; 1 Tesaloniceni 5.7; 1 Corinteni 5.11). Lipsa stăpânirii de sine cu privire la consumul exagerat de vin și consecințele care rezultă din aceasta nu puteau nicidecum fi tolerate la supraveghetori, care trebuiau să fie un exemplu pentru turmă (1 Petru 5.1-3).

Supraveghetorul nu trebuia să fie nici bătauș și nici certăreț. În cea de-a doua sa epistolă, Pavel îl atenționează pe Timotei însuși în această privință, spunând: »Robul Domnului nu trebuie să se certe, ci să fie blând cu toți, în stare să învețe pe toți, plin de îngăduință răbdătoare, să îndrepte cu blândețe pe potrivnici, în nădejdea că Dumnezeu le va da pocăința, ...« (2 Timotei 2.24-25). Aceste cuvinte arată clar de ce un bătauș sau cine se comportă ca un cocoș bătaios nu este apt pentru slujba de supraveghetor. Cine vrea să-și impună dreptul lui, și - dacă este necesar

- cu forța, dovedește nestăpânire de sine și egoism. Prin blândețe sau amabilitate poate fi câștigată chiar și cea mai tare inimă (Proverbe 25.15). Supraveghetorii nu trebuiau să fie nici iubitori de bani. Timotei este făcut atent în capitolul 6, versetele 15-19 cu privire la pericolele iubirii de bani în general. Lăcomia, care în mod deosebit se vede în iubirea de bani și aviditatea de bani, este numită închinare la idoli, Coloseni 3.5. Năzuința după avantaje materiale, care astăzi este răspândită și propagată mai mult ca oricând, este o otravă de moarte pentru orice activitate spirituală, și cu atât mai mult când ea trebuie reproșată unui slujitor al Domnului.

Versetele 4-5: „*să-și conducă bine casa și să-și țină copiii în supunere, cu toată seriozitatea. Căci dacă cineva nu știe să-și conducă bine casa lui, cum va îngriji de Biserica lui Dumnezeu?*”

În versetele 4-7 sunt amintite alte trei cerințe importante. Nu sunt însușiri spirituale, ci dovezi că o perioadă de timp supraveghetorul s-a dovedit deja corespunzător în viața sa de credință în familie, în Adunare și înaintea lumii.

Primul cerc, în care supraveghetorul trebuia să arate confirmarea capacității sale, era familia sa, casa sa. Aici este misiunea și responsabilitatea cea mai apropiată a fiecărui soț și tată de familie. Dacă aici dă greș, atunci nu poate vorbi și acționa față de alții ca model cu autoritate morală. Menționarea aici a soției și copiilor, precum și în Tit 1.6 (compară și versetul 12) pare să arate că un bărbat necăsătorit nu era chemat să îndeplinească slujba unui supraveghetor sau bătrân. Deci era vorba nu numai de priceperea lui spirituală, ci într-o măsură mult mai mare era importantă atitudinea morală a personalității sale și aptitudinea de a sluji credincioșilor în baza experienței proprii, și, dacă era necesar, să-i mustre. »Casa sa« înseamnă întreaga casă, cu toate persoanele care aparțin casei, căreia pe vremea aceea aparțineau și sclavii. Trebuia să aibă o comportare corectă. Potrivit gândurilor lui Dumnezeu, bărbatul este căpetenia responsabilă a casei. El trebuie să-și iubească soția, așa cum Hristos iubește Adunarea (Efeseni 5.25,28,33). El trebuie să-și crească copiii sub disciplină și în mustrea de Domnul și să nu-i întărească la mânie (Efeseni 6.4). El trebuia în sfârșit să dea ce li se cuvine celor ce lucrează pentru el, și să nu-i amenințe (Efeseni 6.9; Coloseni 4.1). O viață potrivit cu gândurile lui Dumnezeu în domeniul de viață cel mai apropiat este premisa de bază pentru slujba de supraveghetor în adunarea locală. Ca și cum ar vrea să sublinieze importanța acestui fapt, apostolul întreabă în versetul 5: »dacă cineva nu știe să-și conducă bine casa lui, cum va îngriji de Biserica lui Dumnezeu?« Grija practică față de Adunare nu este o misiune minoră. Ea este Adunarea lui Dumnezeu (Faptele Apostolilor 20.28), turma lui Dumnezeu (1 Petru 5.2). Aceasta ar trebui s-o aibă înaintea ochilor fiecare slujitor al lui Dumnezeu.

Versetul 6: „*Să nu fie întors la Dumnezeu de curând, ca nu cumva, umflat de mândrie, să cadă în vina diavolului.*”

Supraveghetorul nu trebuia să fie un creștin întors de curând la Dumnezeu, ci trebuia să dispună de o oarecare experiență. Prin aceasta apostolul nu se referă la cunoașterea anumitor obiceiuri, ci, că pe drumul experiențelor de credință sufletul s-a cunoscut pe sine însuși. Unul care s-a întors de curând la Dumnezeu nu cunoaște nici răutatea inimii proprii și nici harul păzitor și restaurator al lui Dumnezeu. El nu cunoaște nici pedeapsa, deseori umilitoare, a Tatălui față de copiii Lui. De aceea există pericolul ca el să se umfle de mândrie, dacă i se încredințează prea devreme o misiune cu multă responsabilitate. Cine se umflă de mândrie se mărește mai mult decât este. Preocuparea cu importanța persoanei proprii duce deseori la îngâmfare și prin aceasta la păcat, care duce la căderea de care a avut parte diavolul. Cuvântul »vină« (în greacă *krima*) poate include atât învinovățirea cât și condamnarea. Aici este vorba de primul aspect. Căderea lui satan, descrisă în Isaia 14.12-15 prin tabloul Babilonului, iar în Ezechiel 28.12-19 în tabloul împăratului Tirului, și-a avut cauza în aceea că această căpetenie a îngerilor, în îngâmfarea lui, s-a ridicat împotriva lui Dumnezeu. După căderea lui, a încercat să tragă după sine atât pe primul

om, cât și pe Omul al doilea (Geneza 3.5; Matei 4.8-10). Prin înălțarea de sine, omul se expune aceluiași reproș, ca cel care l-a lovit odinioară pe satan.

Versetul 7: „*Dar trebuie să aibă și o bună mărturie din partea celor de afară, pentru ca să nu cadă în dispreț și în cursa diavolului.*”

Ca ultimă cerință este numită mărturia din partea lumii. Afară erau cei care nu aparțineau mărturiei Adunării lui Dumnezeu pe pământ (compară cu 1 Corinteni 5.12-13; Coloseni 4.5; 1 Tesaloniceni 4.12). Viața și umblarea supraveghetorului ar trebui să fie »fără vină« (versetul 2), ca și cei ce sunt afară să poată să dea o mărturie bună despre el. Dacă i se pot aduce reproșuri îndreptățite, atunci Domnul, Adunarea și slujba înaintea lumii vor fi disprețuite. În felul acesta va cădea în cursa diavolului (compară cu 2 Timotei 2.26). Prin aceasta el ar fi nepotrivit să se preocupe cu sufletele celor credincioși, căci pe drept i se poate reproșa că nu a fost suficient de vigilent în propria lui viață. Dacă un frate, de exemplu, în viața lui de afaceri nu lucrează serios și prin aceasta oferă prilej lumii să-l critice pe drept, din cauza aceasta nu este potrivit pentru slujba de supraveghetor. Fiind încătușat de cursa diavolului, nu va putea să se împotrivescă dușmanului. »Osânda diavolului« și »cursa diavolului« sunt deci două lucruri diferite.

Versetele 8-9: „*Diaconii, de asemenea, să fie cinstiți, nu cu două fețe, nu băutori de mult vin, nu lacomi de câștig urât, ci să păstreze taina credinței într-o conștiință curată.*”

Cuvântul »diacon« (în greacă *diakonos*) este rar folosit în Noul Testament în sensul general pentru aceia care stau într-o relație de serviciu pământească (Ioan 2.5,9). De cele mai multe ori desemnează pe slujitorii lui Dumnezeu sau ai Domnului (compară cu 2 Corinteni 6.4; 11.23; 1 Timotei 4.6). Diverși credincioși sunt numiți »slujitori«: Fivi (Romani 16.1), Tihic (Efeseni 6.21; Coloseni 4.7) și Epafras (Coloseni 1.7). În Filipeni 1.1 și aici cuvântul este folosit însă într-un context, care arată foarte clar că, asemenea supraveghetorilor, este vorba de o grupă de oameni recunoscută în Adunările respective, care aveau de împlinit anumite slujbe. În general se presupune că funcția de slujitor sau diacon corespunde slujbei celor șapte diaconi din Faptele Apostolilor 6.1-6 (compară cu Faptele Apostolilor 21.8), cu toate că aceștia nu sunt numiți niciunde »diaconi«. Altfel decât la supraveghetori sau bătrâni, cei șapte bărbați din Ierusalim au fost aleși de către frați și puși înaintea apostolilor, care, după ce s-au rugat, și-au pus mâinile peste ei. Această alegere, făcută de Adunare, este probabil explicația de ce în epistola către Tit diaconii nu sunt amintiți, în timp ce el este clar solicitat să pună bătrâni în fiecare cetate. În epistola de față, adresată lui Timotei, unde nu este vorba de așezarea supraveghetorilor și diaconilor, ci numai de calitățile lor, sunt amintite ambele funcții.

Motivul pentru care s-a făcut alegerea și punerea în funcție a celor șapte diaconi din Faptele Apostolilor 6 a fost cârtirea credincioșilor din ținuturile unde se vorbea limba greacă, ale eleniștilor, că văduvele lor erau trecute cu vederea la mesele zilnice comune, pe care încă le mai practicau. Pentru ca apostolii să nu fie reținuți de la rugăciune și vestirea Cuvântului, au fost aleși acești șapte diaconi, dintre care Ștefan și Filip sunt cei mai cunoscuți. Misiunea lor era să aibă grijă de nevoile exterioare ale credincioșilor și să i-a seama ca nimeni să nu sufere (compară cu 1 Timotei 5.3-16).

Alături de supraveghetori, care în mod deosebit erau responsabili de ordinea interioară, spirituală a Adunării, diaconii îngrijeau de binele exterior al credincioșilor. Dar și ei slujeau în și pentru Adunarea lui Dumnezeu. De aceea scriitorul inspirat solicită aceiași grijă în evaluarea celor care urmau să facă această slujbă, ca și la supraveghetori. Deoarece lucrarea lor era axată mai mult pe binele material al credincioșilor, lor nu li s-au pus condiții așa de severe ca la bătrâni. În multe privințe ele erau aceleași. Din aceasta putem învăța, că nevoile exterioare ale Adunării lui Dumnezeu, care deseori par mici în ochii noștri, sunt importante pentru El și de

aceea trebuie tratate cu aceeași seriozitate și dăruire ca și slujba spirituală făcută pentru frați și surori.

De aceea demnitatea este prima premisă pentru diaconi. Această însușire este cerută și de la soțiile lor (versetul 11) și în general de la oamenii bătrâni (Tit 2.2) și este prezentată tuturor credincioșilor pentru a fi luată în considerare (Filipeni 4.8).

Diaconii nu aveau voie să fie cu două fețe, ceea ce de la supraveghetori nu s-a cerut în mod expres. Dar într-o lucrare care trebuie făcută cu dreptate în cuvânt și în faptă este deosebit de dăunător dacă cu o persoană se vorbește într-un fel, iar cu alta în alt fel, sau dacă se spune altceva decât se gândește.

Ca și supraveghetorii, și diaconii trebuiau să dovedească stăpânire de sine și să nu fie băutori de mult vin. Felul de exprimare aici nu este așa de sever ca acolo. În afară de aceasta, aci nu se spune numai »ne iubitori de bani« ci și să nu fie »lacomi de câștig urât«. În Tit 1.7 și 1 Petru 5.2 aceasta este o însușire necesară și bătrânilor. Pentru »lacom de câștig urât« este în greacă un singur cuvânt. Desigur, nu înseamnă că diaconul nu trebuie să alege după un câștig necinstit, obținut prin înșelătorie și nedreptate, ci mult mai mult, că era rușinos dacă el făcea slujba cu intenții de a avea câștig. Cât de necesară era această premisă pentru acela care se ocupa cu împărțirea dreaptă a banilor celor sfinți și a altor bunuri materiale!

Versetul 9 scoate în evidență importanța și măreția slujbei de diacon. Cât de ușor se poate ajunge ca preocuparea cu lucrurile exterioare ale vieții să fie privită ca ceva secundar, pentru care nu este necesară o înțelegere spirituală deosebită! Aici ni se arată că Dumnezeu nostru, în ceea ce privește pe ai Săi, privește totul ca fiind important și de nedespărțit de adevărul descoperit de El. Slujitorii trebuiau să păstreze taina credinței într-o conștiință curată. Prin taina credinței nu se înțelege pricepera personală a adevărului referitor la mântuire, ci acest adevăr însuși, care »a fost ținut ascuns timp de veacuri, dar a fost arătat acum prin scrierile profetice, la porunca Dumnezeului celui veșnic, și a fost adus la cunoștința tuturor neamurilor, pentru ascultarea credinței« (Romani 16.25-26; compară cu 1 Corinteni 2.7-16; Efeseni 3.2-11; Coloseni 1.26-28). Acest adevăr al lui Dumnezeu nu se adresează minții omului – chiar dacă el este primit de ea -, ci inimii și conștiinței, care devine curățite prin el. Acolo trebuie păstrată cu credincioșie această comoară. O conștiință curată este singurul vas potrivit pentru el. Conștiința este amintită aici pentru a treia oară în această epistolă (vezi capitolul 1, versetele 5 și 19). Ea este „arbitrul” ascuns, care judecă și, dacă este necesar, condamnă în lumina lui Dumnezeu toate gândurile, cuvintele și faptele. Slujitorul nu trebuie numai să cunoască și să posede adevărul, taina credinței, ci viața și umblarea lui trebuie să fie în deplină concordanță cu el. Numai atunci era apt să se achite așa cum se cuvine și ireproșabil de obligațiile lui.

Versetul 10: *„Trebuie să fie puși la probă mai întâi și, numai dacă sunt fără vină, să servească.”*

Așa cum unul întors de curând la Dumnezeu nu putea să fie supraveghetor (versetul 6), tot așa era necesară precauție spirituală în alegerea diaconilor. Expresia »să fie puși la probă« (grecește *dokimazein*) înseamnă și „a judeca” (Luca 12.56), „a încerca” (Luca 14.19), „a socoti ca bun” (Romani 1.28), „a face deosebire” (Romani 2.18), „a cerceta” (Romani 12.2; 1 Corinteni 11.28; Efeseni 5.10) și „a adevăra, a confirma” (1 Corinteni 3.13; 1 Tesaloniceni 2.4). Nu trebuie să ne gândim la un examen sau la un timp de probă, ci la o apreciere a întregii persoane în umblarea ei înaintea lumii și printre cei credincioși. Pentru aceasta era necesar un anumit timp. Nu era potrivită acordarea grăbită a încrederii. În acest sens trebuie înțeleasă și atenționarea: »Să nu-ți pui mâinile peste nimeni cu grabă și să nu te faci părtași păcatelor altora« (capitolul 5.22). Dacă se dovedea că fratele respectiv era fără vină, putea să facă slujba. Despre o astfel de punere la probă citim și în 2 Corinteni 8.22 cu privire la un însoțitor al lui Tit, când trebuia dusă o donație de bani. În versetul nostru, somația nu se adresează lui Timotei. Cuvintele »trebuie să fie puși la probă« și »să servească« sunt în limba greacă la imperativ (formă de poruncă) la persoana a treia

plural. Faptul că aceste cuvinte sunt la prezent și nu în aorist, arată că nu este vorba de o atenționare unică, referitoare numai la acest caz special, ci de o directivă cu caracter general.

Versetul 11: „*Femeile, de asemenea, să fie serioase, nedefăimătoare, cumpătate, credincioase în toate.*”

Instrucțiunile date cu privire la diaconi, care încep cu versetul 8 și se continuă cu versetul 12, sunt întrerupte în versetul 11 prin cuvintele: »Femeile, de asemenea ...« Cu toate că aici sunt prezentate însușiri care sunt potrivite pentru fiecare soră (compară cu Tit 2.3-4), contextul nu ne permite să ne gândim la un sfat general valabil pentru toate surorile. Pe baza cuvintelor introductive asemănătoare din versetul 8 (»Diaconii, de asemenea«) și versetul 11 (»Femeile, de asemenea«), unii comentatori consideră că aici ar putea fi vorba de soțiile supraveghetorilor și diaconilor. Împotriva acestei păreri stă faptul că versetul 11 este plasat la mijlocul solicitărilor adresate diaconilor. Cea mai răspândită părere, susținută chiar și de părinții Bisericii, este aceea, că aici este vorba de femei slujitoare, „diaconițe”. Ca „dovadă” pentru aceasta se folosește Romani 16.1, unde este amintită sora Fivi, »diaconița Bisericii din Chencrea«. Din acest singur loc din Noul Testament, unde o soră este numită „diaconiță” (grecește *diakonos*), nu rezultă însă în ce consta slujba ei, și cu atât mai puțin, că ea ocupa o astfel de funcție. Din păcate, dorința de a găsi o bază biblică pentru rânduielile omenești în Biserică au condus și aici să se pună în acest singur loc din Biblie mai mult decât el conține. Pentru surorile gata de a face un serviciu sunt multe misiuni în cadrul Adunării lui Dumnezeu, prin a căror exercitare în liniște au putut să primească titlul de onoare »slujitoare ale Adunării« (compară cu Romani 16.12; Filipeni 4.2-3; 1 Timotei 5.10). Dar pentru aceasta nu este nevoie de o instaurare oficială ca »soră a Bisericii«.

Femeile amintite în versetul 11 nu sunt slujitoare ale Adunării, numite în această funcție, ci sunt soțiile celor numiți anterior și în versetele care urmează. Ceea ce la slujba de supraveghetor nu era numai inutil, ci ar fi fost și nedrept, este la diaconi o premisă importantă: și anume, ca soțiile lor să le fie de ajutor în slujba lor. Deoarece ele sunt consacrate în multe detalii personale și particulare ale credincioșilor și familiilor lor, este necesar ca ele să posede însușirile cerute de apostoli. Ele trebuie să fie »demne«, ca și soții lor, diaconii (compară cu versetul 8), »nedefăimătoare«, adică, ceea ce aud să nu spună mai departe și să nu prezinte lucrurile într-o altă lumină. Ele trebuie să fie »cumpătate« atât din punct de vedere material cât și din punct de vedere spiritual, »credincioase în toate«, în tot ce li s-a încredințat într-un fel oarecare. Aceste însușiri sunt asemănătoare întrucâtva cu cele ale diaconilor (versetele 8-9).

Versetele 12-13: „*Diaconii să fie soți ai unei singure soții, și să-și conducă bine copiii și casele lor; pentru că cei ce servesc bine dobândesc un loc de cinste și o mare îndrăzneală în credința care este în Hristos Isus.*”

Apostolul revine la diaconi, care, ca și supraveghetorii (versetele 2 și 4), trebuie să fie modele în păstrarea curăției vieții de căsnicie, potrivit gândurilor lui Dumnezeu, în educarea copiilor lor și în responsabilitatea pe care o au cu privire la casele lor. Toate acestea sunt deosebit de importante pentru cei care în slujba lor au intrare și privesc în casele multor credincioși.

Slujitorul poate să-și împlinească misiunea numai dacă dovedește multă dragoste, răbdare, credincioșie și dăruire. Însă acestea el trebuie să le practice mai întâi în casa sa. Dacă aceste premise sunt împlinite, atunci slujitorul »a slujit bine«. El a dovedit credincioșie față de Domnul său într-un domeniu considerat probabil de către unii ca fiind secundar sau puțin important. Aceasta este premisa ca să i se încredințeze mai mult. Cuvintele »îndrăzneală în credință« arată că nu este vorba de viitor, adică de venirea Domnului sau de scaunul de judecată al lui Hristos, cu toate că cuvintele Domnului din Matei 25.29 se pot aplica desigur practic aici: »Pentru că celui ce are, i se va da.«

Ștefan și Filip sunt două exemple de diaconi, care aparțin primilor șapte diaconi din Ierusalim. În Faptele Apostolilor 6.8 se relatează despre Ștefan, că era plin de har și de putere, și făcea minuni și semne mari în popor. A fost prins de dușmanii Evangheliei, condamnat și omorât cu pietre. În felul acesta a devenit primul martir al Adunării lui Dumnezeu. Putea el să obțină „o treaptă” mai frumoasă, decât aceea în al urma pe Domnul său în moarte, și anume, având gândul lui Hristos (compară Faptele Apostolilor 7.59-60 cu Luca 23.34,46)? Unii comentatori văd în această „treaptă frumoasă” o poziție de încredere în comunitate sau promovarea într-o funcție mai superioară. Ce trist, când totul se măsoară numai cu măsura omenească! Este cu mult mai important ce spune Domnul despre ce facem noi!

Filip este exemplu pentru un slujitor care a primit »multă îndrăzneală în credință«. »Îndrăzneală« (grecește *parrhesia*) înseamnă în primul rând curaj însoțit de bucurie și încredere în a vorbi, iar apoi în a lucra. În Faptele Apostolilor 8.5 îl vedem pe Filip vestind samaritenilor pe Hristos, în versetul 12 vestește Evanghelia despre Împărăția lui Dumnezeu și a Numelui lui Isus Hristos, și în versetul 35 aduce Evanghelia despre Isus famenului etiopian. În Faptele Apostolilor 21.8 este numit »Filip, evangelistul«, inițial fiind »unul dintre cei șapte«. El este singurul om din Noul Testament care poartă titlul acesta. Un adevărat exemplu frumos pentru un diacon, care a slujit bine și a avut multă îndrăzneală în credința care este în Isus Hristos!

Versetele 14-15: „*Îți scriu aceste lucruri, nădăjduind că voi veni în curând la tine. Dar dacă voi întârzia, să știi cum trebuie să se poarte cineva în Casa lui Dumnezeu, care este Biserica Dumnezeului celui viu, stâlpul și susținerea adevărului.*”

Apostolul se oprește aici cu învățăturile sale, ca să dea tânărului său colaborator o explicație scurtă dar deosebit de importantă și de mare folos. Pavel spera să se întoarcă în curând la Efes din călătoria lui spre Macedonia (compară capitolul 1.3). Dar nu era sigur, dacă i se va împlini această nădejde. Deoarece era foarte preocupat înlăuntrul lui cu Timotei și cu Adunarea din Efes, a scris această scrisoare. Vedem în acest exemplu angrenarea motivațiilor omenești ale scriitorului nou testamental cu inspirația Duhului Sfânt. Acest „element omenesc în inspirație”, așa cum a fost numit cândva, nu este o dovadă împotriva inspirației divine a Sfintei Scripturi, ci, dimpotrivă, confirmă că uneltele nu au scris mecanic, ca roboții, ci au fost folosite de Dumnezeu potrivit caracterului lor omenesc, a aptitudinilor lor și intențiilor lor, ca să scrie Cuvântul Său fără greșală și infailibil.

Intercalarea acestor versete 14-16 este de aceea importantă, pentru că în ele se exprimă în puține cuvinte scopul și conținutul întregii scrisori. De aceea aceste versete constituie și centrul scrisorii. Cuvintele »*Îți scriu aceasta ...*« se referă nu numai la expunerile cu privire la bătrâni și diaconi (capitolul 3.1-13), sau numai la ultimii (versetele 8-13), ci la tot conținutul scrisorii.

Trei lucruri din versetele 14-16 ne atrag atenția în mod deosebit:

1. responsabilitatea cu privire la comportarea noastră,
2. caracterul Adunării ca și Casă a lui Dumnezeu,
3. taina vieții în evlavie.

Timotei avea de împlinit în Efes o misiune cu o deosebit de mare responsabilitate. Pentru aceasta avea nevoie de înțelegerea gândurilor lui Dumnezeu și de energie spirituală. Dar pentru aceasta trebuia să cunoască gândurile lui Dumnezeu. De aceea Pavel îi scrie: »... ca să știi ...«. Fără această cunoaștere, era imposibil pentru Timotei, și este imposibil astăzi pentru creștini, să se comporte așa cum se cuvine în Casa lui Dumnezeu. Această cunoaștere a comportării corecte în Casa lui Dumnezeu este prezentată în mod deosebit în această primă scrisoare a lui Pavel adresată lui Timotei. Scrisoarea tratează ordinea exterioară în Adunare, și anume, nu numai ce este în legătură directă cu străngerile laolaltă și ordinea spirituală, ci toată viața celor care aparțin acestei Case. În capitolul 1 se tratează problema de bază, dacă Legea poate fi ghidul pentru aceasta, și se răspunde cu Nu. Creștinul stă în și sub harul lui Dumnezeu. Urmează apoi în capitolul 2 atitudinea convenită față de lume (versetele 1-7) și în căsnicie (versetele 8-15), care

trebuie să fie caracterizate de rugăciune. În capitolul 3 sunt prezentate premisele pentru slujba celor care au fost atunci puși să fie responsabili în adunările locale. În capitolul 4 sunt date alte învățături, mai mult personale, cu privire la tratarea învățăturilor greșite și atitudinea față de învățătorii falși, și cu privire la slujba lui Timotei în Adunare; după aceea grija față de văduvele din Adunare și întrebări speciale cu privire la slujbă (capitolul 5). Începând cu capitolul 6.1 scriitorul se ocupă iarăși de alte obligații și responsabilități în lume, încheind cu solicitarea de a păstra bunul prețios al adevărului care ni s-a încredințat. Punctul central al conținutului, în jurul căruia se învârtă totul, este Hristos, taina evlaviei. Aceste învățături sunt adresate, ce-i drept, lui Timotei, în situația deosebită în care se afla. Dar ele sunt valabile nu numai pentru el, căci apostolul scrie conștient: »să știi (*tu*) cum trebuie să se poarte *cineva* în Casa lui Dumnezeu«. Cuvintele sunt adresate deci fiecăruia care își are locul în Casa lui Dumnezeu. Această Casă a lui Dumnezeu este Adunarea Dumnezeului celui viu, în care locuiește Dumnezeu (1 Corinteni 3.16; 2 Corinteni 6.16; Efeseni 2.22). Așa cum în Vechiul Testament Dumnezeu Și-a stabilit locuința la oameni în forma cortului întâlnirii, și mai târziu a Templului, abia după ce Și-a răscumpărat un popor care să fie al Lui, tot așa Adunarea a fost întemeiată să fie Casa lui Dumnezeu pe baza lucrării de răscumpărare a lui Hristos la cruce și a coborârii Duhului Sfânt în ziua de Rusalii. Dacă privim Adunarea lui Dumnezeu ca mireasă sau soție a lui Hristos, ni se prezintă în mod deosebit dragostea Domnului pentru ai Săi. Dacă privim Adunarea ca trup al lui Hristos, atunci pe prim plan stă unitatea dintre Cap și mădulare. Casa lui Dumnezeu ne arată pe de o parte pe Ziditorul divin și pietrele vii, iar pe de altă parte autoritatea Aceluia care locuiește în ea, ordinea în această Casă și de aceea și responsabilitatea celor care aparțin acestei Case, sau care se află în ea, așa cum sunt priviți aici. Casa lui Dumnezeu este aici totalitatea celor ce mărturisesc că aparțin lui Hristos, dar această mărturisire este aici încă vie, așa cum o vedem în primele capitole din Faptele Apostolilor. La început, Trupul lui Hristos și Casa lui Dumnezeu era constituită din aceiași oameni mântuiți. Dar pe parcursul timpului aceasta s-a schimbat, deoarece mulți aparțineau Casei în baza mărturiei lor, dar nu erau născuți din nou și nu erau pecetluiți cu Duhul Sfânt. De aceea în a doua epistolă către Timotei Adunarea este comparată cu o casă mare, în care se găsesc vase de cinste, dar și de necinste pentru Stăpânul casei. Dar Casa lui Dumnezeu continuă să existe. De aceea și regulile de comportare în Casa lui Dumnezeu sunt valabile și astăzi. Adunarea rămâne mereu Casa, locuința lui Dumnezeu, și stâlpul și susținerea Adevărului.

Casa lui Dumnezeu este prezentată aici ca Adunarea Dumnezeului celui viu. În opoziție cu idolii morți și cu oamenii muritori, El trăiește din veșnicie în veșnicie, fiind Izvorul oricărei vieți. El Și-a pus deoparte Adunarea în mijlocul întunericului neamurilor și a eșuării iudaismului, pentru ca ea să fie stâlpul și susținerea Adevărului în această lume. Hristos Însuși este Adevărul (Ioan 14.6), Cuvântul lui Dumnezeu, al Tatălui, este Adevărul (Ioan 17.17), și Duhul Sfânt este Duhul Adevărului (Ioan 16.13) și Adevărul (1 Ioan 5.6). Adunarea este chemată să reveleze înaintea lumii și în lume tot Adevărul lui Dumnezeu. Ea are marea datorie să prezinte Adevărul în toate acțiunile ei. Aceasta aduce cu sine o mare responsabilitate pentru toți cei care aparțin Adunării Dumnezeului celui viu. Cât timp Adunarea va fi pe pământ, ea este și rămâne stâlpul și susținerea Adevărului, prin care Adevărul lui Dumnezeu devine vizibil. Ce-i drept, ea însăși nu este Adevărul, așa cum am văzut deja. Dar numai ea este chemată în această lume să depună mărturie despre acest Adevăr. Adunarea sau Biserica nici nu dă învățătură, așa cum se afirmă de unii, ci ea este învățată prin Cuvântul lui Dumnezeu și prin darurile pe care le-a dat Domnul și are misiunea să prezinte public învățătura care este potrivită cu Adevărul.

Domnitorii din antichitate au dispus să se graveze sub formă de ornamente victoriile lor, și câteodată principiile și țelul lor, pe stâlpi în aer liber, sau obeliscuri, așa că oricine le putea vedea și le putea citi. Tot așa Adunarea este stâlpul pe care este gravat Adevărul și este făcut vizibil pentru o lume care nu crede în Domnul Isus.

Cuvântul »susținerea« se întâlnește în Noul Testament numai aici. Este derivat de la un adjectiv, care înseamnă „tare, sigur”. Adunarea este deci și fundamentul sigur pe care trebuie să se sprijine Adevărul lui Dumnezeu. „Prezența Dumnezeului celui viu și mărturisirea Adevărului

sunt semnele caracteristice ale Casei lui Dumnezeu. Oriunde este această Adunare a Dumnezeului celui viu, oriunde se găsește Adevărul, acolo este Casa Sa” (J. N. Darby, Synopsis).

Versetul 16: „Și fără îndoială, mare este taina evlaviei ... ,Cel care (textual: Dumnezeu) S-a arătat în trup, a fost îndreptățit în Duh, a fost văzut de îngeri, a fost vestit printre neamuri, a fost crezut în lume, a fost înălțat în slavă.”

Versetul 16 constituie încheierea acestei secțiuni scurte, dar importante și constituie punctul central propriu-zis al acestei scrisori. În versetul 9 a fost amintită deja taina credinței, prin care se înțelege adevărul obiectiv al credinței. Taina evlaviei este însă izvorul puterii și impulsul a tot ce fiecare credincios în parte și Adunarea are de prezentat înaintea lumii. În opoziție cu speculațiile omenești prezentate în capitolul 4, versetele 1-3, acest verset așează pe Hristos în centrul vieții.

Taina evlaviei nu este taina Dumnezeirii, sau a Persoanei lui Hristos. S-ar mai putea traduce și așa: »taina pietății, cucerniciei« (grecește *eusebeia*). Cuvântul »evlavie«, care se întâlnește de opt ori în această epistolă (vezi capitolul 2.2), înseamnă de fapt »adorarea așa cum se cuvine a lui Dumnezeu« și înseamnă devotamentul sufletului față de Dumnezeu în încredere și respect față de Dumnezeu. Taina evlaviei nu este nici ceva ascuns, ci, ca aproape pretutindeni în Noul Testament, ceva care a fost mult timp ascuns, dar acum a fost descoperit și poate fi înțeles de toți cei care sunt născuți din nou și care au primit Duhul Sfânt.

Punctul de plecare și izvorul de putere pentru comportarea așa cum se cuvine în Casa lui Dumnezeu nu este învățătura, ci o Persoană, Fiul lui Dumnezeu, devenit Om. Este adevărat, că fără Adevăr, pe care Israel îl poseda parțial, nu poate exista evlavie adevărată, dar taina evlaviei descoperită acum este Persoana vrednică de adorare a lui Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu. Această taină este mare.

În continuare nu sunt descrise privilegiile copiilor lui Dumnezeu și binecuvântările lor crești, ci bazele relațiilor lui Dumnezeu cu oamenii. Aici, ca pretutindeni în această epistolă, sunt prezentate adevăruri, care sunt importante pentru mărturia pe care Adunarea, Casa lui Dumnezeu, trebuie s-o prezinte în lume.

Cele șase afirmații cu privire la Persoana Fiului lui Dumnezeu sunt prezentate nu în ordine cronologică, ci în ordine morală și ele se pot împărți în trei grupe. Primele două propoziții se referă la viața și lucrarea Lui pe pământ, următoarele două prezintă efectul asupra întregii creații inteligente, și în ultimele două vedem rezultatele finale ale revelației Lui în carne.

Prima din cele șase afirmații a fost transmisă diferit în vechile manuscrise biblice. După ultimele informații ale cercetării textului, următoarele trei lucruri sunt clare:

1. Niciunul din primele manuscrisele scrise cu majusculă (Ⲁ A C) din secolul patru până în secolul cinci nu arată că cuvântul „Dumnezeu”.
2. Toate traducerile vechi se bazează pe un manuscris în care se folosește cuvântul „Cel”.
3. Niciunul din părinții bisericii dinaintea sfârșitului secolului patru nu folosesc în acest loc cuvântul „Dumnezeu”.

Schimbarea pronumelui „Cel” în substantivul „Dumnezeu” care s-a făcut ulterior în manuscrisele respective și în cele mai multe din celelalte manuscrise a fost introdus de la început se poate explica ușor prin două motive. Pe de o parte din pronumele (scris în greacă: OC) putea printr-o greșeală de citire sau de transcriere să ia naștere cuvântul „Dumnezeu” (în greacă scris: ΘC), pe de altă parte introducerea cuvântului „Dumnezeu” ar putea să fi avut loc la dorința bisericii de a avea o afirmație doctrinară clară.

»Dacă privim cântărind bine versiunea atestată a fi mai bună, se ajunge repede la descoperirea fericită, că folosirea pronumelui relativ în acest context este mult mai exactă, în timp ce ea are ca premisă același adevăr (ca și folosirea cuvântului „Dumnezeu”). Ce sens ar fi avut să se spună că Adam sau Avraam, David, Isaia, Daniel sau oricare alt om a fost arătat în trup? Dacă un înger s-ar fi revelat în felul acesta, atunci ar fi fost răzvrătire împotriva ordinii divine. Pentru om ca atare

nu este altă cale decât carnea (trupul); cel mai puternic și cel mai înțelept, vorbitorul cel mai dotat, poetul, soldatul sau politicianul este ca și cel mai neînsemnat născut din femeie, numai carne. Nu tot așa este cu Mijlocitorul dintre Dumnezeu și oameni. El S-a coborât într-adevăr, ca să devină Om, dar El era Dumnezeu în persoană și veșnic.« (W. Kelly, Exposition of the Epistles to Timothy). „El, cel descoperit în carne” este Dumnezeul viu și veșnic. În mod asemănător se spune în Ioan 1.14: „Și Cuvântul S-a făcut trup, și a locuit printre noi”, dar mai înainte se afirmă clar și categoric: „La început era Cuvântul, și Cuvântul era cu Dumnezeu, și Cuvântul era Dumnezeu” (Ioan 1.1). Ca să poată deveni Mijlocitor între Dumnezeu și om, Fiul a trebuit să se asemene în toate privințele fraților Săi. De aceea a venit în trupul de carne al păcatului și pentru păcat, și Dumnezeu a judecat păcatul în El, Cel care nu a cunoscut păcatul, nu a făcut păcat și în El nu era păcat (Romani 8.3; 2 Corinteni 5.21; 1 Petru 2.22; 1 Ioan 3.4). Numai în El a fost descoperită pe deplin dragostea și sfințenia lui Dumnezeu (Ioan 6.69; 14.9); numai în El a locuit toată plinătatea Dumnezeirii (Coloseni 1.19). Ah, ce Domn, vrednic de adorare!

„A fost îndreptățit în Duh” se referă la toată viața Domnului Isus pe pământ. El nu numai a fost conceput de Duhul Sfânt (Luca 1.35), ci și a fost uns și pecetluit cu Duhul Sfânt (Faptele Apostolilor 10.38; Ioan 6.27). Duhul Sfânt a locuit și a lucrat în Domnul Isus, care ca Om a fost în chip desăvârșit fără păcat, ca într-un vas curat, care era cu totul pentru onoarea lui Dumnezeu (Matei 3.16-17; Ioan 1.32-34). În noi, care de la natură suntem păcătoși, aceasta poate avea loc abia atunci când am crezut în lucrarea de răscumpărare a lui Hristos și prin aceasta am devenit curați (2 Corinteni 1.21-22; Efeseni 1.13-14). Hristos a fost în toate Omul recunoscut și confirmat de Dumnezeu prin Duhul Sfânt, atât în faptele Sale (Luca 4.1,14; Matei 12.28), în lucrarea de ispășire (Evrei 9.14), cât și în învierea Sa (Romani 1.4; 1 Petru 3.18).

„A fost văzut de îngeri”, El, Dumnezeul Cel nevăzut, atunci când S-a întrupat și după întruparea Lui. Ce a fost pentru aceste creaturi, care sunt mai presus decât oamenii, să vadă pentru prima dată pe Creatorul lor acolo în ieslea din Betleem! Îngerii au fost martorii ispitirii Lui (Matei 1.13), ai luptei Lui în rugăciune în grădina Ghetsimani (Luca 22.43) și la învierea Lui (Ioan 20.12). Dar și acum, când stă la dreapta Maiestății în înălțime, El și lucrarea Sa rămân subiectul preocupărilor și adorării din partea îngerilor (Efeseni 3.9-10; 1 Petru 1.12; Apocalipsa 5.11-12).

„Vestit printre neamuri” arată diferența dintre timpul de acum și epoca iudaismului aflat sub Lege. Dumnezeu-Mântuitorul nostru, care vrea ca toți oameni să fie mântuiți, a trimis în acest scop pe vestitorii Evangheliei, în mod deosebit pe Pavel, apostolul și învățătorul neamurilor (Galateni 2.8-9; 1 Timotei 2.7).

„Crezut în lume”: ultimele două afirmații arată rezultatele revelării Fiului lui Dumnezeu. El este acum subiectul credinței pentru lume. Nu s-a împlinit mai întâi ce năzuiau iudeii prin așteptarea lui Mesia, ci s-a împlinit ce Domnul a cerut ucenicilor Săi în Ioan 14.1: „Voi credeți în Dumnezeu, credeți și în Mine”. Este adevărat, El va prelua în curând domnia asupra lui Israel și asupra tuturor lucrărilor mâinilor Sale, dar acum relația oamenilor cu El nu se bazează pe a privi și a contempla, ci pe credință. Numai prin credință pot oamenii, pentru care El a venit, să-L cunoască și să-L primească.

„Înălțat în slavă”. Cuvântul „înălțat” se folosește de cinci ori în Noul Testament, ca să descrie înălțarea la cer a Domnului (Marcu 16.19; Faptele Apostolilor 1.2,11,22). El a fost înviat dintre cei morți prin slava Tatălui (Romani 6.4), dar la înălțarea Lui în cer, slava a devenit deosebit de vizibilă. Expresia „în slavă” (în greacă *en doxē*) nu desemnează ținta, ci împrejurările înălțării Lui. Slava a strălucit împrejurul Lui, atunci când a plecat spre cer. Norul, care L-a luat dinaintea ochilor ucenicilor, a fost norul slavei lui Dumnezeu, Șehina (Faptele Apostolilor 1.9; compară cu Matei 17.5; 2 Petru 1.17). Înălțarea Domnului în slavă a fost răspunsul lui Dumnezeu, Tatăl, la lucrarea Lui (Ioan 13.31-32; 17.4-5).

Descrierea tainei evlaviei începe cu întruparea Fiului veșnic al lui Dumnezeu și se încheie cu înălțarea în cer a Omului proslăvit Hristos Isus. Adevărata evlavie se bazează pe această Persoană și pe cele spuse de ea. Hristos, Fiul Dumnezeului celui viu, este taina evlaviei. Această

taină a fost ascunsă până în momentul crucii de pe Golgota, și nici acum nu este cunoscută de lume. Numai pe baza acestei taine poate Adunarea să corespundă responsabilității ei de stâlp și susținere a Adevărului, și numai în puterea acestei taine poate fiecare credincios în parte să se comporte corect în Casa lui Dumnezeu.

CAPITOLUL 4

Învățături greșite și învățături corecte

Versetul 1: „*Dar Duhul spune lămurit că în timpurile din urmă unii se vor depărta de credință, luând aminte la duhuri amăgitoare și la învățături ale demonilor*“.

În contrast mare cu ultimele versete ale capitolului precedent, acum apostolul se ocupă cu rătăcirile religioase între creștini, pe care el ca apostol și profet (compară cu Efeseni 2.20) le-a văzut deja de atunci.

Duhul Sfânt, ca Mijlocitor venit de la Tatăl, și-a făcut locuința în fiecare credincios și în Adunare (Ioan 14.16-17; 1 Corinteni 3.16; 6.19). El a venit să călăuzească la fiecare pas pe copiii lui Dumnezeu, să-i călăuzească în tot adevărul și să le vestească lucrurile viitoare (Romani 8.14; Galateni 5.18; Ioan 16.13). Deja pe timpul când apostolul Pavel mai era în viață, printr-o descoperire pe care El i-a făcut-o cunoscut personal lui Pavel sau prin lucrarea Sa în Adunare, El a arătat clar pericolele care vor veni în timpurile viitoare în Casa lui Dumnezeu. Apostolul Pavel împărtășește aceste gânduri lui Timotei. „Timpurile viitoare“ nu merg așa departe ca „zilele din urmă“ din 2 Timotei 3.1 și 2 Petru 3.3 sau ca „timpul de pe urmă“ din Iuda 18. Aici Pavel vorbește încă de „unii“, cum a vorbit deja în capitolul 1.3, 6, 19. Cuvântul „oameni“ din 2 Timotei 3.2 arată că decăderea va crește.

Chiar dacă Adunarea, privită în totalitatea ei, poartă caracterul Casei lui Dumnezeu, totuși foarte curând „unii se vor depărta de credință“. Deja în perioada când a fost scrisă această epistolă unii au naufragiat în credință (capitolul 1.19) sau s-au abătut de la credință (capitolul 1.6; 6.10, 21). Dar decăderea unora de la credință, prorocită aici, se fondează pe decizia lor proprie clară de a respinge adevărurile de bază ale credinței creștine și în schimbul ei să accepte alte învățături, provenite de la demoni.

Există o decădere a credincioșilor? Cuvântul lui Dumnezeu vorbește fără echivoc că oricine crede în Fiul lui Dumnezeu și prin aceasta a fost născut din nou, nu se pierde, ci are viața veșnică (Ioan 3.16; 10.38-39; Romani 8.31-39). Este răstălmăcire a Sfintei Scripturi să afirmi – cum din păcate are loc uneori – că cineva, care este născut din nou, poate totuși să se piardă. Aceasta ar însemna, că cineva, care a fost născut din Dumnezeu și prin aceasta este un copil al lui Dumnezeu (Ioan 1.12-13), este un mădular al Trupului lui Hristos și o piatră vie în Casa spirituală a lui Dumnezeu (1 Corinteni 12.27; 1 Petru 2.5) și posedă pecetea Duhului Sfânt (Efeseni 1.13-14), poate să-și piardă toate drepturile acestea! Putem să ne imaginăm că azi suntem un copil al lui Dumnezeu și mâine nu mai suntem? Azi suntem un mădular al Trupului lui Hristos și mâine vom fi tăiați? NU, astfel de gânduri stau în contradicție flagrantă cu învățătura Noului Testament.

O altă parte a vieții creștine este *mărturisirea* despre aceste lucruri și apartenența la ele. Ioan scrie despre astfel de oameni că *zic* că ei au părtașie cu Dumnezeu, că ei cunosc pe Dumnezeu, că ei sunt în lumină, și așa mai departe (1 Ioan 1.6; 2.4, 9 și așa mai departe). Asemănător se spune și în Iacov 2.14, unde citim: „Frații mei, ce folos dacă cineva *zice* că are credință, dar nu are fapte?“ Este posibil ca cineva să țină cu tărie și să arate în exterior probabil mult timp mărturia sa și umblarea sa corespunzător adevărului creștin, fără să fie cu adevărat mântuit prin pocăință și credința în lucrarea de mântuire făcută de Hristos. Într-o zi se vor depărta, așa cum

este descris în epistola către Evrei despre iudeii care la început au fost duși cu forța să se atașeze în exterior de mărturisirea creștinismului (compară cu Evrei 6.4-8; 10.26-31).

Creștinismul poate fi acceptat ca orice filozofie omenească sau ideologie, dar fără ca conștiința să fie adusă la lumina lui Dumnezeu. Când apoi se tăgăduiesc adevărurile fundamentale ale Cuvântului lui Dumnezeu, ca să se ajungă la cunoștințe „mai înalte”, atunci aceasta este decădere de la credință. Credința (aici este iarăși însoțită de articol hotărât ca și în capitolul 1.19; 3.9) este totalitatea adevărilor mântuirii, avuția credinței.

Prin căderea unora de la credință aici nu este vorba de decăderea generală, care potrivit cu 2 Tesaloniceni 2.3-12 va cuprinde creștinătatea cu numele, moartă, aflată sub călăuzirea omului păcatului, fiul pierzării, după răpirea Adunării. Dar așa cum Ioan a recunoscut deja atunci duhul lui antihrist în mulți oameni, care în exterior mărturiseau că aparțin creștinismului (1 Ioan 2,18 și versetele următoare), tot așa și Pavel a scris că taina fărâdelegii era deja activă (2 Tesaloniceni 2.7). De aceea, cât de important era și este ținerea cu tărie plină de credință la „taina evlaviei” (capitolul 3.16), ca să fi pregătit împotriva decăderii, care deja a început la unii!

Apostolul continuă cu menționarea forțelor motrice invizibile ale răului, prin care acei oameni vor fi înșelați: „duhuri amăgitoare și învățături ale demonilor”. Duhuri amăgitoare sau înșelătoare sunt puteri care lucrează în oameni, prin care satan se revelează. Apostolul Ioan scrie: „Preaiubiților, nu credeți orice duh, ci încercați duhurile dacă sunt din Dumnezeu” (1 Ioan 4.1). Prin cuvântul „duh” atât în epistola lui Ioan cât și aici nu este vorba de duhul omului, ci de duhuri satanice, care fac din oameni unelte ale lor.

Prin expresia „învățături ale demonilor” nu este vorba de învățăturile care se ocupă cu demonii, ci de învățăturile care vin de la demoni. Demonii sunt duhuri rele (compară cu Apocalipsa 16.13-14). Ele sunt unelte ale lui satan (compară cu Matei 12.24-29), care în timpul decăderii viitoare deja amintite a întregii creștinătății cu numele își vor avea locuința în aceasta. În Apocalipsa 18.2 se spune: „A căzut, a căzut Babilonul cel mare! și a devenit locuință a demonilor și închisoare a oricărui duh necurat”. Influența duhurilor amăgitoare și a demonilor este astăzi adeseori subestimată, este însă larg răspândită prin ocultism și spiritism.

Versetul 2: „*spunând minciuni în fățarnicie, însemnați cu fierul roșu în propria conștiință*”.

Cuvintele: „spunând minciuni în fățarnicie” sunt traduse uneori: „prin fățarnicia unor oameni care vorbesc minciuni”. În prima formă posibilă de traducere sunt demonii care cu fățarnicie spun minciuni. Și ceea ce urmează ar depinde gramatical de „demoni”. În cazul al doilea în vorbitorii de minciuni întâlnim iarăși oameni, și anume de data aceasta nu ca pradă a rățării, ci ca unelte ale lor, ale înșelătorilor. Am redat textul unei traduceri mai vechi, deoarece prin aceasta ambele posibilități se armonizează, că Duhul Sfânt identifică aici demonii și uneltele lor (compară în privința aceasta Marcu 1.23-26; Luca 4.31-36; 8.27-38) și în continuare se trece de la demoni la oamenii stăpâniți de demoni, care în conștiința lor sunt ca și cum ar fi însemnați cu fierul roșu.

Pe de o parte ademenitorii dau impresia de evlavie, dar sub această mască a fățarniciei vorbesc minciuni, ca să supună sufletele oamenilor lui satan, tatăl minciunii. În aceasta sunt în conștiința lor ca și cum ar fi însemnați cu fierul roșu. Expresia „însemnați cu fierul roșu” este redarea unui singur cuvânt din limba greacă, al cărui înțeles nu este simplu de redat. În Noul Testament se găsește numai în acest loc. W. Kelly l-a tradus prin „brandet” (ars, durificat), în versiunea engleză a Noului Testament tradus de J. N. Darby se spune: „cauterized” (cauterizat), și F. W. Grant folosește cuvântul „seared” (pârjolit, cauterizat). Luther, Menge și Weizsäcker folosesc cuvântul „stigmatizare”. Și cei mai mulți comentatori se gândesc la o însemnare cu fierul roșu, așa cum se obișnuia în antichitate la însemnarea sclavilor și a infractorilor (aceștia erau însemnați pe frunte). Așadar acești învățători falși erau însemnați nu în exterior, ci lăuntric în conștiința lor, ca păcătoși și dușmani ai lui Dumnezeu. Aceasta ar însemna că ei purtau în ei înșiși și față de alții deja semnul condamnării sau erau însemnați ca sclavi ai păcatelor ascunse.

Mai clar și mai judicios este dimpotrivă gândul exprimat prin cuvintele „însemnați cu fierul roșu”. Conștiințele acestor înșelători nu mai sunt curate și gingașe, ci au devenit tari și lipsite de sentimente, deoarece ei se află conștient și permanent în contradicție cu Dumnezeu și Cuvântul Său.

Versetul 3: „*oprind căsătoria, poruncind abținerea de la mâncăruri, pe care Dumnezeu le-a creat spre a fi primite cu mulțumire de cei credincioși și care cunosc adevărul*”.

Învățăturile cu origine demonică, despre care Pavel a vorbit deja în versetul 1, au influență asupra vieții practice a adepților lor, ca și învățătura lui Hristos. Dar aceste învățături sunt în contradicție evidentă cu învățătura care duce la evlavie. Pavel le rezumă în cele două porunci, oprirea căsătoriei și abținerea de la mâncăruri. Omiterea celui de-al doilea verb (a porunci), care este de fapt necesar, se întâlnește deja în capitolul 2 versetul 12 și corespunde felului de vorbire greco-atenian din timpul acela.

Aceste învățături aveau în fond origine iudaică. Aceasta rezultă din prescripțiile referitoare la circumcizie, sărbători și mâncăruri amintite deja în epistola către Coloseni (capitolul 2). Membrii sectei iudaice a esenienilor, care își aveau sediul în Qumran la Marea Moartă, respectau în afară de aceasta și porunca referitoare la celibat. La aceste principii iudaice s-au adăugat și alte curente filozofice, care nu aveau originea în iudaism. În Asia Mică barierele între populația iudaică și neiudaică nu mai erau așa de pregnante. Apropierea socială a condus la o amestecătură religioasă iudaică-greacă-păgână (sincretism). Această direcție filozofică-teologică cunoscută sub numele de gnosticism a ajuns într-adevăr abia în secolul al doilea să se dezvolte pe deplin în creștinism; însă începuturile ei se recunosc deja aici și în epistolele lui Ioan. Gnosticismul învață pentru o elită intelectuală o „cunoaștere” (grecește: *gnosis*) prin care sufletul este dezlegat de cătușele materiale și este condus în sferele superioare ale adevărului și luminii. În unele sisteme gnostice s-a arătat o disprețuire a tot ce este material și un comportament aspru față de corpul omenesc. Se credea că asprimea față de trup și îmbogățirea spirituală sunt dependente una de alta. Dar aceste speculații satanice au numai un singur scop: să îndepărteze sufletul de Dumnezeu. Fundamentul vieții de familie rânduită divin și al societății, căsnicia (compară cu Geneza 1.28; 2.18-25) a fost primul lucru desconsiderat. Dacă cineva din dragoste pentru Domnul și din dorința de a-I putea sluji nestingherit, nu se căsătorește, aceasta poate fi un lucru bun și binecuvântat (compară cu 1 Corinteni 7). Dar dacă un astfel de caz individual devine un principiu și dintr-o excepție se face o regulă, atunci se desconsideră Cuvântul lui Dumnezeu, se stăpânește asupra conștiinței altora și se distruge temelia credinței.

Tot așa este și cu porunca referitoare la abținerea de la mâncăruri. Dumnezeu a dat omului în Geneza 1.29; 2.16; 9.2-4 diferite porunci referitoare la mâncăruri, la care numai mâncarea sângelui era și este interzisă (compară cu Faptele Apostolilor 15.20). Cine dă la o parte aceste rânduieli ale lui Dumnezeu, atacă direct autoritatea cărții Geneza și prin aceasta a Cuvântului lui Dumnezeu. Un astfel de om se opune clar credinței, deoarece el vrea să obțină sfințirea pe o cale greșită și să creeze o presupusă legătură cu Dumnezeu, pe care Dumnezeu însă poate și vrea s-o dăruiască exclusiv aceluia care se supune cu credință simplă și ascultătoare vocii Sale revelate în Cuvântul Său.

În funcțiile naturale și nevoile corpului omenesc nu există nimic în sine ce ar putea să ne despartă de Dumnezeu. Desigur sexualitatea și instinctul de alimentare – ca aproape totul în viața noastră - pot duce la păcat. Dar deoarece ele sunt date de Dumnezeu, aceste lucruri nu sunt rele în ele însele, dacă noi recunoaștem și respectăm ordinea dumnezeiască în care ele au fost așezate. Dacă recunoaștem construcția corpului nostru ca fiind pregătită de Dumnezeu, atunci putem accepta cu mulțumire și actul sexual și alimentarea ca fiind rânduite de El, da, le putem privi ca o legătură care ne ține în credință și dependență de El. Desigur, aceasta este valabil numai pentru cei „care cred și cunosc (sau: recunosc) adevărul”. Dar cine este nemântuit și este departe de Dumnezeu, nu poate recunoaște în darurile exterioare un prilej de mulțumire.

Versetele 4-5: „Pentru că orice creatură a lui Dumnezeu este bună și nimic nu este de aruncat, fiind primit cu mulțumire, pentru că este sfințit prin Cuvântul lui Dumnezeu și prin rugăciune“.

Tot ce vine de la Dumnezeu Creatorul nu poate fi altfel decât bun. Acest principiu stă în opoziție cu rătăcirea acelor oameni care în toate lucrurile materiale voiau să vadă răul și au mers până acolo că au atribuit creația unui „Dumnezeu” sau „demiurg” rău sau nedesăvârșit. Binele, pe care-l dă Dumnezeu, trebuie luat cu mulțumire. Pentru credinciosul, care cunoaște adevărul, el este sfințit prin Cuvântul lui Dumnezeu și rugăciune. Poporul Israel, potrivit poruncii dată de Dumnezeu, nu avea voie să mănânce orice (compară în mod deosebit cu Levitic 11). Popoarele păgâne merg după instinctul lor sau sunt legate de prescripțiile lor religioase, că mai bine mor de foame decât să sacrifice o „vacă sfântă”. Pentru creștin nu sunt alte restricții în afară de aceea să nu mănânce sânge, așa cum Cuvântul lui Dumnezeu ne face cunoscut în unele locuri (vezi Matei 15.11; Romani 14.14; 1 Corinteni 10.27; 1 Timotei 6.17). Prin aceste sentințe clare ale Sfintei Scripturi rezultă că în general orice făptură este sfințită pentru a putea fi mâncată. A sfinți înseamnă că ceva este pus deoparte pentru un anumit scop prevăzut de Dumnezeu. Un creștin, care se hrănește exclusiv numai cu vegetale, fără a fi o necesitate, ignorează această rânduială divină.

Mâncarea nu este sfințită numai obiectiv prin Cuvântul lui Dumnezeu. Aici este amintită și o sfințire subiectivă prin rugăciune. Prin aceasta nu este vorba numai de rugăciunea de mulțumire de la masă, ci și de privilegiul mare, că credinciosul se poate apropia de Dumnezeu ca Tată al său pe baza lucrării de mântuire făcută de Hristos, deoarece el cunoaște harul Său și dragostea Sa și are zilnic parte de ele. În această părtășie intimă credinciosul poate recunoaște lucrurile aparent cele mai neînsemnate ca fiind daruri ale unui Tată care poartă de grijă, care nu a cruțat nici Darul cel mai mare dintre toate darurile, pe Fiul Său, ci la dat la moarte pentru noi.

Versetul 6: „Punând acestea înaintea fraților, vei fi un bun slujitor al lui Hristos Isus, hrănit cu cuvintele credinței și ale bune învățături pe care ai urmat-o îndeaproape.“

Pronumele demonstrativ „acestea” este în limba greacă la plural și ar putea fi tradus și „aceste lucruri” (așa cum este și în capitolul 3.14; 4.11,15; 5.7,21; 6.11). Totdeauna se referă la punctele de vedere prezentate anterior ale adevărului referitor la comportarea în Casa lui Dumnezeu. Dacă Timotei a prezentat aceste adevăruri fraților, el s-a dovedit a fi un bun (în greacă *kalos*) slujitor al lui Hristos Isus, în contrast cu învățătorii mincinoși fățarnici. Spre deosebire de capitolul 3.8-13, „slujitor” (în greacă *diakonos*) trebuie înțeles aici într-un sens mai general. Cuvântul „hrănit” se întâlnește în Noul Testament numai aici în acest sens. El nu stă la timpul trecut, așa cum s-ar putea înțelege, ci la timpul prezent (participiul prezent pasiv) și de aceea nu înseamnă o acțiune încheiată, ci un proces permanent sau general valabil. Mijloacele de ajutorare pentru această hrănire sau creștere sunt „cuvintele credinței și ale bune învățături” (în greacă *kalos*) învățături”, pe care Timotei a urmat-o exact (cu privire la cuvântul a urma compară cu Luca 1.3 și 2 Timotei 3.10). Învățătura (grecește: *didaskalia*), pe care am întâlnit-o deja în capitolul 1.10 ca „învățătură sănătoasă” și în capitolul 4.1 în legătură cu învățături înșelătoare, o mai găsim în capitolele 4.13, 16; 5.17; 6.1, 3. În timp ce credința desemnează mai mult conținutul și subiectul adevărului, învățătura este mai mult forma, felul în care adevărul este prezentat.

Asemenea lui Timotei, orice credincios trebuie să învețe să cunoască adevărul, să-l primească nu numai cu mintea, ci în liniștea inimii și a conștiinței. Mijlocul pentru această creștere duhovnicească nu este numai credința (adică adevărul referitor la mântuire, compară cu versetul 1) și învățătura, ci și *cuvintele credinței și ale învățăturii sănătoase*. Conținutul și forma adevărului dumnezeiesc sunt într-o strânsă legătură indisolubilă (compară cu 1 Corinteni 2.12-13). Acest model al „cuvintelor sănătoase”, așa cum Pavel îl numește în a doua sa epistolă, nu poate fi suficient de mult cercetat și practicat. Mereu sunt aduse la lumină comori noi ale

înțelepciunii și cunoașterii. O astfel de preocupare cu cuvintele credinței și ale bune învățături, însoțită de rugăciune și verificare personală, este temelia unei hrăniri și a unei creșteri duhovnicești sănătoase și bune. Aceasta la rândul ei este premisa creșterii spirituale, însă nu este singura premisă. O altă condiție absolut necesară pentru creșterea spirituală constă în transpunerea celor învățate și cunoscute în practica vieții de credință zilnice. Tocmai în această privință noi eșuăm deseori. Aceasta este o cauză care duce la sărăcie și slăbiciune spirituală. Un slujitor al Domnului, care nu pune în practică ceea ce predică altora nu va avea autoritate morală. Numai dacă Timotei recunoștea autoritatea absolută a cuvintelor credinței și ale bune învățături în viața sa personală putea să se prezinte ca un slujitor bun al lui Hristos cu autoritate duhovnicească.

Versetul 7: *„Dar ferește-te de miturile lumești și băbești; dar tu însuși deprinde-te în evlavie;“*

Față de cuvintele credinței și ale bune învățături, apostolul pune miturile lumești și băbești (compară cu capitolul 6.20; 2 Timotei 2.16), pe care Timotei trebuia să le respingă cu fermitate. Aici nu este vorba de învățături ale demonilor ca în versetul 1, care vor apărea abia în viitor. Deja în capitolul 1.3-4 am citit despre învățături străine, mituri și genealogii, care au fost răspândite în Efes, și în loc să zidească au dat naștere numai la certuri. De astfel de mituri este vorba aici (compară și cu Tit 1.14).

Urmează cuvintele: „deprinde-te în evlavie“. Evlavia cuprinde toate legăturile noastre cu Dumnezeu (compară cu cele spuse la capitolul 2.2). Ea constă în părtășia cu Dumnezeu și din practica care rezultă din aceasta în vorbire și fapte. În această direcție trebuia Timotei să se exerseze. Pe lângă aceasta el trebuia pe de o parte să respingă tot ce stătea împotriva relației lui cu Dumnezeu. Pe de altă parte la aceasta aparținea și dorința după Cuvântul lui Dumnezeu, după rugăciune și meditație precum și după părtășia cu copiii lui Dumnezeu.

La această deprindere în evlavie aparține și faptul, că credinciosul își disciplinează trupul. În această privință corinteni erau în mare primejdie. Să ne gândim numai la păcatul curviei amintit în 1 Corinteni 5 și 6 și la desfrânarea lor cu privire la masa Domnului în capitolul 11! De aceea Pavel se dă pe sine ca exemplu, așa cum citim în 1 Corinteni 9.24-27: „Nu știți că cei care alergă pe stadion, toți alergă, dar unul singur primește premiul? Astfel alergați, ca să câștigați! Iar orice luptător pentru premiu se înfrânează în toate; ei deci, în adevăr, ca să primească o cunună care se vestejește, iar noi, una care nu se vestejește. Eu deci alerg în felul acesta, nu ca în nesiguranță; lupt în felul acesta, nu ca lovind în aer. Ci îmi disciplinez trupul și-l țin în supunere, ca nu cumva, după ce am predicat altora, eu însumi să fiu dezaprobat“. Fără acest exercițiu de deprindere în evlavie, slujitorul lui Hristos stă totdeauna în mare primejdie, cu toată activitatea sa exterioară pentru Domnul său, să se îndepărteze lăuntric de El.

Versetul 8: *„Pentru că deprinderea trupească este de puțin folos, dar evlavia este de folos la toate, având promisiunea vieții, a celei de acum și a celei viitoare“.*

Prin deprinderea trupească nu este vorba de abținerea amintită deja în versetul 3, care mai târziu și-a găsit un teren prielnic de dezvoltare în călugărie. Astfel de deprinderi trupești stau în totală contradicție cu gândurile lui Dumnezeu. Sau pe de altă parte gândește cumva apostolul că acea deprindere trupească prin autodisciplinare a credinciosului care tinde spre evlavie nu-i folosește la nimic? Tocmai el l-a îndemnat pe Timotei la aceasta. Deci poate fi vorba numai de educarea și dirijarea puterilor trupești, a iscusinței și capacității de muncă. Noțiunea de deprindere trupească este preluată din viața sportivă grecească și era bine cunoscută oamenilor din vremea aceea. În această secțiune sunt tratate trei lucruri diferite, care pentru o înțelegere corectă a lor trebuie tratate diferențiat. În versetul 3 sunt amintite poruncile omenești ale *ascezei*, prin care Cuvântul lui Dumnezeu a fost dat la o parte. Prin respectarea acestor porunci, adepții lor trebuiau chipurile să se ridice la o sfințenie și cunoaștere mai înaltă. O astfel de asceză este

condamnată cu asprime în Cuvântul lui Dumnezeu. Deprinderea în evlavie amintită în versetul 7 conține o *autodisciplinare* duhovnicească și trupească, de care are nevoie fiecare slujitor bun al lui Hristos, pentru a fi ferit de lenevie și umblare necuviincioasă. În al treia rând în versetul 8 este amintită *deprinderea trupească*, adică antrenamentul corporal. Pavel nu tăgăduiește că această deprindere trupească are o anumită valoare sau, așa cum se exprimă textual Duhul Sfânt, „este de puțin folos“. Dar lucrul cel mai înalt, care se poate obține prin deprinderea trupească este o stare de sănătate trupească și o oarecare bucurie și onoare în viața pământească. În contrast cu aceasta, evlavia, în care Timotei trebuia să se deprindă, este folositoare la toate lucrurile, deoarece ea însăși are din partea lui Dumnezeu făgăduința vieții. Evlavia cere o continuă veghere, autodisciplinare sfântă și supunere totală sub voia lui Dumnezeu revelată. Căci tot așa fiecare participant la o întrecere trebuie să se ferească permanent de orice influență dăunătoare și de orice trândăvie, pentru a câștiga premiul. În viața de credință și de evlavie este solicitat omul întreg, care se ține mort față de păcat, dar viu pentru Dumnezeu în Hristos Isus. Pe această evlavie se bazează promisiunea vieții de acum și a celei viitoare. În timpul prezent, credinciosul se poate odihni în pace cu încredere în Dumnezeu, care a spus: „Nicidecum nu te voi lăsa și cu nici un chip nu te voi părăsi“ (Evrei 13.5). În privința viitorului, în Romani 2.7 se spune că Dumnezeu va răsplăti cu viață veșnică pe cei care prin stăruință în lucrarea bună, caută glorie și onoare și neputrezire. În a doua sa epistolă către Timotei, apostolul scrie: „Vrednic de încredere este cuvântul: pentru că, dacă am murit împreună cu El, vom și trăi împreună“ (2 Timotei 2.11). În general, în epistolele pastorale nu întâlnim așa de mult privilegiile cerești ale credincioșilor, ci practica unei vieți sănătoase și dedicate evlaviei. De cele mai multe ori Pavel vede viața veșnică ca ceva de viitor pentru credincios, pe când în scrierile apostolului Ioan în general ea este privită ca posesiune actuală a credinciosului. În timp ce Pavel descrie poziția desăvârșită a credinciosului înaintea lui Dumnezeu Tatăl în Hristos pe baza credinței în jertfa Sa de ispășire, Ioan ne vede ca copii ai lui Dumnezeu, născuți din El și de aceea posedăm deja acum viața veșnică. Drept urmare în scrierile lui Pavel credinciosul are parte de viața veșnică în mod desăvârșit și deplin atunci când el va fi la Hristos în glorie (compară cu capitolul 1.16; Romani 6.22; Galateni 6.8; Tit 3.7).

Versetele 9-10: „Vrednic de încredere este cuvântul acesta și demn de toată primirea; deoarece pentru aceasta ne ostenim și suntem defăimați, pentru că ne-am pus speranța într-un Dumnezeu viu, care este Mântuitor al tuturor oamenilor, mai ales al credincioșilor“.

Ca și în capitolul 1.15, apostolul folosește aici cuvintele accentuate: „Vrednic de încredere este cuvântul acesta și demn de toată primirea“ (compară cu capitolul 3,1). Aici ele se referă la cele spuse în versetul 8. „Pentru aceasta” (sau așa cum traduce W. Kelly: „în acest scop”) nu se referă direct la „cuvânt”. Apostolii și colaboratorii lor au lucrat în așa fel ca cuvintele credinței și ale bunei învățături, al căror conținut este evlavia, să fie răspândite pe pământ. Din cauza aceasta au fost batjocoriți (unele manuscrise vechi, bune ale Noului Testament, \aleph A CF GK, redau aici însă *agonizometha*, „noi luptăm”, în loc de *oneidizometha*, „noi suntem defăimați”) . Dar acești slujitori ai Domnului nu s-au lăsat descurajați, căci mobilul slujirii și vieții lor era speranța fermă într-un Dumnezeu viu, care este Susținătorul tuturor oamenilor și mai ales al celor credincioși. Iarși Pavel numește pe Dumnezeu aici, „Dumnezeul cel viu“, așa cum deja a făcut în capitolul 3.15 (compară cu Matei 16.16; 26.63; Faptele Apostolilor 14.15; 1 Tesaloniceni 1.9; Evrei 9.14; 10.31). Cuvântul „Susținător“ (în greacă *soter*) este tradus în capitolul 1.1 și 2.3 prin cuvântul „Mântuitor”. Acest titlu a fost folosit de păgâni pentru zeitățile lor, dar era folosit și pentru împăratul romanilor. În Imperiul Roman împăratul care domnea era numit „susținătorul (sau salvatorul; în greacă *soter*) lumii“ și a fost venerat ca atare. Dar ce diferență enormă este între un *soter* omenesc – oricât de binefăcător ar fi fost el și oricât de bine ar fi domnit el - și Dumnezeul Cel viu, care este Susținătorul tuturor oamenilor și mai ales al celor credincioși! În cele mai multe traduceri ale Bibliei aici este folosit cuvântul „Salvator“ sau „Mântuitor“. Dar aici nu este

vorba de lucrarea de mântuire a lui Hristos făcută pentru păcătoșii pierduți. Aici Dumnezeu este văzut ca singurul și adevăratul Susținător al omenirii întregi, pentru care El în domnia Sa poartă de grijă (compară cu Neemia 9.6; Matei 5.45; 10.29; Faptele Apostolilor 17.25). Dar credincioșii, care sunt răscumpărați prin sângele lui Hristos, sunt subiectul deosebit al purtării Sale de grijă (1 Petru 3.12; 4.19).

Niciun credincios adevărat nu va uita vreodată privilegiile nespuse de mari ale mântuirii și ale vieții veșnice, ale nădejzii cerești și ale gloriei veșnice. Dar având în vedere aceste lucruri nevăzute și veșnice, în lucrurile vieții zilnice el ar putea să treacă cu vederea purtarea de grijă a lui Dumnezeu, plină de dragoste și permanentă. Aceasta ar fi o dezonorare a Domnului și o pagubă pentru el însuși. Dar acest verset, așa cum am văzut, ca și începutul acestui capitol, au menirea să păzească pe credincios de o astfel de rătăcire. Revelarea unor adevăruri duhovnicești și privilegii mai înalte pe baza lucrării de mântuire înfăptuită de Hristos, pot întrece în glorie faptul nemodificabil, că Dumnezeu este Susținătorul tuturor oamenilor, dar niciodată nu poate fi dat la o parte. Dar pretutindeni unde apare o învățătură rătăcitoare sau falsă, există pericolul ca creatura să fie defăimată.

Versetele 11-12: „*Poruncește acestea și învață-i! Nimeni să nu-ți disprețuiască tinerețea, ci fii model pentru credincioși în cuvânt, în purtare, în dragoste, în credință, în curăție*“.

Îndemnurile de la versetele 11-16 sunt adresate într-adevăr lui Timotei și se referă la slujba sa, dar ele sunt folositoare și slujitorilor lui Dumnezeu din toate timpurile. Prima solicitare a apostolului este: „*Poruncește acestea și învață-i!*“. Faptul că cuvântul „poruncește“ este folosit așa de des, subliniază importanța umblării practice a credinciosului, care de fapt este tema acestei epistole (compară cu capitolul 1.3; 5.7; 6.13, 17). Această solicitare este aici foarte generală și cu siguranță cuprinde mai mult decât cele spuse în versetele 9 și 10. Când Pavel l-a trimis pe tânărul Timotei la Corint, el a scris credincioșilor de acolo: „*Dar, dacă va veni Timotei, vedeți să fie fără frică între voi, pentru că el lucrează lucrarea Domnului, ca și mine. Nimeni deci să nu-l disprețuiască*“ (1 Corinteni 16.10-11). Aici el îl îndeamnă pe Timotei însuși, ca cel care poruncește și învață pe alții să se comporte așa fel ca nimeni din cauza comportării lui să fie determinat să-l trateze cu dispreț din cauza tinereții lui⁴. Dar nu numai aceasta, ci el trebuia să fie și un model pentru credincioși. Prin aceasta apostolul atrage atenția asupra unui punct foarte important din viața de credință. Un conducător spiritual – așa cum era Timotei, cu toate că era tânăr – trebuie nu numai să poată arăta calea cea dreaptă, ci el însuși să umble pe ea, pentru ca și alții să-l poată urma. Așa vorbește apostolul și despre sine însuși (1 Corinteni 11.1; Filipeni 3.17), în același sens îndeamnă Petru pe bătrâni (1 Petru 5.2-3), și așa vedem în mod desăvârșit la Domnul nostru Isus (1 Petru 2.21). Păstorul cel bun merge în fața oilor Sale și ele Îl urmează (Ioan 10.4).

Nu numai supraveghetorii și diaconii (compară capitolul 3) trebuie să fie fără vină în umblarea lor, ci și aceia care slujesc în Evanghelie, în slujba de păstor și de învățător cu darurile date lor de Domnul. Căci cu ce autoritate ar putea ei altfel să exercite slujba lor?

Mai întâi sunt numite cele două domenii în care Timotei trebuia să fie un exemplu: cuvântul și umblarea. Deci el trebuia să fie în toată viața lui un exemplu de ucenic credincios. În cuvintele sale nu trebuia să se găsească vreo fățarnicie sau nesinceritate, nici o superficialitate sau necurăție, ci ele trebuiau să fie cu har, dresate cu sare (compară cu Efeseni 4.29; 5.4; Coloseni 4.6). Dar și felul lui de viață trebuia să fie un model, oriunde Timotei ar fi umblat și ori cu cine ar fi avut a face.

Apoi sunt amintite însușirile bune sau virtuțile, prin care Timotei putea să fie un model: dragoste, credință și curăție. Dumnezeu a turnat dragostea Sa prin Duhul Sfânt în inima credincioșilor și ei iubesc pentru că El i-a iubit mai întâi (Romani 5.5; 1 Ioan 4.19). Natura

⁴ Dacă Timotei avea aproximativ 20-25 de ani atunci când Pavel l-a luat cu el ca slujitor în a doua sa călătorie misionară în jurul anului 50 (Faptele Apostolilor 16), probabil acum avea 33-38 de ani.

dumnezeiască este vizibilă în dragoste, în devotamentul ei, delicatețea sufletească și compasiune. Credința nu este numai ținerea cu tărie la adevărul revelat al mântuirii, subiectul credinței noastre, ci și adevărata cunoaștere a lui Dumnezeu și încrederea în El în toate împrejurările vieții zilnice. Această credință vie este imboldul puternic pentru o umblare și o slujbă în fidelitate. Curăția este în final indiciul pentru autenticitatea și loialitatea dragostei și a credinței. Ea nu se limitează numai la domeniul sexual, cu toate că acesta a fost dintotdeauna și foarte des prilej spre necurăție și păcat, ci cuprinde tot ce oferă persoanei o natură sinceră și curată. Fără aceste premise Timotei nu și-ar fi putut îndeplini misiunea care îi sta înaintea.

Versetul 13: „*Până vin eu, ia aminte la citire, la îndemnare, la învățatură*“.

Deja în capitolul 3.14 Pavel și-a exprimat speranța de a se reîntoarce curând la Timotei în Efes. Acum îi amintește ca până atunci el să se dedice citirii Sfintei Scripturi înaintea altora, îndemnării și învățurii. Cuvântul tradus aici prin „ia aminte“ (în greacă *prosechein*) înseamnă de fapt „a îndrepta atenția spre ceva, a fi atent la ceva“. De aceea este posibil că Timotei aici nu este îndemnat ca el însuși să practice aceste trei lucruri, ci și să ia seama ca și alții să facă aceasta așa cum se cuvine.

Citirea și explicarea scrierilor Vechiului Testament se practica deja în sinagogile iudaice în zilele de sabbat. În sinagoga din Nazaret, Domnul Isus a citit și a explicat un pasaj din cartea prorocului Isaia (Luca 4.16-27; compară și cu Faptele Apostolilor 13.14-16). În străngerile credincioșilor se făcea același lucru. Rând pe rând au venit mai întâi epistolele (compară cu Coloseni 4,16), apoi s-au adăugat celelalte scrieri inspirate ale Noului Testament. Citirea Sfintei Scripturi este temelia oricărei învățături creștine. Dacă această lucrare se face într-un duh supus și cu adevărat dispus nu numai de a asculta ci și de a împlini, atunci deja numai citirea Cuvântului lui Dumnezeu dă naștere la roade binecuvântate. De aceea în primul rând să nu luăm seama la cuvintele oamenilor, ci la Cuvântul lui Dumnezeu, fără însă să desconsiderăm darurile, pe care Domnul le-a dat pentru zidirea Adunării Sale.

Îndemnarea este aplicarea celor citite la inima și conștiința ascultătorilor. Prin aceasta ei sunt treziți pentru orice lucrare bună și vor fi feriți de influențe și învățături false (compară cu capitolul 1.3-4).

Prin învățatură este explicat înțelesul Cuvântului lui Dumnezeu, așa că ascultătorii pot să cunoască clar voia lui Dumnezeu.

Versetul 14: „*Nu neglija darul care este în tine, care ți-a fost dat prin profeție, cu punerea mâinilor de către ceata celor bătrâni*“.

Dacă în versetul anterior Timotei a fost îndemnat la activitate în Adunare, aceasta nu s-a făcut fără vreun temei. El avea un dar al harului (grecește: *charisma*; compară cu Romani 12.6-8; 1 Corinteni 12.4; 1 Petru 4.10). În ce a constat acest dar al harului nu este spus nici aici și nici în altă parte. Dar din 2 Timotei 4.5 rezultă că el era un evanghelist, și locurile studiate din capitolul 1.3; 4.6-7,11 precum și 2 Timotei 4.2 arată că el avea și darul de învățător (compară cu Efeseni 4.11).

Timotei nu avea voie să neglijeze acest dar. Prin indolență, indiferență sau preocupare intensă cu alte lucruri, orice aptitudine poate fi neglijată. Dacă îmi neglijez un timp grădina în timpul verii, urmările vor fi curând vizibile pentru oricine: buruienile se vor extinde și roadele așteptate degenerază sau nu apar deloc. Dacă cineva a primit din partea Domnului un dar de har, prin aceasta are totodată misiunea să-l folosească spre onoarea Domnului și spre binecuvântarea altora. Aceasta a arătat-o clar Domnul în parabola talanților în evanghelia după Matei 25.14-30. În 2 Timotei 1.6, Timotei este îndemnat să înflăcăreze acest dar de har, aceasta înseamnă să fie activ, pentru ca el să se dezvolte pe deplin.

Darul de har, pe care Timotei îl posedă, i-a fost dat prin profeție. Deja în capitolul 1.18, Pavel i-a amintit de profețiile făcute mai înainte cu privire la el, la care cu siguranță el s-a referit la același subiect ca și în acest verset. Prin vorbiri profetice s-a făcut referire deja mai înainte la chemarea lui Timotei pentru o slujbă deosebită. Într-un caz unic apostolul Pavel i-a făcut cunoscut darul de har al lui Dumnezeu prin punerea mâinilor sale (2 Timotei 1.6). În nici un alt loc din Noul Testament nu citim că darurile de har au fost date, sau măcar confirmate, prin mijlocirea oamenilor. Domnul Isus Însuși dă daruri (în greacă: *dōma*; Efeseni 4.10) Adunării Sale, și ele pot fi exercitate așa cum se cuvine numai prin puterea Duhului Sfânt (1 Corinteni 12.4, 8-11). Orice numire sau chemare pentru exercitarea unui dar este un amestec între darurile de har și funcțiile locale și arată o totală necunoaștere a gândurilor lui Dumnezeu cu privire la autoritatea divină și slujba duhovnicească (compară cu cele spuse la capitolul 3).

De aceea este foarte semnificativ, că Timotei posedă un dar de har nu *prin*, ci *cu* punerea mâinilor de către ceata bătrânilor. El a primit darul nu prin faptul că ceata bătrânilor și-a pus mâinile peste el, ci prin prorocie și punerea mâinilor apostolului. Ceata bătrânilor și-a pus apoi mâinile peste el, ca să exprime părtășia lor cu el în slujbă. Astfel el putea să-și facă lucrarea știind că bătrânii adunării i-au recunoscut misiunea și îl susțineau.

Punerea mâinilor era o lucrare foarte cunoscută deja din Vechiul Testament de la serviciul jertfelor. La aducerea jertfei de ardere de tot, satisfacția lui Dumnezeu cu privire la animalul de jertfă se transmitea la cel ce jertfea (Levitic 1.4); la jertfa de ispășire prin punerea mâinilor se pune păcatul pe animalul de jertfă (Levitic 4.4,15,24; 16.21), iar la jertfa de pace sau mulțumire prin punerea mâinilor se exprima părtășia (Levitic 3.2). În fiecare caz era unirea cu animalul de jertfă, care vorbea simbolic despre jertfa lui Hristos. Și în Noul Testament punerea mâinilor este de cele mai multe ori expresia identificării și părtășiei (compară cu Faptele Apostolilor 6.6; 13.3; 1 Timotei 5.22). Gândul hirotonisirii sau al numirii pentru o slujbă oarecare prin actul de punere a mâinilor este total străin de Sfânta Scriptură. Chiar dacă Pavel și-a pus mâinile peste Timotei (2 Timotei 1.6), prin aceasta s-a exprimat în primul rând identificarea slujitorului bătrân cu tânărul.

Versetul 15: „*Ocupă-te cu acestea, fii în totul în ele, pentru ca înaintarea ta să fie arătată tuturor*“.

J. N. Darby traduce prima parte a acestui verset astfel: „Preocupă-te cu aceste lucruri”, și W. Kally traduce: „puneți pe inimă aceste lucruri”. Cuvântul grecesc pentru „ocupă-te” (*meletaō*) se mai întâlnește numai în Faptele Apostolilor 4.25, unde este tradus prin „a cugeta”.

Așa cum a fost deja în versetele 6 și 11, aici se pun în mod deosebit încă o dată lui Timotei pe inimă îndemnul anterior. El trebuia să-și îndrepte gândurile cu totul spre aceste lucruri și nu spre interese personale sau chiar spre lucruri lumești. Aceasta era caracteristica unui slujitor fidel și folositor, preocupat de interesele Domnului său. El nu trebuia să trăiască și să lucreze pentru sine însuși, ci pentru Domnul său.

Dacă Timotei va proceda așa, înaintarea lui va fi văzută de toți. O umblare în părtășie cu Domnul nu poate să rămână ascunsă. El dă slujbei o autoritate morală, care va face o impresie profundă asupra tuturor. Înaintarea constă în cunoașterea Cuvântului lui Dumnezeu, în folosirea lui în practica vieții proprii și a ascultătorilor, în puterea de discernământ și în cunoașterea nevoilor fiecărui suflet, precum și în aptitudinea de a ajuta nevoilor lor spirituale.

Versetul 16: „*Ia seama la tine însuși și la învățătură; perseverează în ele, pentru că, făcând aceasta, te vei mântui și pe tine însuși și pe cei care te ascultă*“.

Cu primele cuvinte ale acestui verset Pavel repetă îndemnul adresat deja lui Timotei. Fiecare credincios, și fiecare slujitor al Domnului, este răspunzător în primul rând pentru el însuși și apoi pentru ceilalți. Așa spune Pavel bătrânilor din Efes: „Luați seama deci la voi înșivă

și la toată turma“ (Faptele Apostolilor 20.28). Conștiința proprie, care este amintită de mai multe ori în această epistolă, trebuie să fie menținută totdeauna curată în lumina lui Dumnezeu.

Însă apoi era misiunea deosebită a lui Timotei să ia seama la învățătură. Aici este vorba de curăția și grija cu privire la darea de învățătură, dar și de activitatea de învățător a celorlalți frați (compară cu capitolul 5.17). Învățătura dată credincioșilor trebuie să corespundă modelului cuvintelor sănătoase.

Timotei trebuia să stăruiască în aceste lucruri. Aceasta înseamnă că el pe de o parte trebuia să se țină strâns legat de ele și să nu se îndrepte spre alte lucruri. Dar totodată înseamnă și că el trebuia s-o facă permanent, fără întrerupere. Mulți au dorit cu râvnă mare să intre în lucrarea Domnului. Dar când au venit primele greutăți și rezultatele sau recunoștința nu au venit, așa cum au fost așteptate, interesele inițiale au pierdut din intensitate, deoarece a lipsit perseverența, care este necesară în astfel de situații, ca să le suporti cu Domnul și pentru Domnul.

Dacă Timotei ar face aceasta, atunci el s-ar mântui atât pe sine însuși, cât și pe cei care îl ascultau. Prin „mântuire“ aici nu se înțelege mântuirea sufletului, pe care numai Dumnezeu o dăruiește celui care crede în Domnul Isus (compară cu capitolul 2.4; 2 Timotei 1.9), ci este vorba de salvarea credinciosului din multele primejdii de pe calea spre gloria cerească (compară cu Romani 5.10; 2 Timotei 4.18; Evrei 7.25). Hristos, la dreapta lui Dumnezeu, intervine pentru ai Săi, dar aici vedem responsabilitatea noastră (compară cu Filipeni 2.12). Mântuirea este aici ocrotirea desăvârșită față de învățăturile și practicile rele, de care am fost avertizați categoric de Duhul Sfânt la începutul acestui capitol.

CAPITOLUL 5

Văduve și bătrâni

Versetele 1-2: „*Nu mustra aspru pe un bătrân, ci îndeamnă-l ca pe un tată; pe cei mai tineri, ca pe frați; pe femeile mai în vârstă, ca pe mame; pe cele mai tinere, ca pe surori, în toată curăția.*“

Mereu în această epistolă Pavel îndeamnă pe Timotei la o comportare cuviincioasă (capitolul 4.6,11,15,16; 5.21; 6.2,11). Totdeauna scopul este: „ca să ști cum trebuie să se poarte cineva în Casa lui Dumnezeu“. Cuvântul „bătrân“ (grecește: *presbyteros*) este același ca și cel din versetul 17 care denumește funcția bătrânilor. O privire asupra versetului 2 arată însă că aici nu este vorba numai de bătrânii adunării, ci de toți bărbații în vârstă.

Ca tânăr, care a primit o slujbă în adunare, să învețe pe alții și să îndemne, cu privire la persoanele în vârstă, fie ele frați sau surori, Timotei trebuia să folosească o deosebită delicatețe. El trebuia, dacă era nevoie, să-i îndemne ca pe niște tați și niște mame, în loc să se comporte aspru cu ei. Acest lucru putea să-l facă așa cum se cuvine numai dacă el însuși era împodobit cu smerenia (compară cu 1 Petru 5.5), care vine de la Dumnezeu prin har și prin respect față de cei în vârstă. Cât de ușor se poate întâmpla și astăzi ca un frate mai tânăr, căruia Domnul i-a încredințat un dar spiritual și responsabilitate, să lezeze pe un frate mai în vârstă, și acesta nu mai primește mustrarea care i se cuvine. Acest indiciu este probabil deosebit în perioada noastră de tinerețe. Să ne amintim în această privință cuvintele lui Dumnezeu din Vechiul Testament: „Să te ridici înaintea capului cărunt și să onorezi fața bătrânului. Și să te temi de Dumnezeul tău.“ (Levitic 19.32).

Și comportamentul lui Timotei față de bărbații mai tineri trebuia să fie caracterizat de dragoste, căci el trebuia să-i îndemne ca pe *frați*.

Cu privire la comportamentul față de femeile tinere urmează o mențiune importantă: „în toată curăția (sau inocența)“. Cât de ușor se puteau amesteca gânduri firești în preocuparea cu ele!

Numai o viață de sfințenie și curăție în fața Domnului poate fi mediul prielnic unde vom fi ocrotiți de poftele firii. Cât de important este acest îndemn pentru frații mai tineri, care doresc să se lase folosiți de Domnul, arată cu regret unele experiențe negative din viața practică.

Versetele 3-4: „*Onorează pe văduvele care sunt cu adevărat văduve. Dar, dacă vreo văduvă are copii sau urmași, ei să învețe întâi să fie evlavioși față de propria casă și să-i răsplătească pe părinți, pentru că aceasta este plăcut înaintea lui Dumnezeu.*“

Versetele care urmează de la versetul 3 la 16 au ca temă văduvele din adunare. Poate cineva se întreabă: de ce se acordă așa mult spațiu pentru o astfel de tematică? Dar Dumnezeu nostru este singurul Dumnezeu înțelept (Romani 16.27)! El știe cât de singuratică și uitată – chiar și în zilele noastre! – poate fi viața unei văduve adevărate. El știe de asemenea cât de ușor aceasta poate fi trecută cu vederea chiar și de credincioșii care sunt căsătoriți și au familii.

De aceea văduvele, ca și copiii lor, sunt subiectul purtării de grijă deosebite a Dumnezeului nostru și Tatăl. În Psalmul 68.5 se spune: „În sfântul Său locaș, Dumnezeu este Tatăl orfanilor și apărătorul văduvelor“ (compară cu Psalmul 146.9). Numeroase rânduieli din Vechiul Testament subliniază aceasta. Cine a dovedit grijă deosebită față de văduve și orfani se poate aștepta la binecuvântarea Domnului (Deuteronom 14.29; 24.19), deoarece el a lucrat într-un gând plăcut lui Dumnezeu. Și astăzi, în timpul harului, nu este altfel. În Adunarea lui Dumnezeu văduvele nu trebuie să fie uitate. Deja în primele zile ale Adunării a apărut problema că văduvele au fost trecute cu vederea în slujirea zilnică, deși aveau totul în comun (Faptele Apostolilor 6.1). Atunci au fost numiți primii diaconi în Ierusalim, care trebuiau să poarte de grijă ca văduvelor iudeilor de origine greacă să li se dea cele necesare. Remarcăm faptul că acești bărbați trebuiau să aibă o mărturie bună și să fie plini de Duhul Sfânt și înțelepciune (Faptele Apostolilor 6.3).

Deosebit de importante apar în acest context cuvintele lui Iacov: „Religia curată și neîntinată înaintea lui Dumnezeu Tatăl este aceasta: a-i cerceta pe orfani și pe văduve în necazurile lor, a se păstra neîntinați de lume“ (Iacov 1.27).

Mai întâi se spune la modul general: „Onorează pe văduvele care sunt cu adevărat văduve“. Probabil nu toate văduvele aveau nevoie de ajutor material. Dar totuși ele trebuiau să primească stima meritată și ajutorul necesar. În țările industrializate moderne „rețelele sociale” prin pensii și asigurări acoperă de cele mai multe ori nevoile materiale profunde, care odinioară deseori era soarta văduvelor. De aceea ajutorarea de către adunare a văduvelor nevoiașă a devenit o raritate. Dar sensul cuvântului „onorează” merge mult mai departe și își are și astăzi însemnătatea lui.

Duhul Sfânt clasifică văduvele, în următoarele versete, în trei grupe:

1. văduve tinere (versetele 11-14), care sunt într-o primejdie deosebită și de aceea li se poruncește să se căsătorească iarăși;
2. văduve care au copii sau nepoți (versetele 4 și 16), și care trebuie ajutate de aceștia;
3. văduve cu adevărat văduve (versetele 3, 5 și 16) care sunt singuratice și nu au rude care să le întrețină. La aceste văduve se adaugă și văduvele care trebuiau înscrise pe listă, ca să fie ajutate de sfinți (versetele 9-10).

Această clasificare poate fi considerată la prima vedere foarte mecanică. Dar Dumnezeu nu este un Dumnezeu al neorânduiei, ci al păcii (1 Corinteni 14.33). Ordinea în Casa lui Dumnezeu este valabilă și în aceste lucruri! Lucrarea ordonată a diaconilor este mai bună decât o lucrare de dragoste bine intenționată, dar dezordonată și negândită (compară cu capitolul 3.8-13; Faptele Apostolilor 6.1 și versetele următoare).

După ce în versetul 3 au fost amintite mai întâi adevăratele văduve, în versetul 4 apostolul ajunge să vorbească despre văduvele care au copii sau nepoți. Aceștia ar trebui în primul rând să învețe să fie evlavioși față de propria casă. Lor le revenea sarcina să poarte grijă de mama lor sau de bunica lor. Dacă încă nu au cunoscut obligația de copii, trebuiau s-o învețe. Aici ca și în versetul 16 este prezentat copiilor și nepoților, să răsplătească mamele și bunicii, care sunt văduve, prin respect plin de dragoste și evlavios, adică să dea ceva înapoi din ceea ce ei în

tinerețe au avut parte din dragostea și îngrijirea acestora. Un exemplu deosebit de frumos al acestei îngrijiri îl vedem la Domnului nostru pe cruce. În ultimele clipe dinaintea morții Sale S-a gândit cu grijă plină de dragoste la mama Sa, atunci când El a încredințat-o ucenicului Său Ioan prin cuvintele: „Iată, mama ta“.

Un astfel de comportament este plăcut lui Dumnezeu. În capitolul 2.3 am citit că rugăciunea făcută pentru toți oamenii și pentru toți cei așezați în poziții înalte este „bună și primită înaintea lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru”. Evlavia cuprinde toată viața credinciosului și se arată în primul rând în cercul familial.

Versetul 5: *„Iar cea care este cu adevărat văduvă și rămasă singură și-a pus speranța în Dumnezeu și stăruie noapte și zi în cereri și rugăciuni.“*

Aici apostolul se adresează iarăși surorilor singurate amintite în versetul 3, care sunt cu adevărat văduve. El le numește „singure”. Cât de puțin se gândește la acestea, chiar și între cei credincioși! O astfel de văduvă nu are nici un sprijin pământesc, nici un ajutor omenesc. Însă Dumnezeu nostru și Tatăl a promis ajutorul Său tocmai acestora. El este Judecătorul văduvelor. Un exemplu de o astfel de văduvă temătoare de Dumnezeu îl vedem în profetesa Ana. Despre ea se spune: „Ea era mult înaintată în vârstă și trăise cu soțul ei șapte ani de la fecioria ei, ea însăși fiind văduvă până la optzeci și patru de ani, și nu se depărta de la templu, slujind noapte și zi cu posturi și cu rugăciuni“ (Luca 2.36-37).

În versetul 5 prin cuvântul „iar” se scoate în evidență un contrast și mai puțin o diferență față de versetul 4. Aici se scoate în evidență prin laude atitudinea duhovnicească a acestor văduve; în tăcere rezultă din aceasta că o văduvă, care trăiește în felul acesta, merită cel mai mult grija din partea Adunării. Cineva a spus: „Una sau două astfel de văduve în mijlocul nostru sunt un mare izvor de putere. Orice ajutor, pe care credincioșii îl pot da lor în sens material, ar fi ca nimic în comparație cu ajutorul pe care ele îl constituie pentru sfinți. Ele stăruiesc noapte și zi în cereri și rugăciuni“.

Versetul 6: *„Dar cea care trăiește în desfătare, deși vie, este moartă.“*

Un tablou cu totul altul vedem în acest verset. Văduva descrisă aici dispune de mijloace suficiente, ca să-și permită o viață comodă, da, luxuriantă. Răul aici constă în faptul că ea folosește aceste mijloace exclusiv în acest scop. Cuvântul folosit pentru „trăiește în desfătare“ (în greacă *spatalaō*) se găsește și în Iacov 5.1-5, unde se spune celor bogați, care se revelează ca creștini falși: „Veniți acum, bogaților, plângeți, tânguți-vă de nenorocirile voastre care vin peste voi. ... Ați trăit în lux pe pământ și v-ați desfătat.” Ce are comun o astfel de viață în plăceri carnale, desfătări și împliniri ale poftelor cu adevărata viață din Dumnezeu? Cine din principiu trăiește în felul acesta, este mort din punct de vedere duhovnicesc, chiar dacă a depus o mărturie creștină. Moartea duhovnicească înseamnă totdeauna în Noul Testament: fără viață din Dumnezeu (compară cu Luca 9.60; Efeseni 2.1; 5.14; Apocalipsa 3.1). Un suflet născut din nou, în cărui viață nu se vede nici o roadă pentru Dumnezeu, nu este numit niciodată „mort“, ci „adormit“. Unul care doarme poate să aibă multe asemănări cu un mort (compară cu Efeseni 5.14; 1 Tesaloniceni 5.6).

Versetul 7: *„Poruncește și acestea, ca să fie fără vină.“*

Mereu în această epistolă, care tratează ordinea din Casa lui Dumnezeu, suntem îndemnați cu insistență la comportarea corectă în această Casă. „Îndemnarea cu insistență” este înțelesul deosebit al cuvântului „a porunci“, care se întâlnește și în capitolul 1.3 și 4.11. Acest verset leagă cele spuse anterior cu cele care urmează și subliniază că atât văduvele cât și urmașii lor trebuie să trăiască fără vină.

Versetul 8: „*Iar dacă cineva nu îngrijește de ai săi și mai ales de cei ai casei, a tăgăduit credința și este mai rău decât un necredincios.*“

Aici apostolul se adresează pentru a doua oară copiilor, respectiv aparținătorilor văduvelor. Prima dată a făcut-o deja în versetul 4, și în versetul 16 se adresează pentru a treia oară. Din acest întreit apel recunoaștem cât de important și potrivit cu Dumnezeu este ca copiii să nu se retragă de la răspunderea lor față de părinți, însă în mod deosebit să îngrijească de mama care trăiește singură.

Dar dacă în timp ce în versetul 4 vedem partea pozitivă a evlaviei, care este plăcută înaintea lui Dumnezeu, apostolul folosește aici cele mai aspre expresii pentru cazul când cineva neglijează obligațiile de îngrijire a rudelor apropiate sau ai celor ai casei. Credința, aici însoțită de articolul hotărât, nu este puterea lăuntrică a credinței, ci avuția noastră de credință, adevărul creștin. Obligația de a îngriji pe membrii de familie este învățată atât în Vechiului Testament cât și în Noului Testament (compară cu Matei 15.3-6; Efeseni 6.2-3). Cineva care nu îngrijește de ai săi și în mod deosebit de cei ai casei este mai rău decât un necredincios. Orice om, care gândește și simte normal, recunoaște și respectă relațiile familiare dintre părinți și copii. Această dragoste naturală a sădit-o Creatorul în inima omului. Un necredincios, care își respectă și iubește părinții, este un exemplu spre rușinarea credinciosului care nu face aceasta. Pe lângă aceasta credinciosul posedă un etalon mult mai înalt pentru dragostea sa: „Umblați în dragoste, după cum și Hristos ne-a iubit și S-a dat pe Sine Însuși pentru noi“ (Efeseni 5.1-2). Ce mărturie rușinoasă dă un copil al lui Dumnezeu în fața lumii, dacă omite să practice cele mai elementare reguli ale dragostei și milosteniei creștine!

Versetele 9-10: „*O văduvă, ca să fie înscrisă pe listă, să nu aibă mai puțin de șaiszeci de ani, să fi fost soție a unui singur bărbat, având mărturie în fapte bune – dacă a crescut copii, dacă a fost primitoare de oaspeți, dacă a spălat picioarele sfinților, dacă i-a ajutat pe cei necăjiți, dacă a urmărit orice faptă bună.*“

Din timpurile străvechi diferiți comentatori au vrut să vadă în văduvele numite aici un stadiu deosebit pentru ordinarea ca văduve slujitoare ca „diaconite”, cu toate că niciunde în tot Noul Testament nu stă scris ceva în privința aceasta. W. Kelly scrie în comentariile sale referitoare la acest loc: „Aici este mai mult vorba de văduve într-o poziție privilegiată sau chiar oficială. Dar nimic nu arată că aceste văduve ar fi o grupă de diaconite, căci vârsta lor vorbește tocmai împotriva unor activități mari de această natură. Aici nu este vorba nici de activități ale bătrânilor, cu toate că vârsta minimă de șaiszeci de ani ar putea fi numită ca argument pentru aceasta.

Din context nu se poate recunoaște nici cea mai mică temelie pentru astfel de activități, chiar dacă unii învățați pe baza afirmațiilor părinților bisericii greacă și latină vor să așeze în acest loc gândul referitor la supraveghetori feminini. Apostolul vorbește aici clar numai despre acele văduve, pe care Adunarea trebuia să le înscrie pe listă în vederea îngrijirii și aprovizionării lor. Caracteristicile amintite se referă de aceea la viața lor din trecut și nu la obligațiile lor mai mari sau mai mici din viitor. În descrierea văduvelor se recunoaște o oarecare creștere: mai întâi sunt văduvele în general, în al doilea rând sunt văduvele cu adevărat văduve și în al treilea rând sunt văduve care trebuiau recunoscute ca atare de adunare și trecute pe o listă. Din aceasta nu rezultă nici o aluzie cu privire la o grupă de văduve organizată sau o ordinată, deși este cunoscut că mai târziu a existat așa ceva“ (Expositon of the First Epistle of Tomothy).

Apostolul face deci cunoscut lui Timotei care văduve trebuiau trecute pe listă, adică pe lista de persoane care erau întreținute de Adunare. Putea fi vorba numai de acele văduve care nu posedau nici un mijloc de întreținere și nu aveau nici un venit, dar nu aveau nici membrii ai familiei apropiate. Ele trebuiau să aibă cel puțin șaiszeci de ani. La această vârstă înaintată în condițiile de atunci ele nu mai puteau să-și câștige ușor cele necesare pentru existență. De aceea trebuia să

intervină adunarea. Dar din aceasta să se deducă că Adunarea nu trebuia să susțină văduvele tinere, de exemplu în caz de boală sau alte nevoi, ar fi greșit. Însă văduvele care au trecut de vârsta de șazeci de ani trebuiau trecute pe o listă, ca să primească regulat un ajutor. Aceste cu adevărat văduve au slujit cu adevărat mult credincioșilor și acum, fiindcă nu mai puteau face ca odinioară, nu trebuiau să fie neglijate de adunare.

Ca primă condiție pentru a fi ajutate este numit faptul, că ele au avut numai *un singur* soț. Această menționare se aseamănă cu aceea a supraveghetorilor în capitolul 3.2 (compară cu Luca 2.36-37). Aici este vorba în primul rând, că văduva a fost fidelă în căsnicie soțului ei.

În afară de aceasta, o văduvă, care era trecută pe listă, trebuia să aibă și o mărturie de fapte bune (grecește: *kalos*), acestea sunt faptele prin care Domnul este glorificat. Următoarea premisă era creșterea copiilor. Faptul că aici nu se vorbește de copiii ei (proprii), ar putea să se refere la faptul, că ea s-a preocupat și de alți copii nevoiași și i-a crescut în disciplina și muștrarea Domnului. Față de străini ea trebuia să fi fost ospitalieră. Această virtute este menționată de mai multe ori în Noul Testament și presupune dăruire și dărnicie (Romani 12.13; Evrei 13.2). Este o misiune deosebită a gospodinei să exercite ospitalitatea adevărată și astfel să învioreze inimile sfinților. În strânsă legătură cu aceasta este și condiția următoare, „dacă a spălat picioarele sfinților“. În vremea aceea și în condițiile de atunci această lucrare se făcea de către robi și era un semn deosebit de purtare de grijă și ospitalitate pentru călătorul obosit, care venea în casă. Ce mare înviore era pentru călătorul din ținuturile fierbinți, încălțat numai cu sandale, după un marș pe jos obositor pe drumurile și cărările prăfuite, când primea această slujire simplă, dar importantă! Cine făcea acest serviciu urma în smerenie exemplului Domnului Isus, care a spălat picioarele ucenicilor Săi (Ioan 13). Dacă azi în ținuturile noastre nu mai este necesară o astfel de slujbă, cu siguranță sunt alte misiuni comparabile, pe care o slujitoare a Domnului le poate împlini pentru sfinți, în mod deosebit pentru frații care lucrează în lucrarea Domnului.

De asemenea văduva trebuia să fi ajutat pe cei necăjiți, prin aceasta ea putea să dovedească compasiunea și milostivirea. În timpul prigoanei au fost multe strâmtorări. Unii credincioși au pierdut toată averea (compară cu Evrei 10.34) și în strâmtorarea lor aveau nevoie de ajutor. Și astăzi, cu toate condițiile de viață schimbate, mai sunt cazuri de nevoi interioare și exterioare, în care ajutorul este foarte oportun. Printre darurile harului enumerate în 1 Corinteni 12.28 este amintit categoric și cel al ajutorării.

În final, apostolul rezumă toate prin cuvintele: „dacă a urmărit orice faptă bună“ (grecește: *agathos*). El a enumerat numai unele din aceste lucrări, dar cu siguranță au fost și altele, pe care o inimă plină de dăruire pentru lucrarea Domnului și pentru ai Săi le putea recunoaște și face. Această frază nu este o simplă repetare a cuvintelor de la începutul acestei enumerări: „având mărturie în fapte bune“. Cuvântul folosit acolo (în greacă *kalos*) înseamnă „ca atare bune, nobile“. Astfel de fapte bune sunt bune în fața lui Dumnezeu, dar ele nu trebuie neapărat efectuate cu privire la alți oameni. Ultimele fapte bune (în greacă *agathos*) amintite sunt acele fapte care pot fi parafrazate și prin „filantropie“, adică, prin ele se exprimă dorința de a face bine altora. O văduvă a cărei viață era plină cu slujba pentru Domnul și ai Săi, chiar dacă în exterior era săracă, totuși lăuntric era bogată. Dacă pentru ea trebuia să se poarte în mod deosebit de grijă, cu siguranță aceasta nu va conduce ca ea să nu mai îngrijească după posibilități de alții. De aceea avem îndemnul să cinstim în mod deosebit pe văduvele cu adevărat văduve.

Versetele 11-12: „*Dar pe văduvele mai tinere să le respingi, deoarece, când se aprind împotriva lui Hristos, doresc să se căsătorească, având vină, pentru că și-au lepădat credința dintâi.*“

Văduvele tinere puteau fi pândite de primejdii, la care apostolul se referă aici. Severitatea și simplitatea vieții unei văduve dedicată cu adevărat, cu totul Domnului ei, putea fi o povară prea grea pentru ea. Egoismul putea să fie trezit și s-o ducă pe căi greșite. Prin aceasta s-a arătat adevăratul ei atașament față de Domnul. Dacă Dumnezeu ia soțul de lângă soția sa, prin moarte,

pentru cei rămași este o vorbire serioasă a lui Dumnezeu. Deci de la o văduvă credincioasă s-ar putea aștepta ca ea din această vorbire a lui Dumnezeu și din durerea ei să tragă învățătura, că timpul s-a scurtat și că chipul lumii acesteia trece (compară cu 1 Corinteni 7.29-31). Dar dacă acestea pierd din vedere pe Domnul și nu înțeleg acțiunile Sale cu ele, ele nu mai caută să-I slujească, pofta le desparte de El și nu se opresc și nu se odihnesc până când nu se găsesc din nou în starea din care El de fapt în căile Sale cu ele le-a scos. Astfel cad pradă sentinței (textual: au sentința) exprimată în cuvintele: „și-au lepădat credința dintâi“.

Cuvintele „având vină“ apar în traduceri ale Bibliei în engleză și franceză ale lui J. N. Darby precum și în traducerea olandeză numită „Voorhoeve“. W. Kelly traduce cuvintele astfel: „ele au ca acuzație împotriva lor, că și-au lepădat credința dintâi“. Prin faptele lor se fac vinovate și prin aceasta se acuză singure. Aici prin cuvântul „credința“ se înțelege încredințarea practică în Dumnezeu. O decădere de la credința creștină nu putem vedea într-o astfel de comportare, cu toate că s-ar putea ajunge la aceasta. În loc să aștepte ca mai înainte pe Dumnezeu și călăuzirea Sa, ele au lepădat această prospețime a credinței și au acționat independente de Dumnezeu, prin aceea că voiau să hotărască singure calea vieții lor.

Versetul 13: *„Și totodată se învață și leneșe umblând prin case; și nu numai leneșe, ci și vorbărețe și amestecându-se în toate, vorbind ce nu trebuie.“*

Dacă se dă frâu liber voinței proprii și nu se mai are în inimă slujba pentru Domnul, atunci urmările sunt tot mai rele. Viața devine goală din punct de vedere duhovnicesc și inutilă. Dar deoarece duhul omului își caută mereu de lucru, astfel de văduve umblă din case în case, ca astfel să omoare timpul. Apostolul spune despre ele că ele sunt nu numai inutile, ci și vorbărețe și curioase. Cuvântul „curioase“ (în greacă *periergos*) se mai întâlnește numai în Faptele Apostolilor 19.19, unde este folosit pentru vrăjitoriile vrăjitorilor din Efes. Aici înseamnă să te ocupi cu lucruri nefolositoare, de prisos. Dacă inima unui copil al lui Dumnezeu nu se ocupă cu Hristos, ea v-a vorbi despre tot felul de lucruri, își bagă nasul în toate, și urmările sunt cearta și dezbinarea. Lenevia, curiozitatea și înclinarea spre bârfă se arată în final în vorbire necuviincioasă, în care uiți de tine și pierzi orice sentiment de bună purtare. – Aceste lucruri ar trebui să fie pentru orice creștin o piatră serioasă de încercare pentru comportarea sa, chiar dacă aici este un prilej deosebit dat prin văduvele tinere.

Versetele 14-15: *„Vreau deci ca cele mai tinere să se căsătorească, să aibă copii, să vadă de casă, să nu dea adversarului nici un prilej de defăimare. Pentru că unele s-au și întors după satan.“*

Așa cum nu toate văduvele mai tinere cad sub sentința rostită în versetele 11-13, tot așa apostolul nu se referă aici la toate văduvele tinere, fără excepție. Aceasta rezultă deja și din aceea, că în ambele cazuri lipsește articolul, prin care se exprimă, că nu este vorba de o anumită grupă în totalitatea ei, ci de acelea care poartă aceste caracteristici. De aceea nu este nici o contradicție între voința apostolului Pavel în versetul 14 și egoismul văduvelor tinere din versetul 11. În 1 Corinteni 7.1-11 și 25-40 este tratată detaliat tema căsătorire și căsnicie. Inspirat de Duhul Sfânt, apostolul redă acolo mai întâi porunca clară a Domnului (versetul 10), dar și aici gândurile sale personale, ca unul care a avut parte de har de la Domnul (versetele 6, 8, 12, 25, 35, 40). Acestea nu erau revelații din partea lui Dumnezeu, ci erau gândurile unui vas ales, a căror corectitudine Dumnezeu a confirmat-o prin aceea că El prin călăuzirea Duhului le-a preluat în Cuvântul Său infailibil. Așa spune Pavel aici, că el vrea ca văduvele cele mai tinere să se căsătorească, deoarece celor mai mulți oameni nu le este dat să fie singuri, așa cum era Pavel însuși. Dacă o văduvă mai tânără prezintă gândurile și dorințele ei Domnului, așteaptă călăuzirea Sa și timpul Său, atunci aceasta este absolut în concordanță cu voia Sa, dacă totul stă sub ideea călăuzitoare: „dar dacă soțul a murit, este liberă să se căsătorească cu cine vrea, numai în

Domnul“ (1 Corinteni 7.39). Căsătoria, nașterea copiilor, îngrijirea de casă, să nu dea ocazie împotrivorului – toate aceste lucruri sunt caracteristice unei femei credincioase în opoziție cu cele spuse în versetele 11-13. Totul trebuie să se facă „așa cum se cuvine și cu ordine” (compară cu 1 Corinteni 14.40). Este foarte demn de remarcat că Dumnezeu cu privire la ordinea în Casa Sa lasă să fie amintite aceste detalii. Fie că este vorba de bătrâni (capitolul 3.4-7), de slujitori (capitolul 3.10-13) sau de văduve, totdeauna în inimă trebuie să fie vie conștiința apartenenței la Casa lui Dumnezeu. În Casa Sa nu trebuie să fie permis nimic care dă prilej împotrivorului pentru a defăima. Împotrivorul nu este satan însuși, ci este vorba de oamenii care se lasă făcuți instrumente ale lui (compară cu 1 Corinteni 16.9; Filipeni 1.28; 2 Tesaloniceni 2.4: „care se împotrivesc”).

Deoarece ele nu au respectat aceste învățături, unele din aceste văduve (vezi versetul 12) s-au întors după satan. Prin aceasta ele nu au renunțat la credința creștină, ci la umblarea în credință, cel puțin în ceea ce privește curăția și castitatea. Astfel au căzut în capcana lui satan.

Versetul 16: „*Dacă vreun credincios sau vreo credincioasă are văduve, să le ajute și să nu fie împovărată adunarea, pentru ca ea să le ajute pe cele cu adevărat văduve.*“

În multe traduceri ale Bibliei în limba germană (de exemplu Zürcher, Menge, Schlatter, Weizsäcker) sunt lăsate la o parte cuvintele: „vreun credincios sau“, și tot așa editorii Greek New Testament (editat de United Bible Societies și în text identic cu Nestle-Aland, ediția 26). Ultimii remarcă în privința aceasta, că există îndoieli considerabile cu privire la faptul dacă este corect să se citească „o credincioasă” sau „un credincios sau o credincioasă”. Această versiune mai lungă se găsește în cele mai multe manuscrise de mai târziu și prin aceasta și în Textus Receptus, în timp ce printre altele în mai multe manuscrise bune stă numai „o credincioasă”. Cunoscutul cercetător al Scripturii W. Kelly a scris în privința aceasta: „Ponderea mărturiei pentru versiunea scurtă *pistē* (⋈ A C F G P și așa mai departe precum și unele traduceri vechi și părinții bisericii) este așa de mare, că cei mai importanți editori moderni o preferă pe aceasta. Însă prin aceasta locul dă un sens ciudat și nesatisfăcător. De ce sprijinul sau ajutorul pentru o văduvă tânără să fie sarcina tocmai a unei *femei* credincioase? Corespunde aceasta lucidității, mărinimiei și înțelepciunii Sfintei Scripturi? Mult mai explicabil este dacă într-o astfel de situație de nevoie sunt apelați bărbați credincioși *sau* femeii credincioase. Acest text îl oferă manuscrisele D K L, cele mai multe minuscule, unele traduceri vechi și părinții bisericii” (Exposition of the First Epistle to Timothy). Unii părinți ai bisericii și unele traduceri vechi amintesc numai forma masculină „un credincios”. Dacă cântărim constatările citate, totuși totul pledează în favoarea versiunii lungi „vreun credincios sau vreo credincioasă”.

În versetul 4 s-a arătat copiilor și nepoților văduvelor obligația lor plăcută înaintea lui Dumnezeu de a întreține pe părinții și bunicii lor, și în versetul 8 a fost aspru criticată neglijarea acestei obligații. Aici în versetul 16 apostolul merge mai departe. El pune pe inima bărbaților credincioși sau a femeilor credincioase, care au văduve în casele lor, să îngrijească de aceste văduve, pentru ca adunarea să nu fi împovărată sau împiedicată să dea ajutor celor care sunt cu adevărat văduve (compară cu versetele 3, 5, 9-10). Inima omului are tendința să pună responsabilitatea pe seama altora – mai ales pe seama comunității. Dar Adunarea nu este „fundatie de ajutor umanitar”. Credința nu scutește pe om de responsabilitatea personală. Dumnezeu a instituit căsnicia și familia în creație. Legătura membrilor familiei între ei trebuie să se arate și în grija reciprocă în situații de nevoie. Atât timp cât o văduvă are în familia sa rudeni, care o pot întreține, ea nu este o „văduvă adevărată” în sensul numit aici, care să fie încredințată îngrijirii din partea adunării.

Versetele 17-18: „*Bătrânii care conduc bine să fie învredniciți de onoare dublă, mai ales cei care se ostenesc în cuvânt și în învățătură, pentru că Scriptura zice: «Nu lega gura bouului care treieră» și: «Vrednic este lucrătorul de plata lui».*“

Așa cum am văzut deja la studiul capitolului 3.1, cuvântul „bătrânii“ în Noul Testament desemnează în general aceeași grupă de slujitori ai Adunării ca și „supraveghetorii“. Cuvântul grecesc folosit este forma comparativă de la cuvântul „bătrân“ (în greacă *presbys*) și înseamnă în mod normal „mai bătrân“ (în greacă *presbyteros*). În acest sens este folosit în Luca 15.25 pentru fratele fiului risipitor. În 1 Timotei 5.1 și 1 Petru 5.5 înseamnă „bărbatul mai în vârstă“, la care diferența față de cel mai tânăr este clară.

Deja în poporul Israel a existat din cele mai vechi timpuri obiceiul ca bărbații mai în vârstă, cu judecată, să fie recunoscuți ca conducători și purtau în general denumirea de „bătrâni“ (compară cu Exodul 24.9; 1 Samuel 16.4). Și în adunarea nou-testamentală din Ierusalim au existat astfel de bătrâni și conducători, fără să citim ceva de instituirea lor într-o funcție. În adunările nou înființate de dincolo de granițele Iudeii au fost rânduiți de multe ori bătrâni prin apostoli sau prin cei însărcinați de apostoli cu această slujbă (Faptele Apostolilor 14.23; Tit 1.5; compară cu Faptele Apostolilor 20.17 și Filipeni 1.1).

Precizarea din versetul 17 „care conduc bine“ face clar că aici nu este simplu vorba de frații mai în vârstă, ci de aceia care au primit slujba de bătrâni sau supraveghetori. Slujba lor consta în a păstori turma lui Dumnezeu, care era la ei (compară cu Faptele Apostolilor 20.28; 1 Petru 5.2). Adunările sunt solicitate să acorde cinstea care se cuvine slujitorilor Domnului, în lucrarea lor deseori grea (1 Corinteni 16.16; 1 Tesaloniceni 5.13; Evrei 13.17). Dacă ei își făceau lucrarea lor cu dăruire deplină și stăteau bine, atunci Timotei trebuia să îngrijească ca ei să primească o cinste îndoită. Aceasta era valabil în mod cu totul deosebit pentru aceia care vesteau Cuvântul și dădeau învățătură. Cu toate că bătrânii sau supraveghetorii trebuiau să fie în stare să dea învățătură (capitolul 3.2; Tit 1.9), era evident că nu toți bătrânii aveau misiunea să slujească în Cuvânt și învățătură, ci în primul rând să mențină ordinea în Casa lui Dumnezeu. Se pare că deja atunci lipsea respectul față de autoritatea lor și cinstea care li se cuvenea, căci altfel Pavel nu trebuia să pună pe inima lui Timotei ca bătrânii, care conduceau bine, să fie învredniciți de onoare dublă. Ce însemna această onoare dublă? Desigur nu era numai o măsură mai mare de respect. Versetul următor oferă un indiciu clar prin conjuncția introductivă, justificativă, că în afara respectului plin de dragoste se cerea și un sprijin material. Cu acest aspect al slujirii Pavel se ocupă detaliat în 1 Corinteni 9. Este prin urmare îndatorirea copiilor lui Dumnezeu să-i ajute material pe cei care lucrează între ei. În ce măsură slujitorii au nevoie de aceasta sau fac uz de acest ajutor, este o altă chestiune. Pavel însuși dorea mai bine să lucreze cu mâinile sale pentru a-și câștiga existența, și astfel să dea gratis Evanghelia mai departe, decât să i se reproșeze că abuzează de dărnicia credincioșilor. (compară cu Faptele Apostolilor 20.33-35; 1 Corinteni 9.15; 2 Tesaloniceni 3.7-10). Și în aceasta marele apostol dorea să fie un exemplu.

Cu toate acestea rămâne valabil principiul: „Nu lega gura bouului care treieră“ (compară cu Galateni 6.6). Acest verset din Deuteronom 25.4 a mai fost citat de Pavel în 1 Corinteni 9.9 și adaugă: „De boi are grijă Dumnezeu? Sau spune anume pentru? Deoarece pentru noi s-a scris că plugarul trebuie să are cu speranță; și cel ce treieră grâu, în speranța că va avea parte“. Israelitul care în timpul recoltării respecta această poruncă a lui Dumnezeu, cu siguranță nu era conștient de înțelesul profund spiritual al ei. Pentru noi însă este o confirmare a măreției și unității întregului Cuvânt al lui Dumnezeu precum și al adevărului din 1 Corinteni 10.11: „Și toate acestea li s-au întâmplat ca pilde și au fost scrise pentru avertizarea noastră, peste care au ajuns sfârșiturile veacurilor“ (compară cu Romani 15.4).

Citatul următor: „Vrednic este lucrătorul de plata lui“ este citat din Luca 10.7 (nu din Matei 10.10, unde se spune „hrană“ în loc de „plată“). Acest citat este din două motive foarte remarcabil și important. În primul rând arată că evanghelia după Luca a fost scrisă deja când s-a redactat epistola întâi către Timotei. În al doilea rând aceasta dovedește că această evanghelia a

fost recunoscută totodată de credincioși ca aparținând cărților canonice ale Sfintei Scripturi. Cuvintele introductive: „Pentru că Scriptura zice...” așează citatele din Deuteronom 24.4 și Luca 10.7 pe aceeași treaptă, pe terenul Cuvântului inspirat divin. Cuvântul „Scriptura“ (în greacă *graphe*) se întâlnește în Noul Testament mai mult de cincizeci de ori și în toate cazurile înseamnă Cuvântul lui Dumnezeu scris. Dacă cuvântul este în plural, atunci este vorba de totalitatea scrierilor Vechiului Testament (de exemplu: Matei 21.42; Ioan 5.39), însă parțial și la scrierile de început ale Noului Testament (compară cu Romani 16.26; 2 Petru 3.16). În singular cuvântul *graphe* este folosit pentru unele versete din Scriptură (de exemplu: Marcu 12.10; Luca 4.21). Faptul că un verset din evanghelia după Luca este privit aici ca aparținând Scripturii, ne arată că Duhul Sfânt a călăuzit cu aceeași grijă alegerea fiecărei scrieri în parte pentru alcătuirea Bibliei, cum El a inspirat pe scriitori să alcătuiască cărțile ei. Însă acest verset nu este singura dovadă a acțiunii divine în punerea pe aceeași treaptă a scrierilor Noului Testament cu cele ale Vechiului Testament. Și apostolul Petru recunoaște autoritatea divină a epistolelor fratelui său preaiubit Pavel, când el le pune pe aceeași treaptă cu „celelalte Scripturi” ale Vechiului Testament. (2 Petru 3.16).

Versetul 19: „*Împotriva unui bătrân nu primi acuzație decât dacă sunt doi sau trei martori*”.

Și un bătrân putea să cadă în umblarea și slujba sa. Vrăjmașul sufletelor atacă în mod deosebit pe slujitorii Domnului. Dacă poate să-i ducă la cădere, paguba este mai mare decât în cazul altora. De aceea acuzațiile aduse unui bătrân trebuie tratate cu deosebită grijă. De aceea Timotei nu avea voie să primească vreo acuzație împotriva unui bătrân decât dacă erau doi sau trei martori. Acest principiu al mai multor martori era deja valabil în legea mozaică: „Un singur martor să nu se ridice împotriva cuiva pentru vreo nelegiuire sau pentru vreun păcat prin care se păcătuiește; prin gura a doi martori sau prin gura a trei martori să fie întemeiat un lucru“ (Deuteronom 19.15; compară cu capitoul 17.6). Cât de ușor din motive personale, firești se poate rosti o acuzare împotriva cuiva! Dar și în cazul unei critici de bună credință, nici un om nu este în stare singur să rostească o sentință cu adevărat obiectivă. De aceea suntem chemați de Domnul Însuși nu numai în acest caz, ci în toate cazurile în care apar probleme între frați, care în discuțiile personale între ei nu se pot rezolva potrivit cu voia lui Dumnezeu, să se mai ia unul sau doi frați, ca „prin gura a doi martori sau a trei să fie întărită orice vorbă“ (Matei 18.16; compară cu 2 Corinteni 13.1).

Versetul 20: „*Pe cei care păcătuiesc muștră-i înaintea tuturor, ca și ceilalți să aibă teamă*”.

Versetele 19-21 se referă la bătrânii care au fost învinovați de păcat. Ei au avut o poziție deosebită în adunare atunci când au fost rânduiți ca bătrâni. De aceea o acuzație împotriva lor nu trebuia făcută sau primită în chip ușuratic. Dacă o acuzație adusă unui bătrân era confirmată de doi sau trei martori și cu adevărat era un păcat, atunci acel frate trebuia muștrat sau pedepsit în fața tuturor. Cuvântul grecesc *elenchō* are următoarele înțelesuri: a dovedi vina (de exemplu Matei 18.5; Ioan 16.8; 1 Corinteni 14.24; Tit 1.9), a da pe față (Efeseni 5.13), a pedepsi, a sancționa (Luca 3.19; Efeseni 5.11; 2 Timotei 4.2), a muștra (Tit 1,13).

Nu este ușor să se răspundă la întrebarea, dacă în acest verset cei care păcătuiesc se referă la cei amintiți începând cu versetul 17 și la bătrânii acuzați în versetul 19, sau se referă în general la mădularele adunării locale. Din aceasta rezultă totodată o a doua întrebare: dacă cei care păcătuiesc se referă la bătrâni, atunci muștrarea lor „înaintea tuturor” se referă la toată adunarea, sau numai înaintea celorlalți bătrâni? W. Kelly nu dorește să limiteze acest verset numai la cei bătrâni, ci să fie aplicat la toți membrii unei adunări. J. N. Darby în expunerea „Comentarii ale Bibliei” nu face nici un comentariu în această privință, dar de două ori face remarcă în comentariile sale în sensul unei aplicații generale. Alți comentatori ca F. W. Grant, H. Rossier (precum și comentarii bisericesti) aplică acest verset numai la cei bătrâni. Mai multe

argumente sunt în favoarea celei de a doua grupe de comentatori. Tema versetelor 17-21 este poziția bătrânilor. Ar fi neobișnuit dacă în versetul 20 s-ar face deodată o referire generală. Tot așa în capitolul 3.11 nu se face referire la toate femeile, ci numai la soțiile slujitorilor (diaconilor). În versetele 17-18 este vorba de bătrânii care conduc bine, în versetul 19 este vorba de acuzații aduse bătrânilor și în mod logic în versetul 20 este descris felul de procedare în cazul acuzațiilor îndreptățite. În afară de aceasta, dacă acest verset s-ar aplica la modul general ar fi în contradicție cu alte locuri din Scriptură. Dacă un frate sau o soră cade în păcat, fără ca prin aceasta să se observe o stare rea, atunci totdeauna primul pas este mustrarea personală (Matei 18.15; Galateni 6.1; Iacov 5.19-20). În definitiv persoanele care ocupă o poziție de conducere și prin aceasta o poziție exemplară, au potrivit Cuvântului lui Dumnezeu o responsabilitate deosebită. Când un preot sau o căpetenie în Israel a păcătuit, el trebuia să aducă o jertfă mai mare decât cel din popor (Levitic 4.3, 22, 27).

De aceea o astfel de mustrare publică se poate referi numai la bătrânii adunării. În cazul lor era oportun acest mod de mustrare. Un exemplu în acest sens îl găsim în Galateni 2.11 și versetele următoare, când apostolul Petru a fost înfruntat public de Pavel. În 1 Petru 5.1, Petru se numește „bătrân împreună cu ei“, dar el era mai mult, era apostol. Dacă această mustrare nu s-ar fi produs „înaintea tuturor“, ca să nu se lezeze prestigiul lui public, atunci ar fi fost de temut o indiferență periculoasă a credincioșilor față de păcat. Tocmai pentru că era vorba de o persoană cu vază, răul purta un caracter deosebit, care necesita o pedepsire publică. Exemplul rău al unor astfel de conducători putea să ademenească pe alții la rău. Așa s-a petrecut deja în Antiohia. „Și împreună cu el s-au prefăcut și ceilalți iudei, încât și Barnaba a fost atras de prefăcătoria lor. Iar când am văzut că ei nu umblă drept, după adevărul Evangheliei, i-am spus lui Chifa *înaintea tuturor* ...“ (Galateni 2.13-14). Așa îi poruncește Pavel acum lui Timotei.

O altă greutate în acest verset este în cuvintele „înaintea tuturor“, dacă ele se referă la toți bătrânii sau la toți credincioșii. Acei comentatori, care în „cei care păcătuiesc“ văd numai pe bătrâni, sunt înclinați să vadă în „toți“ numai pe restul bătrânilor, așa că în acest caz acest verset ar însemna: mustră pe bătrânii, care păcătuiesc, înaintea tuturor celorlalți bătrâni, pentru ca și ei să se teamă. Dar cât de ușor printr-o mustrare într-un cerc restrâns se poate crea impresia de fapte făcute în ascuns, prin care s-ar oferi prilejul unor calomnieri rele! Dar dacă prezentarea situației și mustrarea se face într-un mod liniștit și serios înaintea întregii adunări, atunci efectul ar trebui să producă tuturor o teamă profundă față de păcat.

După acest studiu puțin mai detaliat al versetului 20 în lumina întregii Sfinte Scripturi, următoarea definiție redă cel mai bine sensul: pe bătrânii, care păcătuiesc, mustră-i înaintea tuturor credincioșilor, pentru ca și ceilalți să aibă teamă. – Cu toate că astăzi nu mai pot fi puși legitim bătrâni sau supraveghetori (compară cu cele spuse la capitolul 3.1-7), acest principiu este totuși valabil pentru acei frați, pe care Domnul îi folosește în mod deosebit în mijlocul credincioșilor și care din cauza aceasta poartă o responsabilitate deosebită, și în unele cazuri chiar și în afara adunării locale.

Versetul 21: *„Te îndemn înaintea lui Dumnezeu și a lui Hristos Isus și a îngerilor aleși, să păzești aceste lucruri fără prejudecată, nefăcând nimic cu părtinire“.*

Acest verset întărește în mod serios importanța îndemnelor anterioare. Chiar dacă acestea se aplică literalmente la bătrânii puși în timpul acela, însemnătatea lor principială și puterea lor morală rămân valabile și pentru noi. În privința aceasta Pavel se bazează pe trei martori: pe Dumnezeu, care este deasupra tuturor, pe Hristos Isus, Omul glorificat la dreapta lui Dumnezeu, care este Capul Adunării, și pe îngerii aleși (compară cu capitolul 6.13; 2 Timotei 4.1). Îngerii sunt într-adevăr creaturi, dar ei se caracterizează prin sfințenie și slavă. Într-adevăr există și îngeri care nu și-au păstrat starea lor inițială și au păcătuit (compară cu Geneza 6.2, 4; 2 Petru 2.4; Iuda 6), și de aceea acum suferă deja pedeapsa, în timp ce satan și îngerii săi (Matei 25.41) mai au o anumită libertate (compară cu Iov 1.6 și versetele următoare; Efeseni 2.2; 6.11-12;

Apocalipsa 12.7-10). În contrast cu aceștia sunt amintiți aici îngerii aleși, care în alt loc sunt numiți și îngeri sfinți (Marcu 8.38; Luca 9.26). Îngerii sunt martori ai faptelor de putere și de dragoste a lui Dumnezeu (compară cu Iov 38.4-7; Luca 2.9-14; 22.43; 24.4; Ioan 20.12; Faptele Apostolilor 1.10; Efeseni 3.10; 1 Petru 1.12). Având în vedere pe toți aceștia, Pavel îl îndeamnă pe Timotei să păzească aceste lucruri. Tot ce se face în Casa lui Dumnezeu, se face nu numai înaintea credincioșilor, ci și înaintea lui Dumnezeu, a lui Hristos Isus și a îngerilor aleși. Aceasta este uitat adeseori. De aceea Timotei nu avea voie să se lase călăuzit în favoarea unei grupări nici de prejudecăți față de cineva, și nici prin favorizare, ci prin prudență, înțelepciune și decizii duhovnicești, așa cum se cuvine unui slujitor bun al lui Hristos.

Versetul 22: „Nu-ți pune mâinile în grabă peste nimeni, nici nu te face părtaș la păcatele altora. Pe tine însuși păstrează-te curat“.

Începând cu versetul 22 urmează îndrumări generale date lui Timotei, care totuși într-un anumit context stau în legătură cu cele precedente. Îndemnurile care au legătură unele cu altele sunt întregite în versetul 23 printr-o solicitare personală a lui Timotei.

Despre însemnătatea punerii mâinilor în Noul Testament există multe păreri diferite. Punerea mâinilor în iudaism juca un rol important. Să ne gândim numai la punerea mâinilor la aducerea diferitelor jertfe (Levitic 1.4; 3.8; 4.4; compară cu Levitic 16.21). Scriitorul epistolei către Evrei scrie de aceea despre o învățătură referitoare la punerea mâinilor (Evrei 6.2). În Noul Testament găsim trei feluri diferite de punere a mâinilor:

1. Domnul Isus Și-a pus de mai multe ori mâinile peste copii, binecuvântându-i, și peste bolnavi, vindecându-i (Matei 19.15; Marcu 6.5; 8.23; Luca 4.40; 13.13). Pe lângă alte semne El a promis ucenicilor această putere. Toate aceste semne ale puterii lui Dumnezeu au fost îndeplinite în vremea apostolilor (Marcu 16.18; Faptele Apostolilor 9.12, 17; compară cu Evrei 2.4). La acest fel de punere a mâinilor, slujitorii posedau sau au primit autoritatea dumnezeiască și astfel au revelat harul Său.
2. De două ori cei mântuiți au primit Duhul Sfânt prin punerea mâinilor *apostolilor* (Faptele Apostolilor 8.17; 19.6), și o dată i-a fost dat unui credincios un dar (2 Timotei 1.6). Acestea însă erau excepții prin care Dumnezeu cu intenții precise a onorat pe slujitorii Săi și i-a folosit drept canale de binecuvântare. Astăzi nu mai există apostoli cu misiuni deosebite și împuterniciri ca la început.
3. Apostolii și-au pus mâinile peste slujitorii aleși de adunarea din Ierusalim (Faptele Apostolilor 6.6). Asemănător s-a petrecut și cu Pavel și Barnaba în Faptele Apostolilor 13.3. Și peste Timotei, bătrânii și-au pus mâinile (vezi capitolul 4.14). Această formă de punere a mâinilor era expresia părtășiei sau a identificării cu cel peste care se puneau mâinile.

Din nici un loc din Noul Testament nu putem deduce că primele două forme de punere a mâinilor sunt prezente și astăzi. Pe altă parte, a treia formă de punere a mâinilor era în general expresia părtășiei, și tot așa a da mâna (Galateni 2.9). Însă niciunde nu stă scris că prin aceasta se exprima o ordine sau confirmare oficială. Cu toate că punerea mâinilor este amintită în Faptele Apostolilor 6 la alegerea slujitorilor, ea lipsește la rânduirea bătrânilor. Punerea mâinilor, la care Timotei a fost îndemnat la vigilență, nu era deci o acțiune oficială și nu stă în legătură directă cu versetele anterioare. Dacă Timotei dorea să-și exprime părtășia cu un alt credincios într-o astfel de formă, atunci trebuia să nu o facă în grabă. Dacă nu cunoștea situația morală și umblarea credinciosului respectiv, se putea ca prin aceasta să se facă părtaș cu păcatele lui. Aceste cuvinte sunt un indiciu serios cu privire la faptul trecut ușor cu vederea, că în ochii lui Dumnezeu și legătura cu răul întinează. Prin relația cu păcătoșii sau cu credincioși care trăiesc în păcat, fiecare răscumpărat se face vinovat înaintea lui Dumnezeu și înaintea alor Săi (1 Corinteni 5.11; 2 Corinteni 6.14-18; 2 Ioan 10-11).

Cuvintele următoare: „Pe tine însuși păstrează-te curat“ trebuie pe de o parte să sublinieze importanța gândului prezentat anterior. Dar pe altă parte ele sunt o somație înnoită adresată lui Timotei, să ia seama la sine însuși (compară cu capitolul 4.16), pentru ca el să rămână nu numai păzit de fapte păcătoase, ci și de orice fel de necurăție morală și spirituală. Inocența este numai o parte a acestei curății lăuntrice, care trebuie să împodobească pe orice copil al lui Dumnezeu și în mod deosebit pe slujitorul lui Hristos. (compară cu capitolul 4.12; 2 Corinteni 7.1).

Versetul 23: „Nu mai bea numai apă, ci folosește puțin vin, din cauza stomacului tău și a deselor tale îmbolnăviri“.

Acest verset se leagă de cel precedent: „Pe tine însuși păzește-te curat“. Vădit Timotei și-a făcut un obicei să nu bea vin deloc. Pe vremea aceea, în ținutul mediteranean, vinul făcea parte din hrana principală a omului și era o delicatose. Pe altă parte, Cuvântul lui Dumnezeu avertizează, în multe rânduri, despre abuzul folosirii vinului. Pavel cunoștea bine dorința colaboratorului său tânăr, care dorea să se mențină curat și să evite orice putea să-l provoace sau chiar să-i satisfacă firea. Prin această renunțare Timotei a evitat ca alții să se poticnească de comportarea sa. Probabil prin natura lui sau din alte motive el era înclinat spre asceză. Pavel a văzut această comportare a colaboratorului său înclinată puțin spre extrem. Prin cuvintele sale din versetul 23 voia să evite ca Timotei să-și pericliteze mai mult sănătatea, prin aceea că s-a reținut de la ceea ce era necesar pentru menținerea sau fortificarea ei. Creștinul are libertatea să savureze tot ce îi dă Dumnezeu, că motivele lui sunt bune în această privință (capitolul 6.17b; 1 Corinteni 10.23,31)

Expresia „a bea apă“ în limba greacă este un singur cuvânt (*hydropoteō*). Timotei nu este îndemnat aici să nu mai bea deloc apă, ci să „nu mai bea numai apă“, abținându-se complet de la vin. Din cuvintele propoziției a doua „ci folosește puțin vin“ se poate totuși deduce că apostolul nu l-a îndemnat la consum nelimitat de vin, ci i-a recomandat folosirea de puțin vin ca folositor sănătății pentru stomacul lui slab și din cauza deselor lui îmbolnăviri.

Să remarcăm că apostolul Pavel nu l-a vindecat pe colaboratorul său de slăbiciunea corporală, cu toate că în 1 Corinteni 12 el a amintit de mai multe ori darul vindecărilor și el însuși îl poseda (compară cu Faptele Apostolilor 28.8-9). Dar acest dar de vindecare nu a fost destinat pentru a fi folosit la credincioși, ci la cei necredincioși. Pavel nu a vindecat nici pe alți colaboratori sau prieteni bolnavi.

Versetele 24-25: „Păcatele unor oameni sunt arătate dinainte, mergând înaintea la judecată; iar pe unii, de asemenea, ele îi urmează după aceea. Tot așa și faptele bune sunt arătate dinainte; și cele care sunt altfel nu pot fi ascunse“.

După intercalarea versetului 23, care mărturisește despre grija lui Pavel pentru Timotei, în versetele 24 și 25 se continuă gândul început în versetul 22.

Păcatele unor oameni au loc înaintea tuturor oamenilor. Ele pot fi imediat discutate și ele mărturisesc deja de judecata care va veni asupra lor. La alții însă păcatele sunt ascunse și sunt acoperite de o manta de bună cuviință sau de evlavie. Ele devin abia mai târziu vizibile, în orice caz înaintea tronului lui Dumnezeu. Timotei, prin punerea grăbită a mâinilor, nu trebuia să se facă părtaș la astfel de păcate ascunse, care la prima vedere nu se recunoșteau, și trebuia să se păstreze pe sine însuși curat.

Așa cum era cu păcatele, tot așa era și cu faptele bune (grecește: *erga kala*); (vezi cele spuse la capitolul 2.10). Există fapte bune, care sunt văzute de toți. Desigur, prin aceasta nu este vorba de „fapte bune“ făgarnice, de care Domnul Isus în Matei 6.1-18 atenționează insistent, ci de roada vieții noi lucrată de Dumnezeu (compară cu Efeseni 2.10; Iacov 2.14). În alt loc Domnul a spus ucenicilor Săi: „Astfel să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, încât să vadă lucrările voastre cele bune (în greacă: *erga kala*) și să-L glorifice pe Tatăl vostru care este în ceruri“

(Matei 5.16). Prin astfel de fapte nu sunt glorificați cei care le fac, ci Dumnezeu. În timp ce faptele devin vizibile, omul trece pe planul secund.

Însă există și fapte care se fac în ascuns, care în general rămân ascunse ochiului omenesc. Dar Dumnezeu, Tatăl nostru, vede și aceste lucrări ascunse. El ia cunoștință de ele și într-o zi, chiar dacă nu pe pământ, totuși înaintea scaunului de judecată a lui Hristos le va descoperi (2 Corinteni 5.10). Ce încurajare și ce mângâiere pentru unele suflete, probabil chiar necunoscute de credincioșii, care au trăit în smerenie și în ascuns pentru Domnul lor și au făcut unele fapte bune!

CAPITOLUL 6

Cumpătare și bogăție

Versetul 1: „*Toți câți sunt robi sub jug să-i socotească pe stăpânii lor vrednici de toată onoarea, ca Numele lui Dumnezeu și învățătura să nu fie hulite.*“

În capitolul 6, apostolul se ocupă cu un alt cerc al împrejurărilor pământești și al societății omenești, în care credinciosul este așezat și în care el trebuie să trăiască spre onoarea Domnului său. Primele versete conțin îndemnuri pentru sclavi. După concepția greco-romană, sclavii nu erau considerați indivizi, ci obiecte. Ei erau proprietatea absolută a stăpânului lor (în greacă: *despotes*: stăpân) și nu posedau nici un drept. Între sclavii de atunci și angajații de astăzi sunt diferențe mari în ceea ce privește poziția. Cu toate acestea prescripțiile date aici sunt importante și astăzi și aplicabile, și fericite de angajatul credincios care primește și trăiește ce învață Cuvântul lui Dumnezeu referitor la comportarea robilor față de stăpânii lor! Principiul divin al autorității rămâne totdeauna valabil. Sclavii credincioși au putut să ajungă sub acest jug al supunerii depline prin forme foarte diferite: prin naștere, prin prizonierat sau din vină proprie. Dar ei trebuiau să primească această stare de subordonare ca din partea lui Dumnezeu (compară cu Efeseni 6.5-8; Coloseni 3.22-24; Tit 2.9-10; 1 Petru 2.18-23). Pe lângă aceasta nu conta dacă stăpânul lor era sau nu un credincios. În orice caz ei trebuiau să-i socotească pe stăpânii lor vrednici de toată onoarea și să-i recunoască ca stăpâni, chiar dacă stilul lor de viață și faptele lor nu puteau fi numite bune.

Dacă apostolul îndeamnă aici pe robi să-și respecte stăpânii, desigur nu înseamnă că din aceasta putem trage concluzia că el justifica sclavagismul. Faptul că omul, care a fost creat după chipul lui Dumnezeu, s-a făcut stăpân peste alți oameni sau a devenit proprietate a altor oameni, este o formă de prezentare a păcatului și o urmare a căderii în păcat. Totodată pentru cel subjugat este un avertisment serios al căilor de conducere ale lui Dumnezeu cu omul decăzut (compară cu Geneza 9.26-27).

În legile, pe care poporul Israel le-a primit de la Dumnezeu, vedem că prin harul Său soarta aspră a acestor oameni sărmani trebuia alinată. Un rob iudeu trebuia să primească eliberarea în al șaptelea an de robie (Exod 21.2; Levitic 25.39; Deuteronom 15.12). Dar în Noul Testament nu se mai amintește nimic în acest sens, nici stăpânilor credincioși și nici robilor credincioși. Desigur, apostolul Pavel nădăjduia și se aștepta ca Filimon să elibereze pe robul său credincios Onisim, ca să poată fi de folos apostolului în lucrare. Însă în creația nouă în Hristos nu mai există aceste diferențe sociale. „Nu este nici iudeu, nici grec; nu este nici rob, nici liber; nu este bărbat și femeie; pentru că toți sunteți una în Hristos Isus“ (Galateni 3.28; compară cu 1 Corinteni 12.13; Coloseni 3.11). În lumea înconjurătoare vrăjmașă față de Dumnezeu nu este vorba de așa ceva. Nici nu este misiunea credinciosului să schimbe aceste stări. „Fiecare să rămână în situația aceea în care a fost chemat. Ai fost chemat fiind rob? Nu te neliniști de aceasta; totuși dacă poți deveni liber, mai curând folosește-te de aceasta. Pentru că robul chemat în Domnul este un eliberat al Domnului; tot astfel, cel care a fost chemat liber este rob al lui Hristos. Ați fost cumpărați cu un

preț; nu vă faceți robi ai oamenilor. Fiecare, fraților, în ce a fost chemat, în aceea să rămână cu Dumnezeu“ (1 Corinteni 7.20-24).

Fiecare credincios să lase lumina să pătrundă în întunericul din jurul lui, pentru ca Dumnezeu să poată să scoată pe alții din acest întuneric la lumina Sa minunată. De aceea apostolul nu-i instigă pe robi la revoltă împotriva stăpânilor lor, pentru a-și primi libertatea. Dimpotrivă, ei trebuie mai degrabă să-și cinstească stăpânii. Justificarea care urmează este foarte remarcabilă. În ea nu este nici sclavia privită ca o chestiune legitimă și nici nu este deplânsă soarta deseori dură a acestor oameni sărmani – nu, nicidecum nu este vorba de așa ceva. Justificarea este: „... pentru ca Numele lui Dumnezeu și învățătura să nu fie hulite“. Acești sclavi au mărturisit că au slujit lui Dumnezeu și au primit învățătura Domnului. Dacă acum ei nu se supuneau, lucrau neglijent sau erau nesupuși stăpânilor lor, ce mărturie erau ei atunci pentru Dumnezeu? Cât de mult L-ar fi dezonorat pe Domnul Isus, care El Însuși a luat un chip de rob și a fost ascultător până la moarte! Dacă Numele sfânt al lui Dumnezeu și învățătura curată a Evangheliei ar fi fost astfel hulită, oamenii ceilalți ar fi avut motive să spună: „Ce fel de Dumnezeu este acesta, care dă naștere la dezordine, și ce învățătură este aceasta care tolerează revolta și violența!“

Și în zilele noastre din comportarea credinciosului la locul său de muncă rezultă ori o mărturie pozitivă ori o mărturie negativă pentru Domnul său. Prin indiferență, delăsare, lipsă de amabilitate și nesinceritate față de superior și colegii de muncă se creează ocazia pentru hulirea numelui Dumnezeului nostru și a învățurii Sale. Dar fiecare credincios, care este conștient că nu slujește oamenilor, ci Domnului Hristos, prin îndeplinirea datoriei, prin râvna, prin iubirea aproapelui și cinstea la locul de muncă va *împodobi* învățătura Dumnezeului nostru Mântuitor (Tit 2,10).

Versetul 2: „Și cei care au stăpâni credincioși să nu-i disprețuiască pentru că sunt frați; ci mai mult să le slujească, pentru că cei care au parte de buna lor lucrare sunt credincioși și preaiubiți. Învață-i și îndeamnă-i acestea.“

Dacă sclavii aveau stăpâni credincioși, atunci aceasta principial nu constituia nici o diferență cu privire la poziția lor. Așa cum am văzut, pe baza lucrării lui Hristos la cruce, *înaintea lui Dumnezeu* au fost înlăturate toate diferențele naționale, sociale, religioase și de gen, cu privire la poziția *cerească* a credinciosului. În trupul lui Hristos, în Adunare, nu mai există aceste diferențe. Dar atât timp cât credincioșii sunt pe pământ, în relațiile lor *pământești* rămân totuși aceste diferențe, care au fost instituite în parte prin ordinea în creație, dar în parte și prin căderea în păcat.

Înclinația naturală a firii pământești ar putea să amăgească pe sclavii credincioși și să-i facă să spună: „Ca frați noi suntem egali, de aceea stăpânii noștri nu se pot aștepta de la noi să primească același respect cum primesc de la sclavii necredincioși“. Aceasta ar fi fost o disprețuire a stăpânilor lor. Dar tocmai aceasta ei, ca adevărați sclavi ai lui Hristos, nu trebuiau s-o facă, „ci mai mult să le slujească, pentru că cei care au parte de buna lor lucrare sunt credincioși (în greacă: *pistos*) și preaiubiți.“ Deja traducerea latină Vulgata, Luther și mai nou și Weizsäcker văd în buna lor lucrare slujba făcută cu credincioșie de către sclavi și oferă un cuprins al textului asemănător cu al traducerii Elberfelder. Pentru sclavii, care aveau stăpâni credincioși, dragostea frățească cordială era un motiv suplimentar pentru o slujire în ascultare și devotare. O serie de traduceri mai noi interpretează însă ultima parte a versetului așa, că stăpânii credincioși să-și dea silința să fie binefăcători. Această traducere este într-adevăr posibilă din punct de vedere lingvistic, dar în contextul de față este eronată. Valabilitatea generală a unei astfel de constatări este contestabilă, dacă luăm în considerare și alte locuri din Biblie, în care sunt foarte sever atenționați nu numai sclavii credincioși, ci și stăpânii (Efeseni 6.9 și Coloseni 4.1.)

Faptul că în Efeseni 6.5-9, Coloseni 3.22 până la 4.1 sclavii sunt îndemnați înaintea stăpânilor și aici ca și în Tit 2.9 și 1 Petru 2.18 ei sunt numai apelați, arată că responsabilitatea pentru o comportare corectă era în primul rând de partea grupei subordonate. Cuvintele de la sfârșitul

versetului: „Învăță-i și îndeamnă-i acestea“ subliniază cele spuse, dar ele nu constituie nici încheierea celor mai dinainte și nici începutul unei noi secțiuni, ci stau în mijlocul unui context care se continuă în versetele următoare.

Versetele 3-5: „*Dacă cineva dă o învățătură străină și nu se ține de cuvintele sănătoase, de cele ale Domnului nostru Isus Hristos, și de învățătura cea potrivit evlaviei, este îngâmfat, neștiind nimic, ci fiind bolnav de întrebări fără rost și lupte de cuvinte, din care provin: invidie, ceartă, defăimări, bănuieli rele, certuri permanente ale oamenilor stricați la minte și lipsiți de adevăr, care consideră că evlavia este sursă de câștig.*“

Cu mare fermitate apostolul condamnă acum orice abatere de la învățătura tocmai prezentată. Pentru el era demn de disprețuit, dacă cineva prin cuvinte care sunau frumos și cu mărturisiri pompoase voia să submineze relația dintre sclavi și stăpâni. Deci dacă cineva voia să afirme că între slujba de rob și viața de credință sunt două domenii ale vieții foarte diferite, atunci trebuia să i se prezinte că tocmai în împrejurările familiare, sociale sau alte împrejurări pământești, în care se poate găsi un creștin, se practică învățătura potrivită cu evlavia. O atitudine lipsită de respect sau chiar instigare ar dezonora pe Dumnezeu și de aceea nu poate fi tolerată.

Cine învăța altceva, acela nu se ținea de aceste cuvinte sănătoase (compară cu capitolul 1.10), care au fost denumite ca fiind cuvintele Domnului nostru Isus Hristos. Învățătura apostolului Pavel nu se deosebește de învățătura Domnului Isus, așa cum o găsim în evanghelii. Prin „cuvinte“ (grecește *logos*), aici nu este vorba de anumite prescripții precise, ci de exprimarea gândurilor Domnului nostru Isus Hristos. Nu a spus El Însuși că învățătura Sa nu era a Sa, ci a Aceluia care L-a trimis, și că El a dat ucenicilor cuvântul Tatălui (Ioan 17.16; 17.14)? În cuvintele Domnului nostru Isus Hristos este cuprins adevărul referitor la cele mai înalte gânduri divine, dar și cele mai simple relații interumane. În învățătura potrivit evlaviei, Dumnezeu ne arată cum trebuie să arate pentru El viața noastră potrivit gândurilor Sale.

Vedem astfel pe de o parte cuvintele *sănătoase* ale Domnului nostru Isus Hristos, și pe de altă parte îngâmfarea, neștiința și o *boală* de întrebări fără rost și certuri de cuvinte. Și aici se arată probabil deja primele aluzii referitoare la gnosticism (vezi comentariile la capitolul 4.3). Întotdeauna intenția lui satan a fost să întunece adevărul divin și să-l dea la o parte și să pună în prim plan gândurile sale distrugătoare. Dar sursa rea a acestor eforturi se trădează nu numai prin îngâmfare și ceartă, ci și prin fapte clar vizibile, că învățătura evlaviei este defăimată.

Îngâmfarea merge mână în mână cu presupusa cunoaștere (1 Corinteni 8.1), în realitate este însă neștiință cu privire la gândurile și Cuvântul lui Dumnezeu. Această necunoaștere ia naștere când mintea omenească se preocupă cu întrebări fără rost și certuri. Acestea nu stimulează evlavia, ci dau naștere numai la alte fapte ale cărnii. Cu totul altfel este când credința lucrează prin dragoste. Atunci se arată roada Duhului în dragoste, bucurie, pace, îndelungă răbdare, bunătate, facere de bine, credincioșie (Galateni 5.22). Dar mândria omului nu suportă rivali, de aceea certurile de cuvinte conduc inevitabil la invidie. Din invidie se naște cearta, din care deseori rezultă defăimările, adică hulele sau calomniile. Cu acestea stau în legătură bănuielile rele și certurile permanente.

Este un fapt grav, că firea poate să dea naștere la astfel de lucruri în fiecare copil al lui Dumnezeu. Aici însă ele sunt caracteristica oamenilor „stricați la minte și lipsiți de adevăr, care consideră că evlavia este sursă de câștig“. Deci adevăratul lor motiv și țel este câștigul pământesc, și ei cred că evlavia este calea spre aceasta. Ei gândesc, creștinismul este numai mijlocul de îmbunătățire a relațiilor de viață și de obținere a avantajelor lumești.

Trăim astăzi într-un timp în care creștinismul este considerat de mulți ca necesar pentru obținerea țelurilor politice și ideologice. Mișcări de eliberare în așa-numitele țări din lumea a treia sunt finanțate cu bani de colectă în biserici, se procură arme în schimbul alimentelor donate, și toate acestea au loc în numele dragostei creștine pentru aproapele. Nu este acesta un exemplu

clar al gândurilor apărute deja în timpul apostolului, că evlavia ar trebui folosită ca sursă de câștig?

Versetele 6-7: „*Dar evlavia cu mulțumire este mare câștig. Pentru că nimic n-am adus în lume și nici nu putem lua ceva din ea.*“

În lumea greacă era o grupare de filozofi numiți stoici la care cuvântul „cumpătare“ (în greacă *autarkeia*) juca un rol mare. În acesta se exprima dorința ca omul în toate situațiile din viață trebuia să fie mulțumit și prin puterea voinței proprii să se împotrivescă influenței împrejurărilor exterioare. Însă stoicii erau mai degrabă oameni severi și nu oameni fericiți. Chiar dacă ei și-ar fi atins ținta în practică, totuși cât de în urmă ar fi rămas ei în mulțumirea lor de sine față de viața evlaviei adevărate în Hristos Isus! Despre această evlavie Pavel a spus deja în capitolul 4,8 că ea este de folos în toate privințele, căci ea are promisiunea vieții de acum și a celei viitoare.

Evlavia însoțită de mulțumire este un mare câștig în opoziție cu renunțarea voluntară de sine filozofică, care vrea s-o scoată la capăt fără Dumnezeu și fără încrederea în El. Evlavia însoțită de cumpătare dă sufletului pace și conștiința că Dumnezeu poartă de grijă de el. În zilele de bunăstare există pericolul pentru credincios, ca el într-adevăr să vrea să trăiască evlavios, dar în același timp vrea să înainteze în lumea aceasta. În acest caz inima nu savurează binecuvântarea pe care o dă adevărata evlavie. Cumpătarea este mulțumirea cu ce dă Dumnezeu, Tatăl. Pavel scrie în Filipeni 4.11-13: „Am învățat, în împrejurările în care sunt, să fiu mulțumit. Știu să fiu și smerit, știu să fiu și în belșug. În orice și în toate sunt deprins și să fiu sătul și să fiu flămând, și să fiu în belșug și să fiu în lipsă“ (compară cu Matei 6.31-34; Evrei 13.5).

În versetul 7 găsim motivul pentru cumpătare, care este legat cu adevărata evlavie: „Pentru că nimic n-am adus în lume și nici nu putem lua ceva din ea“. Scurtimea pregnantă și aproape severă a acestei constatări a făcut ca în textul diferitelor manuscrise vechi să se introducă unele adaosuri. Unele manuscrise încep a doua parte a propoziției cu cuvintele: „este adevărat“ (D, Vulgata și altele), un număr mai mare cu cuvintele „este evident“ (N și D cu corecturi ulterioare, K L P și multe manuscrise în scriere cursivă). Versiunea cea mai veche pare să fie cea redată mai înainte (după N A F G, mai multe manuscrise în scriere cursivă și traduceri vechi; și tot așa W. Kelly).

Așa cum este cazul în multe rânduri în Vechiul Testament (compară cu Iov 1.21; Psalm 49.17; Eclesiastul 5.15), aici ni se amintește că toate lucrurile pământești sunt trecătoare și nu pot fi luate în veșnicie. „Pentru că cele văzute sunt trecătoare, dar cele nevăzute sunt eterne“ (2 Corinteni 4.18). Fiecare om, chiar și cel care nu cunoaște pe Dumnezeu, știe că nu poate lua nimic din lume. De aceea el încearcă, spre paguba sufletului său, în timpul scurt dintre naștere și moarte să savureze cât mai mult posibil din lucrurile trecătoare pământești și lumești, păcătoase. Cât de rușinos este dacă un credincios, care a fost binecuvântat din belșug cu toate binecuvântările duhovnicești în Hristos, se aseamănă cu oamenii lumii acesteia. Dacă el a cunoscut cu adevărat mărimea harului lui Dumnezeu în Hristos (compară cu Ioan 4.10; Romani 8.32; 2 Corinteni 9.15), atunci Hristos va fi tot mai mult conținutul, modelul, ținta și puterea vieții sale. Atunci nu-i va fi greu să fie mulțumit în lucrurile pământești cu ceea ce are (Evrei 13.5).

Versetul 8: „*Dar, având hrană și îmbrăcăminte, vom fi mulțumiți cu acestea.*“

Dumnezeu a spus deja poporului Său pământesc Israel, că El iubea pe străin și îi va da *pâine* și *îmbrăcăminte* (Deuteronom 10.18). În așa-numita predică de pe munte, Domnul Isus a spus ucenicilor Săi: „Deci nu vă îngrijorați, spunând: «Ce vom mânca?» sau: «Ce vom îmbrăca?»“, pentru că toate acestea națiunile le caută; pentru că Tatăl vostru cel ceresc știe că aveți nevoie de toate acestea. Căutați dar întâi Împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate acestea vi se vor

da pe deasupra“ (Matei 6.31-33). Dumnezeu, Tatăl nostru a promis alor Săi cele necesare pentru viață. Mâncarea cea mai deosebită și îmbrăcămintea cea mai scumpă nu fac parte din promisiunile Sale. Tocmai în timpurile de bunăstare exterioară generală creștinii trebuie în mod deosebit să aibă în vedere că ei sunt străini într-o țară străină și printre un popor străin.

Versetul 9: „*Dar cei care vor să fie bogați cad în ispită și în cursă și în multe poftes nebune și vătămătoare, care îi afundă pe oameni în ruină și în pieire.*“

În contrast cu credincioșii, care în privința mijloacelor de existență se încred în Dumnezeu Tatăl și se mulțumesc cu ce le dăruiește El, apostolul vorbește aici despre cei care vor să fie bogați. În privința aceasta el nu face nici o deosebire între credincioși și necredincioși. Pe o parte versetul 9 continuă ideea din versetul 5 referitoare la lăcomie, iar pe altă parte se scoate mai mult în evidență contrastul cu evlavia însoțită de cumpătate (versetele 6-8). Versetele 9-10 tratează patima după bogăția pământească și urmările ei. În versetele 17-19 este vorba de bogăția în sine însuși și responsabilitatea care decurge din ea.

Sub vechiul legământ, Dumnezeu a promis poporului Său pământesc Israel binecuvântări pământești. De aceea bunăstarea era văzută în mod normal în poporul Israel ca o dovadă a binecuvântării din partea lui Dumnezeu. Dar în perioada harului este vorba în primul rând nu de lucrurile pământești, ci de cele cerești. Originea, poziția și ținta vieții creștine este cerul, unde este Hristos, șezând la dreapta lui Dumnezeu. În El suntem binecuvântați cu orice fel de binecuvântare în locurile cerești (Efeseni 1.3; 2.6). Într-acolo ar trebui să fie îndreptată privirea noastră (Coloseni 3.1-4). Ca oameni credincioși, noi suntem administratori ai tuturor lucrurilor încredințate nouă de Dumnezeu. Cândva El ne va cere socoteală prin Hristos de ele (compară cu Matei 25.14-30; Luca 19.12-26). Aceasta este valabil atât pentru binecuvântările și darurile spirituale, cât și pentru bunurile materiale, timp, sănătate și inteligență (1 Corinteni 4.1; 1 Petru 4.10). În parabola administratorului nedrept, Domnul Isus denumește lucrurile pământești ca fiind cele mai neînsemnate, ca fiind străine și mamona cel nedrept, și ca țintă adevărată ne prezintă corturile eterne, cele multe, cele adevărate, cele ale noastre (Luca 16.9-12).

De aceea dorința după bogăție pământească trădează nemulțumirea cu chemarea de a fi creștin și lipsa de încredere în Dumnezeu și în bunătatea și înțelepciunea Sa, se arată, că un astfel de om nu a înțeles chemarea și poziția cerească. În loc să se ocupe cu bogățiile veșnice, care sunt revelate în visteria Sfintei Scripturi, el tânjește după bogății pământești și se obosește pentru a le avea. Prin aceasta nu ajunge la ținta dorită de Dumnezeu. El se lasă antrenat de lăcomia după bani. Ca să-și ajungă scopul, el părăsește repede calea cinstei. Ajuns o dată pe calea prăpăstioasă, conștiința lui se împietrește tot mai mult. Ispita devine o capcană, duce la căderea din care nu se mai poate salva. Deprecierea valorii la cumpărare, supraevaluarea la vânzare, jocuri de noroc, speculații la bursele de valori sunt numai câteva exemple de poftes rele și dăunătoare, care împing pe oameni în stricăciune și pierzare. Cu cât mai mult timp cineva se află pe o astfel de cale, cu atât mai multe și mai mari dorințe se nasc, a căror satisfacere conduce la ruinare morală și materială. Pavel vorbește aici în mod explicit despre „oameni”, nu despre credincioși, căci cuvintele „ruină“ (în greacă: *olethros*) și „pieire” (în greacă: *apōleia*) sunt folosite în Noul Testament atât pentru ruina temporală (*olethros*: 1 Corinteni 5.5; *apōleia*: Matei 26.8) cât și pentru ruina veșnică (*olethros*: 1 Tesaloniceni 5.3; 2 Tesaloniceni 1.9; *apōleia*: Matei 7.13; Ioan 17.12; Romani 9.22 și alte locuri).

Versetul 10: „*Pentru că iubirea de bani este o rădăcină a tot felul de rele; după care unii, umblând, s-au rătăcit de la credință și s-au străpuns pe ei înșiși cu multe dureri.*“

Cuvintele „iubirea de bani“ (grecește, *philargyria*) se găsește în Noul Testament numai aici. Dimpotrivă, cuvântul mult mai sever „lăcomia“ (în greacă: *pleonexia*), care este denumit idolatrie (Coloseni 3.5; Efeseni 5.5), se întâlnește de zece ori în Noul Testament. Iubirea de bani este o formă de prezentare a lăcomiei, la care aviditatea după posesiuni materiale ocupă locul în

inimă, care de fapt trebuie să aparțină lui Dumnezeu. Nu se spune că iubirea de bani este *rădăcina* a tot felul de rele, ci *o rădăcină*. Lipsa articolului hotărât arată că aici nu este vorba de singura cauză. Pe altă parte nu există nici un rău care să nu rezulte din ea, așa cum se deduce din forma pluralului „tot felul de rele”, dacă traducem literal textul din limba greacă.

Unii din aceia care s-au găsit în Casa lui Dumnezeu și-au concentrat gândurile și năzuințele spre iubirea de bani, și prin aceasta au rătăcit de la credință. Ei s-au îndepărtat de ea și au părăsit-o, ca niciodată să nu se mai reîntoarcă! Credința nu mai avea pentru ei nici un gust și nici o forță de atracție. În loc să adune comori cerești, ei vor să adune exclusiv comori pământești și lumești (compară cu Matei 6.19-21). Credința însoțită aici de articolul hotărât, ca și în multe alte locuri, înseamnă bunul sau conținutul credinței creștine.

Acești oameni s-au străpuns singuri pe ei înșiși cu multe dureri. Ne putem imagina un rezultat mai trist? S-a năzuit după bunăstare, s-a alergat după bogății, s-au iubit banii și felul veacului acesta, și cu aceasta s-a părăsit mărturia creștină, ca fiind o piedică și incompatibilă cu năzuințele proprii și cu cele obținute prin această atitudine. S-a părăsit cărarea binecuvântată a credinței și asemenea oii rătăcite s-a ajuns în hățișul păcatelor lumii, unde au fost străpunși de spini, un tablou al blestemului păcatului (Geneza 3.18), cu multe dureri. Experiențe amare, legături familiare distruse, copii desfrânați și risipitori, o continuă teamă față de faliment și mii de alte dureri străpung sufletele unui astfel de om, asemenea unor spini otrăviți. La urmă stă durerea amară a conștiinței, când trebuie să te desparți de toate și din tot ce ai agonisit aici să nu poți lua nimic cu tine în veșnicie.

Versetul 11: „*Dar tu, om al lui Dumnezeu, fugi de acestea și urmărește dreptatea, evlavia, credința, dragostea, răbdarea, blândețea duhului.*”

Prin aceste îndemnuri Pavel îi dă să înțeleagă colaboratorului lui, ca el să nu considere că nu poate fi biruit de aceste ispite. Deci, și pentru Timotei lucrurile amintite în versetele anterioare constituiau un pericol, și prin aceasta și pentru noi. Îndemnul începe cu această expresie foarte accentuată: „Dar tu“, pe care o mai găsim de trei ori în epistola a doua (2 Timotei 3.10, 14; 4.5). Întotdeauna aceste cuvinte scot puternic în evidență contrastul cu cele spuse mai înainte.

Pavel îl numește aici pe Timotei: „om al lui Dumnezeu“. Această denumire a unui slujitor a lui Dumnezeu o mai găsim în Noul Testament numai în 2 Timotei 3.17. În 2 Petru 1.21 titlul acesta este atribuit profeților din Vechiul Testament. În Vechiul Testament Moise (Deuteronom 33.1), David (2 Cronici 8.14), Ilie (1 Împărați 17.18) și Elisei (2 Împărați 4.7) și alte șase persoane sunt numite oamenii ai lui Dumnezeu (1 Samuel 2.27; 1 Împărați 12.22; 13.1; 20.28; 2 Cronici 25.7; Ieremia 35.4). Un om al lui Dumnezeu este cineva care a fost trimis de Dumnezeu în lumea aceasta și Îl reprezintă aici. El are un mesaj concret de la Dumnezeu și prin aceasta face o lucrare profetică. Nu fiecare credincios este un om sau un bărbat al lui Dumnezeu, ci numai acela, care se lasă folosit de Dumnezeu în orice împrejurare, și vrea să mărturisească despre El și în timpuri grele. Un astfel de om era Timotei.

Lui i se spune: „fugi de acestea”, care sunt în totală contradicție cu evlavia adevărată. Cuvântul expresiv „a fugi” îl folosește apostolul Pavel și în alte locuri, și anume întotdeauna atunci când un pericol mare amenință viața spirituală (compară cu 1 Corinteni 6.18; 10.14; 2 Timotei 2.2). Dacă satan poate folosi părțile slabe ale noastre ca locuri de atac pentru ispitele sale, atunci rămâne un singur lucru de făcut: fugi! Dar atunci când satan se demască ca împotrivor al credinței dată o dată pentru totdeauna sfinților, atunci se spune: „împotriviți-vă” (Iacov 4.7; 1 Petru 5.9). Uneori copiii lui Dumnezeu confundă aceste două feluri de atac ale dușmanului; ei fug, când trebuie să se împotrivescă, și se împotrivesc când trebuie să fugă. Dar Timotei trebuia nu numai să fugă, ci ca martor bun al Domnului său trebuia și să năzuiască, ca Dumnezeu să fie glorificat. Cuvântul „urmărește” (grecește: *diōkō*) însemnează de fapt să urmărești așa cum se urmărește un vânat, și în unele alte locuri are acest sens (Filipeni 3.12, 14; Evrei 12.14). Aici nu este vorba ca prin eforturi proprii să obții o anumită poziție sau înălțime, pe care te poți odihni.

Prin acest îndemn, omul lui Dumnezeu este chemat să nu se odihnească, ci să arate tot mai mult însușirile care urmează. Prin aceasta caracterul lui Dumnezeu se vede în oameni și poate lumina în această lume întunecată. Modelul desăvârșit în acest sens este Domnul Isus, adevăratul „Om al lui Dumnezeu“. Dar și Timotei trebuia să fie un exemplu pentru credincioși (compară cu capitolul 4.12), și aceștia trebuiau să-l imite în privința aceasta. Astfel fiecare credincios are sarcina, în cercul său de acțiune – fie el mare sau mic, vizibil sau invizibil – să glorifice pe Dumnezeu (1 Corinteni 6.20).

Prima din cele șase caracteristici amintite aici este dreptatea (compară cu 2 Timotei 2.22). Nu este vorba de dreptatea venită din credință, așa cum o întâlnim în învățăturile apostolului Pavel, ci de dreptatea practică în viața zilnică de credință. În Efeseni 6.14 ea este platoșa din armătura lui Dumnezeu. Ea constă în aceea, că credinciosul este în lumea aceasta conform ființei și voii lui Dumnezeu. Dreptățile (faptele sau lucrările drepte) săvârșite de sfinți pe pământ vor fi cândva îmbrăcămintea miresei, a soției Mielului (Apocalipsa 19.8). Evlavia apare aici pentru a opta oară în această epistolă ca un cuvânt cheie (vezi cele spuse la capitolul 2.2) și desemnează o viață trăită în dependență de Dumnezeu spre gloria Sa. Credința stă în contrast cu încrederea în cele văzute și cu capacitățile proprii, cărora le aparține și bogăția materială. Dragostea este ființa lui Dumnezeu și ea a fost turnată în inima fiecărui credincios. El poate acum să iubească cu o dragoste dumnezeiască, chiar dacă la această dragoste nu se dă răspuns (1 Corinteni 13). Răbdarea este necesară pentru evitarea răului și suportarea oricărei forme de încercări. La sfârșit apostolul menționează blândețea duhului. În cele mai bune manuscrise (Ⲭ A F G și altele) găsim un cuvânt (în greacă: *praypathia*), care se întâlnește numai aici în Noul Testament și are o putere de exprimare mult mai mare decât cuvântul folosit (chiar și aici în cele mai multe manuscrise) în mod normal pentru blândețe (în greacă: *praytes*). Modelul desăvârșit al blândeții este Domnul Isus (Matei 11.29). În această atitudine a duhului putem accepta acționarea lui Dumnezeu fără îndoială și împotrivire și această atitudine se va arăta și față de semenii noștri.

Versetul 12: „*Luptă-te lupta cea bună a credinței, apucă viața eternă la care ai fost chemat și pentru care ai mărturisit buna mărturisire înaintea multor martori.*“

Este imposibil în lumea aceasta să mărturisești pe Dumnezeu și pe Fiul Său fără să nu ai parte de împotrivirea vrăjmașului. El încearcă prin orice mijloace să împiedice pe credincios să năzuiască și să practice lucrurile numite în versetul 11. Lupta nu trebuie înțeleasă aici ca război, ca în capitolul 1.18, ci înseamnă în general o luptă ca cea din arenă sau o competiție pe pista de alergare. Cuvântul folosit aici și în 2 Timotei 4.7 (în greacă: *agon*) se mai regăsește în Filipeni 1.30; Coloseni 2.1; 1 Tesaloniceni 2.2 și Evrei 12.1. Aici este valabil, să lupți lupta cea bună, ca să câștigi premiul. Apostolul Pavel putea spune la sfârșitul vieții sale, că el a luptat această luptă bună și a păstrat credința.

Al doilea îndemn este: „apucă viața eternă“. În epistolele apostolului Pavel credinciosul este văzut într-adevăr în poziția sa desăvârșită în Hristos, pe baza credinței în lucrarea Sa înfăptuită, dar el așteaptă încă desăvârșirea în slava cerească. Hristos este deja acum viața noastră, dar viața noastră este ascunsă cu Hristos în Dumnezeu (Coloseni 3.3-4). Bucuria desăvârșită, nederanjată, este încă în viitor. De aceea Pavel scrie credincioșilor din Roma: „Dar acum, eliberați de păcat și devenind robi ai lui Dumnezeu, aveți rodul vostru spre sfințire, și sfârșitul: viața eternă“ (Romani 6.22). Tot așa viața veșnică este privită în versetul acesta ca țel al nostru în slava cerească. Timpul verbului „apucă“ (imperativ aorist) exprimă o acțiune unică, în timp ce cuvintele a fugi, a năzui și a lupta arată o acțiune general valabilă sau continuă (imperativ prezent). Credința poate apuca deja acum acest bun desăvârșit și se poate bucura anticipat, căci primirea este sigură pentru ea.

Nu posedă oare credinciosul viața veșnică deja acum? Cu privire la această latură a adevărului ne învață apostolul Ioan. El ne privește ca oameni născuți din nou, adică din apă și din Duh, și prin aceasta născuți din Dumnezeu (Ioan 1.12-13; 3.3, 5). Viața nouă, pe care o avem, este viața

veșnică (Ioan 3.16; 10.28; 17.3; 1 Ioan 5.20). Această viață veșnică, pe care o primește numai acela care crede în Fiul lui Dumnezeu, constă deja acum în părtășia cu Tatăl și cu Fiul Său Isus Hristos (1 Ioan 1.1-4). Ea este însușirea deosebită și privilegiul exclusiv al familiei lui Dumnezeu.

Lui Timotei i se reamintește, că el a fost chemat de Dumnezeu la această viață veșnică. În această chemare devin vizibile gândurile de mântuire suverane și veșnice ale lui Dumnezeu cu privire la oameni (compară cu Romani 8.30; Galateni 1.15). Această chemare stă în Noul Testament în legătură cu lucrurile cerești (Efeseni 1.18; Filipeni 3.14; Coloseni 3.15; 1 Tesaloniceni 2.12; Evrei 3.1; 1 Petru 5.10). Și tot așa și aici. Această chemare este glasul lui Dumnezeu, care în timpurile de față se adresează oamenilor, pe care El i-a ales dinainte de întemeierea lumii.

Apoi Pavel confirmă lui Timotei, că el a făcut mărturisirea frumoasă înaintea multor martori și astfel a corespuns principiului important: „Cu inima se crede spre dreptate și cu gura se mărturisește spre mântuire“ (Romani 10.10). Nu ni se spune care au fost împrejurările, când și înaintea cui a făcut Timotei aceasta. Pavel nu ar fi numit pe cei necredincioși ca fiind „mulți martori“, așa că noi ne putem gândi numai la creștini, care puteau confirma această mărturie (compară cu Faptele Apostolilor 16.2).

Versetele 13-14: „*Îți poruncesc înaintea lui Dumnezeu, Cel care le păstrează pe toate în viață, și a lui Hristos Isus, care a mărturisit înaintea lui Ponțiu Pilat buna mărturisire, să păzești porunca fără pată, fără vină, până la arătarea Domnului nostru Isus Hristos.*“

Cele două versete, care urmează acum, care se leagă de capitolul 1.5 și 18, rezumă cele spuse până acum într-o formă foarte scurtă. Cuvântul „a porunci“ (grecește: *parangellō*) mai are și înțelesul de „a da o sarcină, a sfătui cu insistență“. Și Timotei avea sarcina să poruncească altora (compară cu capitolul 1.3; 4.11; 5.7; 6.17).

Asemănător ca în capitolul 5.21 și 2 Timotei 4.1, Pavel ia pe Dumnezeu și pe Hristos Isus ca martori. Prin aceasta putem vedea cât de importantă era pentru Pavel recunoașterea autorității date de Dumnezeu. Dumnezeu este Izvorul și Întreținătorul oricărei vieți, atât al celei naturale cât și al celei spirituale. Acest fapt trebuia să-l încurajeze pe Timotei, căci aceasta îi arăta că în orice situație el se găsea în mâna lui Dumnezeu. Hristos Isus a depus mărturie frumoasă în fața lui Ponțiu Pilat. Este clar că aici nu este aceeași mărturie ca în versetul 12. Timotei a depus mărturie despre credința sa vie în Domnul Isus înaintea credincioșilor, chiar dacă nu numai înaintea lor. Era o mărturie subiectivă despre adevăr și despre faptul că Timotei a primit acest adevăr prin credință. Mărturia depusă de Domnul Isus se referea însă la lucruri obiective legate de Persoana Sa și de lucrarea Sa. În primul rând El a mărturisit că El era un Împărat (și nu numai al lui Israel), în al doilea rând, că împărăția Sa nu era din lumea aceasta și în al treilea rând, că El a venit să dea mărturie despre adevăr (Ioan 18.33-37). Această bună mărturie a depus-o Domnul înaintea lui Ponțiu Pilat, judecătorul Lui pământesc și dușman al lui Dumnezeu. Această mărturie nu se referă atât de mult la lucrurile veșnice, cerești, ci la Împărăția lui Dumnezeu, al cărei Împărat este Hristos. Despre revelarea viitoare a acestei Împărății, Pavel va vorbi în versetul 15.

Timotei avea misiunea să păzească porunca (în greacă: *entolē*) fără pată, fără vină. Această poruncă cuprindea mai mult decât cele spuse în versetele 11 și 12; ea cuprindea toate prescrierile din această epistolă, da, tot ce este necesar pentru o viață trăită în evlavie adevărată. Pavel a scris deja în capitolul 1.5: „șinta poruncii (în greacă: *parangelia*) este dragostea dintr-o inimă curată și dintr-o conștiință bună și din credință neprefăcută“. Tot ce poruncește Dumnezeu oamenilor este întotdeauna „sfânt, drept și bun“ (Romani 7.12). Aceasta era valabil atât pentru Legea dată pe Sinai, cât și pentru porunca lui Dumnezeu de azi. A nu fi respectată porunca însemna a o păta în fața lumii. Ținerea conștiincios a poruncii dintr-o inimă curată și o credință neprefăcută înseamnă păzirea ei fără pată și fără vină. Ambele adjective se referă la păzirea poruncii și nu la Timotei.

Pavel leagă păzirea poruncii cu arătarea Domnului nostru Isus Hristos. Acest lucru este foarte remarcabil. Responsabilitatea oricărui credincios ia sfârșit în momentul adormirii lui sau la arătarea Domnului pentru răpirea alor Săi. Dar ca și în alte ocazii (compară cu Filipeni 1.10; 1 Tesaloniceni 3.13), Cuvântul lui Dumnezeu pune în legătură responsabilitatea noastră cu arătarea Domnului în slavă. Această arătare (grecește: *epiphaneia*, compară cu 2 Tesaloniceni 2.8; 2 Timotei 4.1, 8; Tit 2.13) sau descoperire (grecește: *apokalypsis*, compară cu 1 Corinteni 1.7; 2 Tesaloniceni 1.7; 1 Petru 1.7, 13) constituie prologul la ziua Domnului, în care El va fi recunoscut de toți ca Domn. Cuvântul „venirea“ (grecește *parousia*) este o expresie generală care se referă atât la venirea lui Hristos pentru ai Săi (1 Tesaloniceni 4.15; 2 Tesaloniceni 2.1) cât și la arătarea sau descoperirea Sa (Matei 24.3; 1 Tesaloniceni 3.13; 2 Tesaloniceni 2.8).

La arătarea Domnului aici pe pământ toate cetele cerești (Apocalipsa 19.14) constând din îngerii (Matei 25.31; 2 Tesaloniceni 1.7) și sfinți, adică credincioșii (1 Tesaloniceni 3.13), Îl vor însoți și vor fi arătați în slavă cu El (Coloseni 3.4). Atunci se va vedea înaintea lumii întregi plata pe care ei au primit-o înaintea scaunului de judecată (2 Tesaloniceni 1.10; 2 Timotei 4.8). După nimicirea oștirii vrăjmașe, anticristul și căpetenia împărăției romane vor fi aruncați în iazul de foc (2 Tesaloniceni 2.8; Apocalipsa 19.19-20), iar satan va fi legat pentru o perioadă de o mie de ani (Apocalipsa 20.1-3). Hristos va judeca apoi toate popoarele rămase pe pământ și va începe domnia Sa de o mie de ani a păcii (Matei 25.31 și versetele următoare; 2 Tesaloniceni 1.8-9; Apocalipsa 20.4-6).

Versetele 15-16: *„Pe care, la timpul ei, o va arăta fericitul și singurul Stăpânitor, Împăratul împăraților și Domnul domnilor, El care singur are nemurirea, locuind într-o lumină de care nu te poți apropia, pe care nici un om nu L-a văzut, nici nu-L poate vedea; Lui fie onoare și putere eternă! Amin.“*

Arătarea lui Hristos va fi un eveniment senzațional. Fiecare ochi Îl va vedea ca Omul glorificat, Împlinitorul tuturor planurilor lui Dumnezeu. Arătarea Domnului Isus Hristos va fi la data stabilită de Dumnezeu. Despre această zi a vorbit deja prorocul Vechiului Testament Zaharia în capitolul 14,7 al cărții sale: „Și va fi o zi deosebită cunoscută Domnului.“ Data exactă a acestei zile este cunoscută numai de Dumnezeu (Matei 24.36; Faptele Apostolilor 1.7). De aceea trebuie respinsă orice speculație cu privire la data acestei zile. „Iar despre timpuri și vremuri, fraților, nu aveți nevoie să vi se scrie, pentru că voi înșivă știți prea bine că ziua Domnului așa vine, ca un hoț în noapte“ (1 Tesaloniceni 5.1-2)⁵. La timpul hotărât de El, Dumnezeu va reintroduce pe Fiul Său Cel întâi născut în lume. Va fi o zi de judecată pentru vrăjmașii Săi, dar o zi de bucurie pentru cei care vor aștepta pe Mesia.

Gândul la această arătare glorioasă a lui Hristos îl conduce pe apostol la exclamația de laudă sublimă a lui Dumnezeu și a mărimii și maiestății Sale veșnice. De zece ori găsim în scrierile apostolului Pavel o astfel de doxologie (Romani 1.25; 9.5; 11.33-36; 16.25-27; Galateni 1.5; Efeseni 3.20-21; Filipeni 4.20; 1 Timotei 1.17; 6.15-16; 2 Timotei 4.18). Prin folosirea Numelui de cinste a lui Dumnezeu el exprimă aici în mod minunat ce umple sufletul său. El ne prezintă sub trei aspecte mărimea minunată, demnă de adorare și Ființa lui Dumnezeu.

1. „Fericitul și singurul Stăpânitor, Împăratul împăraților și Domnul domnilor“. Numai în capitolul 1.11 și aici, Dumnezeu este numit „fericitul“. El este Unicul, care este desăvârșit în Sine Însuși, neinfluențat de lucrurile care se petrec în creație și găsind satisfacție deplină în Sine Însuși. Nimic nu poate deranja liniștea veșnică, pacea desăvârșită și fericirea profundă a lui Dumnezeu (compară cu Iov 35.5-7). Dar El este și Deținătorul puterii, suveran și inviolabil, al tuturor celor văzute și nevăzute, pe care mâna Sa puternică le-a creat. El ține în mâna Sa toată creația. El stăpânește peste viață și peste

⁵ Parabola hoțului care vine noaptea nu se referă niciodată în Noul Testament la de către credincioși mult dorita venire a Domnului Isus pentru răpirea Miresei, ci întotdeauna se referă la arătarea sau descoperirea neașteptată a lui Hristos, legată cu judecata (Matei 24.43; 1 Tesaloniceni 5.2; 2 Petru 3.10; Apocalipsa 3.15-16).

moarte și conduce totul după buna Sa plăcere și înțelepciune (Psalm 89.11-13). Sub stăpânirea Sa universală stau și deținătorii puterii, deseori aroganți, pe pământul acesta. El stă peste ei ca singurul Stăpânitor, care îi pune și îi dă jos, conduce soarta lor și îi înalță sau îi coboară, după cum Îi place Lui (1 Cronici 29.11-12). Acest fericit și singurul Stăpânitor este Dumnezeu nostru. Ce încurajare pentru credincioșii de atunci și de acum este să știe că El stăpânește peste toți stăpânii acestei lumi! Acest titlu al lui Dumnezeu avea o însemnătate deosebită în împrejurările în care se afla Timotei. Ce mângâiere pentru inimile credincioșilor, când se gândesc că aparțin acestui Dumnezeu suveran și fericit. Ce putere din lume le poate face rău sau le poate răpi bucuria în El?

Dumnezeu este numit aici „Împăratul împăraților și Domnul domnilor“. În Apocalipsa 17.14 și 19.16 (cu o mică schimbare) acesta este titlul Domnului Isus, prin care se confirmă Dumnezeirea Lui.

2. „El care singur are nemurirea“. Nici o creatură nu posedă în sine nemurirea. Nemurirea este mai mult decât o viață fără sfârșit; ea este o stare care nu poate fi atacată de moarte. Numai Dumnezeu este veșnic, fără început și fără sfârșit. El este veșnicul Dumnezeu (Romani 16.26) și Dumnezeu Cel viu (Matei 16.16; 1 Tesaloniceni 1.9; 1 Timotei 3.15; 4.10; Evrei 10.31). Credincioșii dimpotrivă vor îmbrăca nemurirea, când la venirea Domnului trupurile lor vor fi transformate (1 Corinteni 15.53-54).
3. „Locuind într-o lumină de care nu te poți apropia, pe care nici un om nu L-a văzut, nici nu-L poate vedea“. În Ființa Sa absolută, Dumnezeu nu poate fi văzut și nici atins de creatură. El a zis deja lui Moise: „Tu nu-Mi poți vedea fața, pentru că omul nu poate să Mă vadă și să trăiască“ (Exodul 33.20). Ioan a scris: „Nimeni nu L-a văzut vreodată pe Dumnezeu“ (Ioan 1.18; 1 Ioan 4.12), iar Pavel Îl numește „Dumnezeu cel nevăzut“ (Coloseni 1.15). Dacă Dumnezeu se revelează, El o face numai prin Fiul. Acesta este îngerul Domnului în Vechiul Testament (Geneza 16.7, 13; Judecători 6.11-14). El însuși este Domnul (compară Isaia 6 cu Ioan 12.39-41). Fiul lui Dumnezeu este Cuvântul, Logosul (Ioan 1.1) și chipul Dumnezeului Cel nevăzut, strălucirea slavei Lui și întipărirea exactă a ființei Lui din toată veșnicia, și nu abia de la întruparea Lui (Coloseni 1.15; Evrei 1.3). Dumnezeu este Lumina (1 Ioan 1.5) și locuiește în lumină, în care nu este întuneric. Privit din punct de vedere moral omul este întuneric și locuiește în întuneric. Prin credința în lumina adevărată, care luminează în lumea aceasta, el însuși devine lumină și vine la lumină (Efeseni 5.8; 1 Petru 2.9). Dar în lumina de nepătruns a Ființei absolute a lui Dumnezeu nici o creatură nu poate intra. Dar în Fiul vedem reflectarea desăvârșită a gloriei lui Dumnezeu. „Nimeni nu L-a văzut vreodată pe Dumnezeu; singurul Fiul, care este în sânul Tatălui, Acela L-a făcut cunoscut.“ Cine L-a văzut pe Fiul, a văzut pe Tatăl. Pe El, pe Fiul, care este imaginea Dumnezeului nevăzut, Îl vor vedea mântuiții, care aparțin Miresei Sale, așa cum este El. Ei vor fi uniți cu El în Casa Tatălui și vor avea parte de adevărul cuvintelor Fiului lui Dumnezeu, care a zis Tatălui Său: „Tată, vreau ca aceia pe care Mi i-ai dat Tu să fie și ei cu Mine unde sunt Eu, ca să privească gloria Mea pe care Mi-ai dat-o Tu, pentru că M-ai iubit mai înainte de întemeierea lumii“ (Ioan 17.24).

Acestui Dumnezeu nemuritor și nevăzut, care în Fiul Său S-a revelat creației Sale, Îi dă acum apostolul onoare și putere eternă. Să intonăm și noi în onoarea Aceluia care este singurul demn de toată adorarea!

Versetul 17: *„Poruncește celor care sunt bogați în veacul de acum să nu se mândrească, nici să nu se încreadă în nesiguranța bogățiilor, ci în Dumnezeu, care ne dă toate din belșug, ca să ne bucurăm de ele.“*

La sfârșitul epistolei sale, Pavel se mai ocupă încă o dată cu tema bogăției, dar acum privită sub un alt aspect. Aici nu este vorba de cei care doreau să se îmbogățească, ca în versetele 9-11, ci de aceia care sunt bogați. Aceștia sunt mai ales aceia care în momentul când i-a chemat

Dumnezeu erau deja bogați. Apostolul nu le cere să-și vândă bogățiile, să le dea săracilor sau să le împartă. Însă le amintește de responsabilitatea lor legată cu posedarea de bogății, precum și de pericolul de a deveni independenți de Dumnezeu, care le-a încredințat bunuri pământești spre administrare. În acestea ei trebuiau să fie găsiți credincioși (1 Corinteni 4.2). Ei sunt bogați în lucruri trecătoare într-un timp care trece cu repeziciune. Pavel se referă numai la două pericole, care sunt legate de acestea: mândria și încrederea de sine. Alte pericole puteau fi înclinarea spre lux, spre comoditate și goana după plăceri. Urmarea legăturilor cu lucrurile pământești este deseori legătura cu lucrurile lumești. Pofta cărnii, pofta ochilor și trufia vieții nu sunt de la Tatăl, ci sunt din lume. Lumea și pofta ei trec, dar cine face voia lui Dumnezeu rămâne pentru eternitate (compară cu 1 Ioan 2.16-17). În vremea noastră de bunăstare generală, în multe țări aceste atenționări sunt valabile nu numai pentru câțiva credincioși, ci aproape pentru toți credincioșii.

În primul rând, Timotei trebuia să poruncească bogaților veacului acesta să nu fie mândri față de cei care ocupă în lumea aceasta o poziție smerită. Ce exemplu este Domnul Isus în privința aceasta, care din măreția Sa infinită S-a coborât pe locul creaturilor Sale și S-a plecat spre păcătoșii pierduți! Pavel scrie într-un alt loc: „Nu umblați după lucrurile înalte, ci rămâneți cu cei smeriți“ (Romani 12.16).

Omul natural este înclinat să fie mândru cu lucrurile pe care le posedă în lumea aceasta, fie că este vorba de bogăție sau inteligență, și prin acestea să se considere mai presus de alții. Dar dacă suntem conștienți de faptul că toate ne-au fost încredințate de Dumnezeu, vom fi feriți să ne lăudăm cu aceste lucruri.

În al doilea rând, cei bogați să nu-și pună încrederea în nesiguranța bogăției, căci ea le poate fi luată dintr-un moment în altul (compară cu Psalm 62.10; Proverbe 23.4-5). Așa cum unii care și-au pus încrederea în bunăstarea lor și gândeau că totul este bine plănuț, au trebuit să constate că deodată au rămas cu nimic. Pe pământ nu este siguranță.

Cu totul altfel este la Dumnezeu! În El ne putem încrede fără frică și fără teamă. El dăruiește tuturor totul din belșug. Aici Cuvântul lui Dumnezeu condamnă clar duhul ascezei. Acesta într-adevăr posedă o înfățișare mai frumoasă decât înclinarea spre lux. În realitate ambele sunt forme contrare ale egoismului, care nu plac lui Dumnezeu.

În capitolul 4.10 am văzut că Dumnezeu este Susținătorul tuturor oamenilor, în mod deosebit al celor credincioși. Aici ne este prezentată acum bunăstarea Sa față de copiii Săi. El ne dăruiește toate din belșug spre savurare. Dacă El este Dătătorul, atunci Lui I se cuvine toată mulțumirea pentru aceasta. Această cunoștință menține sufletul în adevărată dependență de Dumnezeu. În această dependență creștinul are voie să savureze cu toată inima darurile lui Dumnezeu. Primii creștini luau hrana cu bucurie și în simplitatea inimii (Faptele Apostolilor 2.46). Această simplitate a inimii poate să-l păzească pe credincios de orice savurare pe care el nu o poate lua cu sinceritate și adevărată mulțumire de la Dumnezeu și Tatăl său.

Versetele 18-19: „*Ca să facă binele, să fie bogați în fapte bune, să fie darnici, gata să dea, strângându-și pentru viitor o temelie bună, ca să apuce adevărata viață.*“

Acum urmează unele îndemnuri practice pentru cei bogați, dar nu numai pentru ei. Primele două îndemnuri, care se aseamănă mult între ele, se deosebesc prin aceea că în cuvintele „să facă binele“ este inclus un cuvânt (în greacă: *agathos*), care înseamnă „bine” în efectul lui asupra altora, în timp ce faptele bune (în greacă: *kalos*) sunt în sine însuși frumoase, demne de laudă și nobile. Astfel bogăția poate fi folosită să ajute pe cei nevoiași și să sprijine pe lucrătorii din lucrarea Domnului. Prin aceasta cei bogați nu devin săraci, ci bogați în alt sens, și anume în fapte bune. Și prin aceasta își pot strânge comori în cer. Dumnezeu, care nu Se lasă datornic, îi va binecuvânta din belșug pentru aceasta. „Sufletul care binecuvântează va fi săturat și cel care udă pe alții va fi udat și el“ (Proverbe 11.25).

Bogații să fie darnici și gata să simtă cu semenii lor. Într-adevăr, orice acțiune pripită în acest sens nu este bună. Dar dacă pe baza informațiilor de încredere se recunoaște o nevoie reală, fie în domeniul personal, în adunare sau în lucrarea Domnului, atunci orice reținere sau amânare nu sunt potrivite. Apostolul a scris cândva credincioșilor din Corint: „Cine seamănă cu zgârcenie va și secera cu zgârcenie; și cine seamănă cu binecuvântări va și secera cu binecuvântări“ (2 Corinteni 9.6). Dacă bogații acestui veac își vor administra bogățiile conform gândurilor lui Domnului și spre gloria Sa, ei nu vor pierde nimic, ci dimpotrivă strâng o bază bună pentru viitor, o comoară, mult mai prețioasă decât toate bogățiile pământești. Domnul Isus sfârșește parabola administratorului nedrept prin cuvintele: „Faceți-vă prieteni cu ajutorul bogățiilor nedrepte, pentru ca, atunci când se vor termina, să fiți primiți în corturile eterne“ (Luca 16.9). În cuvântarea de pe munte se spune: „Nu vă strângeți comori pe pământ, unde molia și rugina strică și unde hoții sparg și fură; ci strângeți-vă comori în cer, unde nici molia, nici rugina nu strică, și unde hoții nu sparg, nici nu fură. Pentru că unde este comoara ta, acolo va fi și inima ta“ (Matei 6.19-21).

În loc să întindă mâna spre bogății pământești, bogații ar trebui prin facerea binelui să-și strângă o temelie bună pentru viitor, ca să poată primi adevărata viață, aceasta fiind viața veșnică. În mod asemănător a fost îndemnat Timotei deja în versetul 12. Pavel nu vrea aici să spună că viața pe pământ ar fi numai o viață de formă. Dar deoarece din cauza păcatului poartă în ea din naștere germenele morții, ea nu poate rezista în fața vieții veșnice. Numai această viață este demnă cu adevărat de numele „viață”.

Versetele 20-21: *„O, Timotei, păzește ce ți s-a încredințat, ferindu-te de vorbăriile deșarte, lumești și de împotrivirile fals-numitei cunoștințe, pe care unii, mărturisind-o, s-au abătut în ceea ce privește credința! Harul fie cu tine! Amin.“*

Cu îndemnul de a păstra bunul încredințat, Pavel încheie epistola sa către Timotei. În 2 Timotei 1.14 el îl numește chiar „lucrul bun încredințat“. Prin aceasta este vorba de adevărul încredințat de Dumnezeu credincioșilor, pe care Timotei l-a auzit de la Pavel înaintea multor martori. „Aici nu este vorba de suflet, de mântuire, de slujba sau de darul Duhului Sfânt, ci de informațiile desăvârșite referitoare la Ființa, căile, legăturile și planurile lui Dumnezeu. Ele au fost date numai prin revelare și acum prin inspirație au fost asigurate.“ (W. Kelly, *Exposition of the First Epistle to Timothy*). Nu numai Timotei, care avea de împlinit o misiune deosebită în privința aceasta, a fost chemat să păzească această comoară prețioasă. Toți credincioșii sunt solicitați să lupte pentru credința dată o dată pentru totdeauna sfinților (Iuda 3). Mână în mână cu păstrarea adevărului lui Dumnezeu merge vegherea împotriva intrării învățăturilor greșite. De aceea Timotei este solicitat să se îndepărteze de vorbăriile deșarte și de împotrivirile fals-numitei cunoștințe. Din istoria Bisericii știm că încă din primele secole ale creștinismului, în mod deosebit în răsărit, a existat o doctrină falsă mult răspândită; gnosticismul. Acest cuvânt grecesc, care înseamnă „cunoștință“, este folosit aici. La studiul capitolului 4.1 și versetele următoare și al capitolului 6.3-5 m-am referit deja la această doctrină falsă, apărută mai târziu, cu efecte devastatoare. Fals-numita cunoaștere, despre care Pavel vorbește aici, cu siguranță atunci nu era sistemul deplin dezvoltat, așa cum s-a arătat el câteva decenii mai târziu. Însă aici cât și în epistola către Coloseni se recunosc deja primele semne ale acestuia. Gnosticismul încerca să subordoneze pe Dumnezeu și revelarea Sa minții omenești. Astfel, omul s-a așezat pe tronul de judecată ca să-l judece pe Dumnezeu și Cuvântul Său. Dumnezeu denuște această învățătură diabolică, vorbire deșartă (compară cu 2 Timotei 2.16) și contraziceri și constată că unii prin recunoașterea acestui drum greșit au rătăcit cu privire la credință. Tradus textual ar trebui să se spună: „... în ce privește credința nu au nimerit ținta”. Credința aici, ca și în cele mai multe locuri unde este însoțită de articolul hotărât, înseamnă bunul (conținutul) credinței creștine.

Epistola se încheie cu cuvintele: „Harul să fie cu tine!“, sau, așa cum citim în mai multe manuscrise bune: „Harul să fie cu voi!“ (⌘ A F G printre altele), precum și în a doua epistolă. Se

poate mai degrabă presupune că copiii de mai târziu au schimbat cuvântul inițial „cu voi” din această epistolă adresată unei singure persoane prin „cu tine”, decât invers.

Timotei și cu el împreună toți credincioșii din Efes au avut cu certitudine nevoie de acest har. Și noi avem nevoie zilnic de el. De aceea apostolul începe și încheie fiecare epistolă a sa cu urarea de har. Fiecare credincios cunoaște din experiență harul mântuirii, harul ocrotirii și harul restabilirii de către Dumnezeu. Dar mai mult decât atât, viața noastră să fie practic umplută și caracterizată de acest har (compară cu Faptele Apostolilor 6.8; Coloseni 3.16; 4.6; 2 Timotei 2.1; Evrei 13.9; 2 Petru 3.18). Noi avem nevoie de acest har și primim acest har până la apropiata venire a Domnului nostru, la a cărei ultimă anunțare în Sfânta Scriptură urmează cuvintele de încheiere încurajatoare și mângâietoare: „Harul Domnului Isus Hristos fie cu toți sfinții!” (Apocalipsa 22.21).